An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta

Tuarascáil Bhliantúil

2025

Is Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta é an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta.
Uimhir Chláraithe na Cuideachta: 730718
Uimhir chláraithe an charthanais: 20206927

An tIonad Náisiúnta
Sonraí Bithéagsúlachta
National Biodiversity
Data Centre

An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta (NBDC)

Tuarascáil Bhliantúil na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe agus Ráitis Airgeadais 2025

Ag clúdach na tréimhse ón 1 Eanáir 2025 go dtí an 31 Nollaig 2025

Is Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta é an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta agus is Carthanas cláraithe é.

Uimhir Chláraithe na Cuideachta: 730718

Uimhir Chláraithe an Charthanais: 20206927

An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta
Teach Ghort na Feá,
Campas Thiar Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt,
Cloch an Óir,
Co. Phort Láirge,
Éire.
X91 PE03

biodiversityireland.ie

Clár ábhair

Teachtaireacht ón gCathaoirleach 4

Teachtaireacht ón Príomhoifigeach Feidhmiúcháin 5

Buaicphointí ó 2025 6

An méid atá bainte amach againn in 2025 7

Achoimre ar Chuspóir agus Gníomhaíochtaí na hEagraíochta 8

Ár gcuspóirí straitéiseacha 10

Struchtúr, Rialachas agus Bainistíocht 31

- Ballraíocht an Bhoird amhail an 31 Nollaig 2025 31
- Coistí 33
  - An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca 33
  - An Coiste Straitéise agus Rialachais 33
  - An Coiste Comhairleach Eolaíochta 33
  - An Coiste Ainmniúchán 33

Próisis rialachais 35

Struchtúr eagraíochta 36

Foireann ag deireadh na bliana 2025 37

Eolas Ginearálta 39

Aguisín 1 - Ráitis Airgeadais Iniúchta 40

Teachtaireacht ón

gCathaoirleach

Thar ceann Bhord agus fhoireann an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta CLG, tá lúcháir orm tuarascáil bhliantúil 2025 an Ionaid a chur i láthair.

Ba í 2025 an tríú bliain ó ionchorpraíodh muid mar CLG agus bliain an-ghnóthach a bhí ann dúinn, ina raibh fás agus forbairt mhór. Sa dara bliain de chur chun feidhme ár bPlean Straitéisigh 2024 – 2028, fuaireamar méadú an-mhór ar mhaoiniú le haghaidh clár gníomhaíochta leathnaithe ar fud shé Chuspóir Straitéiseacha uile den Phlean, le tacaíocht ó mhéadú mór ar líon foirne an Ionaid. I measc an iliomad éachtaí móra a baineadh amach le linn na bliana bhí deireadh a chur leis an bPlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2020-2025 agus dréacht den chéad Phlean eile a thabhairt chun críche go substaintiúil don tréimhse suas le dtí 2030, Scéim Náisiúnta nua um Monatóireacht Pailneoirí a fhorbairt lena dtabharfar aghaidh ar cheanglais tuairiscithe a eascraíonn as an Rialachán maidir le hAthchóiriú an Dúlra, obair bhunúsach ar Léarscáil Náisiúnta um Ghnáthóga a fhorbairt agus obair a rinneadh i gcomhpháirtíocht leis an gComhairle Oidhreachta agus le húdaráis áitiúla ar Limistéir Bithéagsúlachta Contae. Bhí forbairt ár mbonneagair dhigitigh dírithe freisin ar aird leanúnach agus ar dhul chun cinn leanúnach le linn na bliana, i bhfianaise an róil thrasnaigh ríthábhachtaigh atá aige maidir le tacú le beagnach gach rud a dhéanaimid. Ina theannta sin, críochnaíodh an píosa mór deiridh inár gcreat rialachais chorparáidigh go déanach sa bhliain, agus d'éirigh leis an Ionad stádas carthanachta a fháil ón Rialálaí Carthanas.

Díríodh aird ar leith ar an Ionad le blianta beaga anuas agus muid ag obair i gcomhpháirtíocht le comhghleacaithe i dTuaisceart Éireann chun cur lenár gcumas maidir le Speicis Ionracha. An luach a bhain leis an bhfothú acmhainneachta sin, tugadh faoiseamh géar dó le linn shamhradh 2025 nuair a thángthas ar chornfhoiche Áiseach i roinnt áiteanna ar fud an oileáin, agus an tIonad in áit mhaith chun freagairt go hacmhainneach don ghlao ar thacaíocht don iarracht faoi stiúir na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra chun aghaidh a thabhairt ar na bagairtí a tháinig chun cinn. Cuireadh i dtábhacht leis freisin an ról fíorluachmhar atá ag ár bpobal eolaíochta saoránach, maidir le tacú le clár oibre an Ionaid. Neartaíodh ár n-acmhainneacht sa réimse seo ó shin trí Bhiúró tiomnaithe um Speicis Ionracha a bhunú laistigh den Ionad agus tabharfaimid tuairisc níos iomláine ar an tionscnamh seo inár dtuarascáil bhliantúil do 2026.

Bhí roinnt athruithe againn ar bhallraíocht ár mBoird le linn 2025. Ghlac an tOllamh Willie Donnelly ballraíocht sa Bhord i mí Feabhra, in ionad Geraldine Tallon, a shroich deireadh a téarma go déanach in 2024. I mí na Nollag, d'éirigh an tOllamh Yvonne Buckley as an mBord mar thoradh ar ghealltanais oibre, agus tháinig an tOllamh Mary Kelly-Quinn ina háit go luath in 2026.

Ag deireadh mhí na Nollag freisin, d'éirigh an Dr Micheál Lehane as an mBord tar éis dó éirí as a phost in GCC, agus ceapadh an Dr Darragh O'Neill, comhghleacaí de chuid GCC, ina áit. Ba mhaith liom buíochas an Ionaid do Mhícheál agus do Yvonne a chur in iúl as a dtrí bliana de bhallraíocht ghníomhach sa Bhord, ar lena linn a chuir siad go héifeachtach leis an gcomhiarracht chun bonn láidir a leagan síos d'fhás agus d'fhorbairt an Ionaid. Go deimhin, i gcás Mhicheáil, téann a rannpháirtíocht leis an Ionad siar thar thréimhse i bhfad níos faide, le blianta fada nuair a bhí sé ag feidhmiú mar chlár maoinithe de chuid na Comhairle Oidhreachta.

Bliain athraithe a bhí in 2025 freisin ó thaobh na ceannaireachta polaitiúla i réimse na bithéagsúlachta, agus Rialtas nua á bhunú go luath sa bhliain. Ach níor tháinig aon athrú ar an tiomantas don Ionad, leis an Aire nua Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, an tUasal James Browne, TD, agus an tAire Stáit ar a bhfuil freagracht as an Dúlra, an Oidhreacht agus an Bhithéagsúlacht, an tUasal Christopher O'Sullivan, TD, ag leanúint leis an tacaíocht láidir pholaitiúil atá á fáil againn ó bunaíodh muid. Tá mé cinnte go labhraím ar son gach duine san Ionad nuair a deirim cé chomh buíoch agus atáimid as an tacaíocht sin agus as an gcaidreamh an-táirgiúil atá againn i gcónaí le hoifigigh sa tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) agus lenár gcomhghleacaithe sa Chomhairle Oidhreachta, a sholáthraíonn an chéad líne formhaoirseachta ar an Ionad, thar ceann NPWS.

Is ar an mbunmhaoiniú a fhaighimid ón Rialtas, tríd an gComhairle Oidhreachta, a mhaireann clár oibre an Ionaid, agus tagann maoiniú breise a bhaineann go sonrach leis an tionscadal ó roinnt comhlachtaí poiblí eile. A bhuí lenár maoinitheoirí uile, deirim "go raibh míle maith agaibh" agus athdhearbhaím go bhfuilimid tiomanta leanúint d'aschuir thráthúla ar ardchaighdeán a chur ar fáil ó na hacmhainní a chuirtear ar fáil dúinn. Ní bheimis in ann an gealltanas sin a dhéanamh murach an t-am agus an saineolas a thugann mo chomhghleacaithe Boird go flaithiúil agus an obair chrua agus an dúthracht a thugann an fhoireann san Ionad, faoi stiúir ár bPríomhoifigigh Feidhmiúcháin, an Dr Liam Lysaght, dá gcuid oibre ar bhonn laethúil, agus tá mé an-bhuíoch as sin.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom croílár mhisean an Ionaid a chur i gcuimhne duit, is é sin "... sonraí agus faisnéis faoi bhithéagsúlacht na hÉireann a dhéanamh níos éasca chun teacht orthu chun tuiscint níos fearr a fháil ar a cosaint agus a hathchóiriú agus eolas a chur ar fáil don mhéid sin". Leis an dul chun cinn atá déanta againn in 2025, mar a leagtar amach sa tuarascáil bhliantúil seo, cuirtear fianaise nithiúil ar fáil maidir leis an dul chun cinn atá déanta againn chun an misean sin a bhaint amach, an dul chun cinn a leanfaimid de bheith ag tógáil air in 2026 agus ina dhiaidh sin, ár gcion féin a dhéanamh chun ár bhfís fhoriomlán a bhaint amach maidir le 'Éire ina dtuigtear an bhithéagsúlacht, ina bhfuil meas uirthi agus ina bhfuil tábhacht ag baint léi, agus cinntí a bhfuil tionchar acu ar an mbithéagsúlacht ar bhonn fianaise agus eolais'.

John McCarthy

Cathaoirleach

Teachtaireacht ón Príomhoifigeach

Feidhmiúcháin

Is cúis mhór áthais dom, mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, Tuarascáil Bhliantúil 2025 a chur i láthair.

Bliain fáis eile don Ionad a bhí in 2025, le méadú ar ár mbuiséad lárnach a chuir ar ár gcumas an líon foirne a mhéadú go 25 agus clár oibre leathnaithe a chur i gcrích. Bhunaíomar Aonad Bithéagsúlachta Muirí chun eolas a chur chun cinn agus feasacht a mhéadú maidir le bithéagsúlacht cósta iontach na hÉireann. Comhlánaíonn sé sin na haonaid foirne eile atá ag obair ar Speicis Ionracha, Pailneoirí agus Seirbhísí Digiteacha. Na buntáistí a bhaineann le hAonad tiomnaithe um Speicis Ionracha a bheith ag an Ionad, léiríodh iad lenár saineolas agus ár gcumas tacaíocht thapa éifeachtach a chur ar fáil don tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra ar chéad ionradh na cornfhoiche Áiseach in Éirinn in 2025. An fhoireann atá ag obair ar an dara céim den Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021-2025 a chur i bhfeidhm, d'éirigh leo a thuairisciú go bhfuil ag éirí go maith i gcónaí le creat an Phlean Pailneoirí maidir le comhghníomhaíocht ar fud na hÉireann a shlógadh chun aghaidh a thabhairt ar mheath na bpailneoirí. Bliain fhoirmitheach a bhí in 2025 don Aonad Seirbhísí Digiteacha nuabhunaithe, ach bhí sé in ann tuairisciú a dhéanamh ar dhul chun cinn mór maidir le Plean Bonneagair Dhigitigh an Ionaid a sheachadadh agus chuidigh sé leis an gComhairle Oidhreachta an mhodheolaíocht a fhorbairt chun Limistéir Bithéagsúlachta Contae a shainaithint.

Rinneadh uasghrádú agus nuachóiriú ar ár gcóiríocht oifige i dTeach Ghort na Feá chun spás oifige níos fearr a sholáthar agus chun freastal ar níos mó ball foirne. Bhí laethanta oiliúna foirne againn chun cabhrú leis an bhfoireann nua imeascadh i gcultúr an Ionaid agus é a thuiscint. Rinneamar dul chun cinn mór freisin maidir le Straitéis Chumarsáide a fhorbairt agus Plean Gaeilge a chur i bhfeidhm.

Le linn na bliana, leanamar orainn ag léiriú luach ár gcuid oibre do lucht féachana níos leithne, le rannpháirtíocht mhéadaithe ar fud na n-earnálacha poiblí, príobháideacha agus pobail. Tá líonraí láidre againn anois, de chomhpháirtithe gairmiúla agus deonacha, ó phobail áitiúla, eagraíochtaí neamhrialtasacha, Ranna Rialtais, comhlachtaí poiblí agus údaráis áitiúla. Gabhaim buíochas leis an iliomad daoine aonair agus eagraíochtaí atá toilteanach oibriú linn, go minic i gcáil dheonach, chun cabhrú le gnéithe móra dár gcuid oibre a bhaint amach. An cumas atá ag foireann an Ionaid comhpháirtíochtaí láidre a bhunú agus a choinneáil ar bun ar fud na n-earnálacha uile, agus iad uile ag obair i dtreo sprioc choiteann, tá sé ar cheann de shaintréithe an Ionaid is mó a bhfuil bród orm aisti. Tá mé an-bhuíoch freisin as an tacaíocht a fuaireamar ón gComhairle Oidhreachta, ón tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ó Ghníomhaireacht Chomhshaoil Thuaisceart Éireann agus ó Chlár an Oileáin Chomhroinnte de chuid Roinn an Taoisigh chun cur ar ár gcumas ár sainordú a chomhlíonadh.

Is príomhchuspóir dár gcuid oibre i gcónaí é rochtain éasca ar shonraí bithéagsúlachta ardchaighdeáin a chur ar fáil agus a chur chun cinn. Trí níos mó ná 2.2 milliún taifead beithsine nua a fhoilsiú in 2025 trí Léarscáileanna Bithéagsúlachta, tairseach sonraí agus mapála na hÉireann, cuireadh go mór leis an gcuspóir sin a bhaint amach. Chuir níos mó ná 9,600 breathnóir aonair 173,000 taifead nua isteach trí Thairseach Eolaíochta Saoránach na hÉireann, rud a chuidigh linn feabhas a chur ar ár n-eolas ar an gcaoi a ndáiltear speicis. Forlíontar an ghníomhaíocht seo le líonra méadaitheach suirbhéirí a ghineann áirimh chórasacha ó níos mó ná 3,500 áit ar fud an oileáin mar chuid de na cláir mhonatóireachta atá á mbainistiú ag an Ionad. Is leibhéal mór gníomhaíochta é sin a spreagtar leis an mian feabhas a chur ar chaomhnú na bithéagsúlachta. Tá fianaise eimpíreach den chineál sin a ghiniúint chun feabhas a chur ar ár n-eolas ar an mbithéagsúlacht agus chun athrú daonra a rianú mar bhonn agus mar thaca ag gach gné de chaomhnú na bithéagsúlachta agus de chur chun feidhme beartais. An rath a bhí ar an Ionad maidir le tacaíocht a chur ar fáil don líonra seo, cuidíonn sé linn ár ráiteas físe a bhaint amach:

"Éire ina bhfuil tuiscint agus meas ar an mbithéagsúlacht, agus ina mbíonn cinntí a mbíonn tionchar acu ar bhithéagsúlacht bunaithe ar fhianaise agus ar eolas."

Tá an t-ádh ar an Ionad foireann ghairmiúil agus an-spreagtha a bheith aige. Is comhghleacaithe den scoth iad agus is mór agam a ndearcadh dearfach díograiseach i leith a gcuid oibre. Chuir ár mBord, faoi stiúir John McCarthy mar Chathaoirleach, taithí agus comhairle luachmhar ar fáil chun a chinntiú go raibh an tIonad dírithe i gcónaí ar phríomhthosaíochtaí agus lean sé de bheith ag feidhmiú ar ardchaighdeán. Thar ceann na Foirne Bainistíochta Sinsearaí, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don tacaíocht agus don treoir a chuireann an Bord ar fáil.

Liam Mac Giolla Easaichta

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Buaicphointí ó 2025

Fás na heagraíochta

- Mhéadaigh ár bpríomhbhuiséad ó €1.1 milliún in 2024 go €1.8 milliún in 2025, agus tháinig méadú ar ár gcomhlánú foirne ó 21 go 25. Fuarthas €586,000 breise chun obair thionscadail bhreise a chur ar fáil.
- Ceapadh Bainisteoir Cláir um Bithéagsúlacht Mhuirí chun Aonad Bithéagsúlachta Muirí nuabhunaithe a stiúradh laistigh den Ionad chun fócas tiomnaithe a chur ar fáil ar bhithéagsúlacht chósta agus mhuirí.

Feabhas curtha ar eolas faoin mbithéagsúlacht

- Cuireadh feabhas ar bhithéagsúlacht na hÉireann trí 2,249,945 thaifead beithsine nua a fhoilsiú, trí shonraí ó 15 speiceas nua agus 13 thacar sonraí nua a chur le Léarscáileanna Bithéagsúlachta. Thiomsaigh go leor de na tacair sonraí nua sonraí maidir leis na grúpaí feithidí atá níos dúshlánaí ó thaobh na tacsanomaíochta de.
- Méadaíodh an Bunachar Sonraí Náisiúnta Bithéagsúlachta chun níos mó ná naoi milliún beithsine a fhoilsiú.
- Bainistíodh Rianaire ar líne thar ceann NPWS chun dul chun cinn a rianú maidir le cur i gcrích na 194 gníomh atá sa *Cheathrú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht 2023-2030.*
- Foilsíodh *Atlas Fhéileacáin na hÉireann 2010-2021,* a chuireann bonnlíne chuimsitheach ar fáil maidir le staid an eolais ar fhéileacáin na hÉireann

Chuidíomar le gníomhartha fianaisebhunaithe níos fearr le haghaidh caomhnaithe

- Thacaigh sí leis an gComhairle Oidhreachta modheolaíocht a fhorbairt chun Limistéir Bithéagsúlachta Contae a shainaithint, agus an mhodheolaíocht a phíolótú le Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge.
- An bhliain dheireanach den dara Plean Uile-Éireann um Pailneoirí (2021-2025). As na 186 ghníomh, cuireadh 172 díobh i gcrích (92%), bhí naoi gcinn fós ar siúl (5%), agus ní dhearnadh ach cúig cinn díobh a chur ar aghaidh (3%).
- Foilsíodh leabhrán ceiliúrtha – *Céad Scéal Dóchais: Scéalta faoi chaomhnú pailneoirí ó Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021-2025.*
- Maoiniú urraithe don chéad Phlean Uile-Éireann eile um Pailneoirí (2026-2030) ó Thionscnamh na nOileán Comhroinnte de chuid Rialtas na hÉireann, ó NPWS agus ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.
- Bainistíodh an Scéim Náisiúnta um Monatóireacht Pailneoirí, agus rinneadh monatóireacht ar 42 láithreán in 2025.
- Cuireadh tacaíocht ar fáil do NPWS agus do chomhpháirtithe eile chun freagairt thapa chomhordaithe a thabhairt ar theacht na cornfhoiche Áisí go hÉirinn.
- Eagraíodh dara Fóram an Oileáin Chomhroinnte maidir le Bithshlándáil agus Speicis Ionracha i mBéal Feirste, ar fhreastail 115 thoscaire air.
- Bainistíodh an suíomh gréasáin Gníomhaíocht ar son na Bithéagsúlachta ActionforBiodiversity.ie, mar acmhainn do ghníomhaíocht áitiúil.

Cuireadh úsáid sonraí bithéagsúlachta chun cinn

- Óstáladh cruinniú bliantúil Ghrúpa Nóid Réigiúnacha na hEorpa agus na hÁise Láir den tSaoráid Faisnéise Domhanda maidir leis an mBithéagsúlacht (GBIF) i bPort Láirge i mí na Bealtaine.
- Foilsíodh 193,109 taifead beithsine nua don tSaoráid Faisnéise faoi Bhithéagsúlacht Dhomhanda
- Formhuiníodh Luslann Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath chun >70,000 taifead luslainne a fhoilsiú ó gach cearn den domhan go dtí an GBIF.
- Formhuiníodh Scoil Tréidliachta COBÁC chun tacar sonraí veicteora a fhoilsiú trí VectorNet.

Neartaíodh na líonraí eolaíochta saoránach agus taighde

- Tacaíodh le líonra de 9,600 eolaí saoránach a ghin 173,873 taifead beithsine nua
- Bainistíodh líonra de 321 traschrios monatóireachta, 2,767 comhaireamh áite, 190 suirbhé láithreáin agus 273 pobal plandaí a bhfuil monatóireacht á déanamh orthu
- Tuairiscíodh ar threochtaí phobal féileacán agus bumbóga na hÉireann trí Scéimeanna Monatóireachta Féileacán na hÉireann agus Bumbóga Uile-Éireann a bhainistiú Léiríonn na torthaí gur tháinig laghdú mór (-66%) ar dhaonraí na 15 speiceas féileacán is coitianta in Éirinn le linn na tréimhse 2008 go 2024. Tháinig laghdú measartha (-22%) ar dhaonraí na n-ocht speiceas bumbóg is coitianta ó bhí 2012 ann.
- Rinneadh dul chun cinn ar ár gClár Oiliúna agus Rannpháirtíochta, agus chláraigh 216 dhuine le haghaidh ceardlanna ar an láthair; ghlac 767 nduine páirt i gceithre sheimineár gréasáin ; agus chláraigh 2,821 mhac léinn le haghaidh 14 chúrsa trínár gclár ríomhfhoghlama.
- Seachadadh 25 sheisiúin oiliúna Déan iniúchadh ar Do Chladach!, cheardlann agus chaint, ina raibh 316 dhuine páirteach.

Rinneadh cumarsáid ar bhithéagsúlacht

- Foilsíodh dhá eagrán de *Biodiversity Ireland*, iris leathbhliantúil an Ionaid
- Foilsíodh nuachtlitreacha leictreonacha míosúla inar tugadh nuashonruithe ar ghníomhaíochtaí an Ionaid.
- Táirgeadh sraith acmhainní nua chun eolas a fheabhsú ar ghnéithe éagsúla de bhithéagsúlacht na hÉireann agus comhairle a chur ar fáil ina leith. Áiríodh leis sin trí threoirlíne fhianaisebhunaithe, trí threoir nua maidir le conas rud a dhéanamh, 20 fógrán nua, agus ceithre threoir nua maidir le speicis neamhchoitianta ag an bPlean Uile-Éireann um Pailneoirí.
- Foilsíodh foilseachán comhpháirteach leis an *Irish Examiner*, '*Bithéagsúlacht i mbun Gníomhaíochta*', ar tuarascáil speisialta í faoi speicis ionracha.
- Foilsíodh an tríú heagrán den *Treoir Aitheantais maidir le Speicis Plandaí Choimhthíocha Ionracha Rialáilte na hÉireann.*

Méadaíodh an Bunachar Sonraí Náisiúnta Bithéagsúlachta chun níos mó ná **naoi milliún beithsine a fhoilsiú**

Cuireadh oiliúint ar níos mó ná 4,000 cláraitheoir chun acmhainneacht a fhorbairt le haghaidh taifeadadh ardchaighdeáin ón líonra eolaíochta saoránach

Forbraíodh cúig chúrsa nua ar líne i sainaithint thacsanomaíoch agus i ngníomhaíocht atá bunaithe ar fhianaise

Rinneadh monatóireacht ar líonra de **321 thraschrios, 2,767 gcomhaireamh pointe agus 190 suirbhé láithreán**

An tIonad Náisiúnta Sonraí Bithéagsúlachta
National Biodiversity Data Centre

AN méid atá bainte amach againn IN 2025

Le 20 bliain anuas, is cuid lárnach de bhonneagar oidhreachta nádúrtha na hÉireann é an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta.

Cuirimid seirbhísí fíor-riachtanacha ar fáil a fheabhsaíonn tuiscint agus a thacaíonn le caomhnú bhithéagsúlacht na hÉireann trí shonraí agus faisnéis bhithéagsúlachta a chur ar fáil saor in aisce don earnáil phoiblí agus don earnáil phríobháideach.

Tacaíodh le **9,600 eolaí saoránach** a ghin 173,873 bheithsine nua

Bhainistíomar an ***Plean Uile-Éireann um Pailneoirí*** ar éirigh go han-mhaith leis

Chuireamar feabhas ar eolas ar bhithéagsúlacht na hÉireann trí **2,249,945 bheithsine nua a fhoilsiú**

Thuairiscíomar ar threochtaí daonra ó ***Scéim na hÉireann um Monatóireacht ar Fhéileacáin*** agus ón ***Scéim Uile-Éireann um Monatóireacht ar Bhumbóga***

Bhunaíomar **Aonad nua um Bithéagsúlacht Mhuirí**

Mhéadaíomar ár **nAonad um Speicis Ionracha**

D'fhoilsíomar 10 dtreoirleabhar nua agus 20 fógrán nua maidir le conas gníomhaíocht atá bunaithe ar fhianaise a dhéanamh ar son na bithéagsúlachta.

Foilsíodh 193,109 taifead beithsine nua don **tSaoráid Faisnéise Domhanda maidir leis an mBithéagsúlacht**

ACHOIMRE AR

Chuspóir agus Gníomhaíochtaí na hEagraíochta

Ár mBunreacht

Is é príomhról an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, mar atá leagtha amach ina Bhunreacht, sonraí faoi bhithéagsúlacht na hÉireann a fháil, a thiomsú, a bhainistiú, a bhailíochtú agus a chur ar fáil d'fhonn acmhainní fiadhúlra a dhoiciméadú agus monatóireacht a dhéanamh ar athruithe le himeacht ama agus iad a thaifeadadh. Agus an ról sin á chomhlíonadh aige, tá sé mar aidhm ag an Ionad tacú le tionscnaimh náisiúnta chun bithéagsúlacht a chothabháil agus a fheabhsú, lena n-áirítear faisnéis a thaifeadadh faoi speicis agus gnáthóga a bhaineann leis na timpeallachtaí talún, fionnuisce, mara agus bogaigh.

Ár bPlean Straitéiseach

D'fhoilsigh an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta a chéad Phlean Straitéiseach cúig bliana don tréimhse 2024 go 2028 i mí Feabhra 2024. D'fhorbair an Bord agus an fhoireann an Plean Straitéiseach le linn 2023, agus ról na cuideachta mar atá leagtha amach ina bunreacht á chur san áireamh, agus bhain sé leas as beart comhairliúcháin fairsing a d'iarr ionchur ó phríomhchomhpháirtithe an Ionaid. Ní hamháin go bhfuil sé mar aidhm ag an bPlean Straitéiseach na tosaíochtaí oibre don Ionad a chur le chéile thar a thréimhse cúig bliana, ach leagtar amach ann freisin an chaoi atá sé beartaithe ag an Ionad a ghnó a dhéanamh.

Ár bhfís

Is í an fhís atá againn ná Éire ina bhfuil tuiscint agus meas ar an mbithéagsúlacht, agus ina mbíonn cinntí a mbíonn tionchar acu ar bhithéagsúlacht bunaithe ar fhianaise agus ar eolas.

Comhthéacs ár gcuid oibre

Is ionann bithéagsúlacht agus éagsúlacht na beatha ar domhan agus cuimsítear inti an éagsúlacht a tharlaíonn ar leibhéil na ngéiniteach, na speiceas agus an éiceachórais.

Bíonn tionchar ag gníomhaíocht an duine ar bhithéagsúlacht, ar fheidhm éiceachórais agus ar cháilíocht na seirbhísí éiceachórais a dtacaíonn an bhithéagsúlacht leo. Is géarchéimeanna domhanda iad an t-athrú aeráide agus cailliúint na bithéagsúlachta lena mbaineann bagairt eiseach don chine daonna.

In Éirinn, léirítear san fhianaise go bhfuil meath ag teacht ar chastacht ár n-éiceachóras, agus go bhfuil go leor speiceas atá le fáil inár dtír i mbaol nó i mbaol a ndíothaithe. As na 3,466 speiceas a ndearnadh measúnú orthu faoin bpróiseas measúnaithe caomhnaithe ar an Liosta Dearg, meastar go bhfuil 24% díobh i mbaol a ndíothaithe.

Tá tuiscint, caomhnú agus athchóiriú bithéagsúlacht na hÉireann ina bpríomhchúiseanna imní do gach earnáil den tsochaí. Is é is aidhm dár gcuid oibre feabhas a chur ar eolas faoi bhithéagsúlacht na hÉireann agus cuidiú le hearnálacha éagsúla den tsochaí tuiscint níos fearr a fháil ar na gníomhartha fianaisebhunaithe ar féidir leo a dhéanamh chun cabhrú lena caomhnú.

- Comhlánaíonn ár gcuid oibre ról beartais, tuairiscithe agus caomhnaithe na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus cuireann sí le cur i bhfeidhm Chreat Domhanda Bithéagsúlachta Kunming-Montréal. Go sonrach, cuidíonn sé le cur chun feidhme na ngníomhaíochtaí sa *Cheathrú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht 2023-2030*, agus rannchuidíonn sé le Plean Straitéiseach na Comhairle Oidhreachta 2023-2028 – '*Ár nÁit in Am*' a chur i gcrích.

Ár luachanna

Tá sé luach ann a threoraíonn obair an Ionaid:

Fianaise

Aithnímid gur disciplín eolaíocht-bhunaithe é caomhnú na bithéagsúlachta agus gurb iad gníomhartha atá fianaisebhunaithe agus atá bunaithe ar shonraí oscailte cruinne agus inrochtana a thugann na torthaí is fearr maidir le caomhnú.

Nuálaíocht

Glacaimid leis gur féidir le cuir chuige nua agus nuálacha i leith sonraí agus faisnéise bithéagsúlachta cabhrú le tacaíocht shochaíoch a fhorbairt chun an bhithéagsúlacht a chaomhnú.

Comhoibriú

Tuigimid gur féidir le tionscnaimh a dheartar agus a chuirtear i gcrích i gcomhpháirtíocht, nó le rannpháirtíocht an phobail, na tionchair is buaine a bheith acu.

Comhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú

Geallaimid oibriú le líonra éagsúil agus cuimsitheach daoine aonair agus eagraíochtaí chun rannpháirtíocht sa bhithéagsúlacht agus tuiscint agus caomhnú na bithéagsúlachta a chur chun cinn.

Ionracas Gairmiúil

Geallaimid oibriú de réir na gcaighdeán is airde maidir le hionracas gairmiúil, cáilíocht, trédhearcacht agus cuntasacht d'fhonn muinín ár bpáirtithe leasmhara uile a choinneáil.

Inbhuanaitheacht

Aithnímid an gá atá le gníomhú le freagracht agus le dualgas cúraim chun a chinntiú go n-íoslaghdaíonn gach gníomhaíocht de chuid an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta aon drochthionchair chomhshaoil agus go gcuireann siad go dearfach le colúin shochaíocha, eacnamaíochta agus chomhshaoil Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

Ár gcuspóirí straitéiseacha

Tá sé chuspóir straitéiseacha sainaitheanta againn mar thosaíochtaí dár gcuid oibre idir 2024 agus 2028;

Cuspóir 1

Feabhas a chur ar eolas faoi bhithéagsúlacht na hÉireann: Feidhmiú mar an ionad náisiúnta chun sonraí faoi bhithéagsúlacht na hÉireann a fháil, a thiomsú, a bhainistiú, a bhailíochtú agus a chur ar fáil, agus súil a choinneáil ar an gcaoi a bhfuil an bhithéagsúlacht ag athrú le himeacht ama.

Cuspóir 2

Cuidiú le gníomhartha fianaisebhunaithe níos fearr chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus a athchóiriú Úsáid sonraí géiniteacha, speiceas agus gnáthóg agus faisnéisíocht bhithéagsúlachta a chur chun cinn i gcomhpháirtíocht le heagraíochtaí eile, chun bonn tuisceana níos fearr a chur faoi dhea-chleachtas, beartais agus cinnteoireacht trí anailís, léirmhíniú agus tuairisciú sonraí nuálach.

Cuspóir 3

Úsáid sonraí bithéagsúlachta a chur chun cinn le haghaidh eolaíochta agus cinnteoireachta Tacú le riachtanais sonraí agus faisnéisíocht bithéagsúlachta ar an leibhéal náisiúnta, ar leibhéal an AE, agus ar an leibhéal idirnáisiúnta, go háirithe le haghaidh taighde, forbairt beartais agus cinnteoireacht.

Cuspóir 4

An líonra eolaíochta saoránach agus an líonra taighde a neartú: Cumas a fhorbairt laistigh den líonra eolaíochta saoránach chun taitneamh, rannpháirtíocht agus meas ar bhithéagsúlacht áitiúil a chothú, foghlaim ar feadh an tsaoil a chur chun cinn agus feabhas a chur ar mhéid agus ar cháilíocht na sonraí a ghineann eolaíocht saoránach faoi bhithéagsúlacht na hÉireann.

Cuspóir 5

Cumarsáid a dhéanamh faoin mbithéagsúlacht: Luach éagsúlacht bhitheolaíoch na hÉireann a chur in iúl agus tacú le gníomhartha dearfacha caomhnaithe agus úsáide talún atá fianaisebhunaithe ar fud shochaí na hÉireann.

Cuspóir 6

Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta atá nuálach, sofhreagrúil agus cuntasach a fhorbairt chun go mbeidh sé in ann aghaidh a thabhairt ar riachtanais bheartais phoiblí atá ag teacht chun cinn agus chun cumas an stáit a neartú maidir le dul i ngleic le géarchéim na bithéagsúlachta.

Ár nÉachtaí agus ár bhFeidhmíocht in 2025

Gach bliain, rianaíonn Plean Cur Chun Feidhme dul chun cinn maidir le cur i gcrích *Phlean Straitéiseach 2024-2028*. Shainaithin Plean Cur Chun Feidhme 2025 58 ngníomh ar leithligh, arna rangú faoi na sé chuspóir straitéiseacha, chun cabhrú leis an Straitéis a chur i gcrích.

Cuspóir Straitéiseach 1:

Eolas feabhsaithe: 11 ghníomh

Cuspóir Straitéiseach 2:

Cuidiú le caomhnú: 16 ghníomh

Cuspóir Straitéiseach 3:

Eolaíocht agus cinnteoireacht: 4 ghníomh

Cuspóir Straitéiseach 4:

Líonraí a neartú: 17 ngníomh

Cuspóir Straitéiseach 5:

Cumarsáid: 2 ghníomh

Cuspóir Straitéiseach 6:

Eagrúchán agus Rialachas: 8 ngníomh

As na 58 ngníomhaíocht a sainaithníodh lena gcur i gcrích in 2025, cuireadh 49 ngníomhaíocht i gcrích ina n-iomláine; cuireadh 7 ngníomhaíocht ar aghaidh ach tá gá le tuilleadh oibre chun seachadadh iomlán a bhaint amach; agus ní dhearnadh dul chun cinn ar dhá ghníomhaíocht toisc gur measadh i ndeireadh na dála nach raibh gá leo.

Cuirtear príomhéachtaí an Ionaid le linn 2025 i láthair ar leathanaigh 12-30, agus iad grúpáilte faoi na sé Chuspóir Straitéiseacha a leagtar amach inár bPlean Straitéiseach.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 01

Feabhas a chur ar eolas faoi bhithéagsúlacht na hÉireann

Gníomh: *Bunachar Sonraí Bithéagsúlachta Náisiúnta a Bhainistiú*
An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Níos mó sonraí agus sonraí ar chaighdeán níos fearr a mbeadh teacht orthu go héasca atá bunaithe ar phrionsabail FAIR a bheith ann*

Tháinig fás leanúnach ar an mBunachar Sonraí Bithéagsúlachta Náisiúnta in 2025. Cuireadh líon iomlán de 2,249,945 thaifead beithsine nua de 15 speiceas breise leis an bhfaisnéis le linn 2025, chomh maith le 13 thacar sonraí nua. Ba é tacar sonraí nua eBIRD ba chúis leis an méadú ar líon na dtaifead den chuid is mó. Díorthaítear an tacar sonraí seo ó thaifid speiceas éan d'Éirinn a taifeadadh ar an ardán eBird agus a bhfuarthas rochtain orthu trí thacar sonraí GBIF EOD – Tacar Sonraí Breathnóireachta eBird.

Gníomhaíocht: *Nuashonrú ar Eolas Reatha ar Bhithéagsúlacht na hÉireann*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Nuashonrú mionsonraithe ar an eolas reatha ar bhithéagsúlacht na hÉireann a tháirgeadh*

Le linn 2025, leanadh le hobair ar *Eolas Reatha ar Bhithéagsúlacht na hÉireann* a nuashonrú, rud a d'fhoilsigh an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta den chéad uair in 2010. Chuir saineolaithe náisiúnta faisnéis nuashonraithe ar fáil ar an eolas reatha i gcás 17 ngrúpa tacsanomaíoch éagsúla. Nuashonraíodh an fhaisnéis ar:

1. stádas an tseicliosta ábhartha d'Éirinn
2. líon na speiceas deimhnithe gurb ann dóibh
3. foinsí príomha sonraí beithsine
4. cé na measúnaithe caomhnaithe náisiúnta atá curtha i gcrích
5. cíbe atá clár monatóireachta náisiúnta nó athshuirbhéanna i bhfeidhm.

Iarradh ar gach saineolaí freisin a bpríomhriachtanais faisnéise a shainaithint do na 10 mbliana amach romhainn. Déanfar na bearnaí eolais sin a chomhthiomsú agus a áireamh sa leagan nuashonraithe de *Eolas Reatha ar Bhithéagsúlacht na hÉireann*, atá le cur i gcrích in 2026.

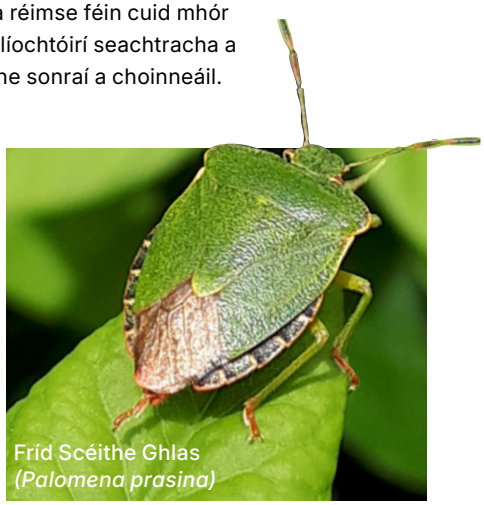
Gníomhaíocht: *Líonra saineolaithe a bhainistiú le haghaidh bailíochtú sonraí*

An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *A chinntiú go gcoinnítear cáilíocht na sonraí a bhaineann an tlonad leas astu de réir an chaighdeáin is airde*

Bunphrionsabal bhainistiú na sonraí taifead bitheolaíochta is ea a chinntiú go bhfuil na sonraí iontaofa. Cinntíonn an tlonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta go ndéantar próiseas bailíochtaithe agus fíoraithe ar na sonraí beithsine ar fad a fhoilsítear trí Léarscáileanna Bithéagsúlachta. Is cúram speisialaithe é bailíochtú sonraí beithsine bithéagsúlachta agus baineann sé leas as am agus saineolas líonra bailíochtóirí. Déanann baill foirne an Ionaid a bhfuil an saineolas riachtanach acu bailíochtú don chuid is mó de na grúpaí tacsanomaíocha dlúththaifeadta; ach déanann saineolaithe náisiúnta ina réimse féin cuid mhór den bhailíochtú fíortheicniúil ar bhonn deonach áfach. Tá an tlonad fíorbhuíoch de na bailíochtóirí seachtracha a thugann a gcuid ama agus saineolais go fial chun cabhrú le hardchaighdeáin bailíochtaithe sonraí a choinneáil.

Beach Ghabhair *(Eristalis pertinax)*

Leucozona glaucia

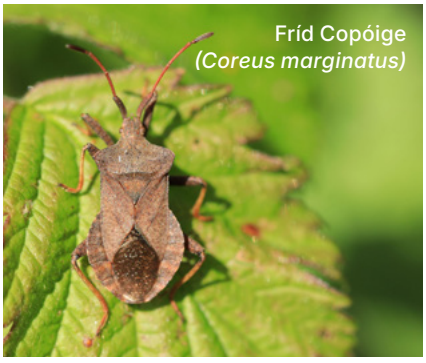

Fríd Scéithe Ghlas *(Palomena prasina)*

Mianadóir duille *(Stigmella aurelia)* leamhan

Imleog Bhallach *(Agriopis marginaria)*

Ciaróg Fhadadharcach Dhébhandach *(Rhagium bifasciatum)*

Beach Ghabhair *(Eristalis pertinax)*

Fríd Copóige *(Coreus marginatus)*

Ciaróg Dheá Ghairdín *(Phyllopertha horticola)*

Sampla d'éagsúlacht na dtaifead speiceas arna mbailíochtú

© Liam Lysaght

Gníomhaíocht: *Na Táscairí Náisiúnta Bithéagsúlachta a Nuashonrú*
Tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *tuairisciú a éascú ar dhul chun cinn na hÉireann i dtreo spriocanna bithéagsúlachta náisiúnta, Eorpacha agus domhanda a bhaint amach.*

Is bailiúchán táscairí iad Táscairí Bithéagsúlachta Náisiúnta a dhéanann monatóireacht ar athruithe i speicis, gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann. Chomh maith leis sin, léiríonn siad athruithe níos leithne a bhaineann le bithéagsúlacht i sochaí na hÉireann. Soláthraíonn na táscairí seo fianaise thábhachtach don phobal agus do lucht déanta cinntí maidir le staid, treochtaí, brúnna agus gníomhartha caomhnaithe a bhaineann le bithéagsúlacht. Ina theannta sin, éascaíonn na táscairí sin tuairisciú ar dhul chun cinn na hÉireann i dtreo spriocanna bithéagsúlachta náisiúnta, Eorpacha agus domhanda a bhaint amach.

Arna thionscnamh ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra in 2013, tá sé de chúram ar NBDC Táscairí Náisiúnta Bithéagsúlachta a bhailiú agus a thuairisciú. Cuireann raon leathan eagraíochtaí rialtais agus neamhrialtasacha na sonraí atá mar bhonn leis na táscairí ar fáil agus léiríonn siad iarracht chomhoibríoch ar fud na n-eagraíochtaí sin chun an tsraith reatha táscairí a fhorbairt.

Mar thoradh ar athruithe ar fhorbairtí beartais bithéagsúlachta náisiúnta agus idirnáisiúnta, d'eisigh NPWS Iarraidh ar Thairiscint maidir leis an Nuashonrú ar Tháscairí Bithéagsúlachta Náisiúnta in R4 2025. Bronnadh an tairiscint ar KPMG a rinne athbhreithniú, mar chuid dá gcuid oibre, ar an tsraith reatha de Tháscairí Bithéagsúlachta Náisiúnta chun aon bhearnaí a shainaithint agus chun moltaí a sholáthar maidir le táscairí nua a fhorbairt. An tuarascáil ar mholtaí deiridh 'An tAthbhreithniú ar Tháscairí Bithéagsúlachta le haghaidh an 7ú Tuarascáil Náisiúnta de chuid na hÉireann', tá sí le foilsiú in 2026 agus cuirfear na táirgí insoláthartha seo a leanas faoi bhráid na Meithle um an mBithéagsúlacht:

1. Liosta cuimsitheach de tháscairí bithéagsúlachta na hÉireann mapáilte ar spriocanna cuí Chreat Domhanda Bithéagsúlachta Kunming-Montréal le hábhar gaolmhar le cur san áireamh sa 7ú Tuarascáil Náisiúnta de chuid na hÉireann a ghabhann leis an gCoinbhinsiún maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch
2. Treoir theicniúil, foinse sonraí, agus faisnéis údaráis inniúil le haghaidh gach táscaire
3. Moltaí chun ailíniú le caighdeáin CSO a chinntiú
4. Moltaí le haghaidh táscairí nua.

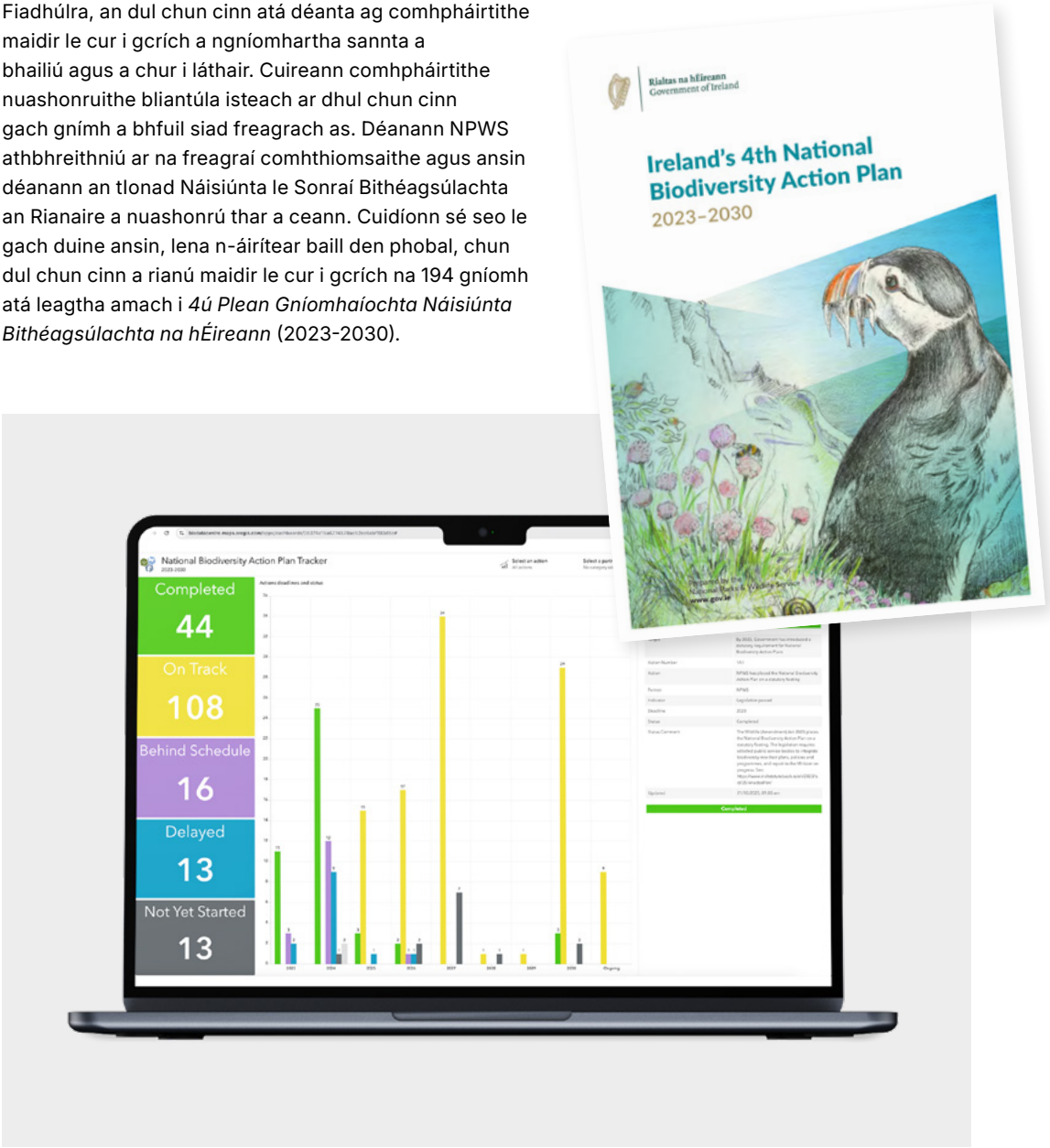
Gníomhaíocht: *Cumas a fhorbairt ar thacsanomaíocht agus taifeadadh feithidí*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Feabhas a chur ar eolas ar fheithidí nach bhfuil mórán tuisceana orthu*

Cheap an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta Oifigeach Náisiúnta an Bhunachair Sonraí Feithidí nua in 2025 chun eolas a fheabhsú ar thacsanomaíocht feithidí agus acmhainn a fhorbairt le haghaidh suirbhéireacht níos gníomhaí ar ghrúpaí casta, éagsúla agus grúpaí nach ndéantar dóthain staidéir orthu. In 2025, forbraíodh seacht dtacar sonraí nua le haghaidh grúpaí feithidí trí shonraí a bhí ann cheana a thiomsú, taifid stairiúla a dhigitiú agus riaráistí taifead a cuireadh faoi bhráid an Ionaid a bhailíochtú. Rinneadh é seo i gcomhar le hArd-Mhúsaem na hÉireann – Stair an Dúlra agus saineolaithe náisiúnta. Bunaíodh grúpaí malartaithe eolais do sheangáin agus foichí, agus foilsíodh Seicliosta Beacha in Éirinn nuashonraithe i gcomhar leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra. Reáchtáladh ceithre cheardlann le linn na bliana, inar díríodh ar ghrúpaí feithidí sonracha (m.sh. beacha aonair, bóíní Dé, foichí, srl.) chomh maith le micreascópacht agus ceardaíocht pháirce feithidí. Forbraíodh ceithre chúrsa ar líne freisin, lena ndírítear arís ar ghrúpaí feithidí amhail beacha aonair agus foichí sóisialta. Tugadh faoi obair allamuigh a bhí dírithe ar ghrúpaí feithidí tearcthaifeadta ar fud na hÉireann. A bhuí leis sin, cuireadh taifid mhóra ar fáil maidir le speicis neamhchoitianta nó tearcthaifeadta agus cuireadh seacht speiceas feithidí le seicliostaí na hÉireann dá bharr.

Gníomh: *Rianaire don Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bhithéagsúlacht a Fhorbairt*

An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Feabhas a chur ar thuairisciú agus ar chur i gcrích an Cheathrú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht*

Forbraíodh Rianaire an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bhithéagsúlacht agus an suirbhé gaolmhar a ghabhann leis go hinmheánach ag an bhfoireann san Ionad ag baint úsáid as ár n-ardán GIS ar líne. Ceapadh deais agus suirbhé an Rianaire chun cuidiú leis an nGrúpa Oibre Idir-rannach um Bhithéagsúlacht, atá faoi mhaoirseacht na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, an dul chun cinn atá déanta ag comhpháirtithe maidir le cur i gcrích a ngníomhartha sannta a bhailiú agus a chur i láthair. Cuireann comhpháirtithe nuashonruithe bliantúla isteach ar dhul chun cinn gach gnímh a bhfuil siad freagrach as. Déanann NPWS athbhreithniú ar na freagraí comhthiomsaithe agus ansin déanann an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta an Rianaire a nuashonrú thar a ceann. Cuidíonn sé seo le gach duine ansin, lena n-áirítear baill den phobal, chun dul chun cinn a rianú maidir le cur i gcrích na 194 gníomh atá leagtha amach i *4ú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann* (2023-2030).

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 02

Cuidiú le gníomhartha fianaisebhunaithe níos fearr chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus a athchóiriú

Gníomh: *Bainistiú a dhéanamh ar chur i gcrích Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021-2025*
An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Gníomhartha a chomhordú ar fud oileán na hÉireann, arna gcur ar fáil ag earnálacha éagsúla, a chabhraíonn leis an tírdhreach a bheith níos neamhdhíobhálaí do phailneoirí.*

A bhuí leis an tacaíocht fhorleathan ó na heagraíochtaí comhpháirtíochta uile, seachadadh an dara céim den Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí go rathúil. As na 186 ghníomhaíocht, cuireadh 172 díobh i gcrích (92%) faoi dheireadh 2025, bhí naoi gcinn fós ar shiúl (5%) agus ní dhearnadh dul chun cinn ar chúig cinn díobh (3%). Rinneadh an líon beag nár seachadadh ina n-iomláine a ath-leithdháileadh d'aon ghnó ar an gcéad chéim eile nó bhí siad ag brath ar mhaoiniú. Chun deireadh an dara céim den AIPP a léiriú, táirgeadh ceithre dhoiciméad:

1. ***Athbhreithniú Deiridh ar an bPlean Pailneoirí – Forléargas ar dhul chun cinn 2021-2025:*** Déanann sé sin achoimre ar rath gearrthéarmach, meántéarmach agus fadtéarmach an Phlean Pailneoirí. Déanann sé measúnú criticiúil ar gach cuspóir, agus aird á tarraingt aige ar bhuaicphointí agus ar phríomhcheachtanna.
2. ***Athbhreithniú Deireanach ar an bPlean Pailneoirí – Nuashonrú ar gach gníomh 2021-2025:*** Is nuashonrú deiridh é seo i gcoinne gach ceann de na 186 ghníomhaíocht sa Phlean, arna gcur i gcrích ag an eagraíocht atá freagrach as gach gníomhaíocht aonair.
3. Grafaic eolais: Éachtaí Phlean Pailneoirí 2021-2025.
4. Leabhrán ceiliúrtha – *Céad Scéal Dóchais: Scéalta faoi chaomhnú pailneoirí ón bPlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021-2025*, a léiríonn rogha randamach de 100 gníomhaíocht dhearfach ó earnálacha éagsúla.

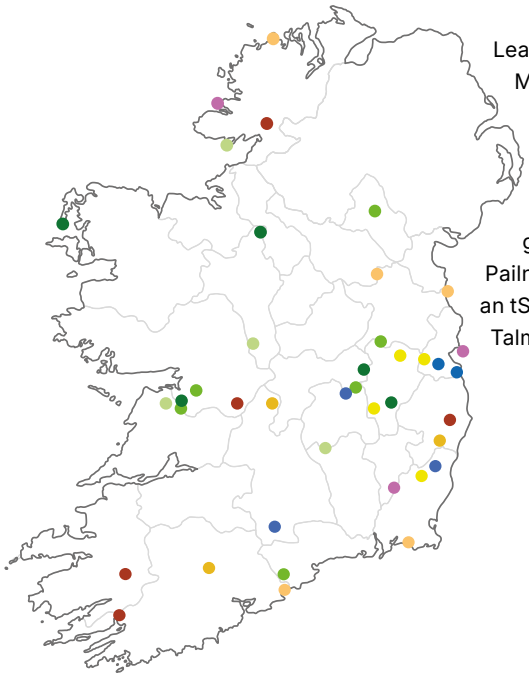

Áirítear an méid seo a leanas ar roinnt de na nithe is mó a baineadh amach sa dara céim den Phlean Pailneoirí:

- **Comhairlí** - tá gach ceann de na 42 Comhairle tar éis dul i gcomhpháirtíocht go foirmiúil leis an bPlean anois agus tá gealltanas tugtha acu gníomhartha a dhéanamh ar mhaithe le pailneoirí agus na bithéagsúlachta,
- **Feirmeoireacht** - Forbraíodh córas scórála feirme iomláin atá fianaisebhunaithe a ligeann d'fheirmeoirí measúnú a dhéanamh ar cé chomh neamhdhíobhálach do phailneoirí is atá a bhfeirm, agus cad iad na gníomhaíochtaí a d'fhéadfaí a dhéanamh chun a scór a fheabhsú.
- **Pobail Áitiúla** – Leanann Gradam Pailneoirí an Údarás Áitiúil de chuid chomórtas na mBailte Slachtmhara, atá urraithe ag an gComhairle Oidhreachta agus na hOifigigh Oidhreachta, de ghníomhaíocht phobail áitiúil a chur chun cinn chun tacú le Plean Uile-Éireann um Pailneoirí. Tá gníomhartha curtha i gcrích ag breis is 200 pobal faoin ngradam seo. Ba é Bailte Slachtmhara Bhéal an Mhuirthead, Co. Mhaigh Eo buaiteoir foriomlán an Ghradaim in 2025.
- **Gnólachtaí** – Chláraigh 360 cuideachta mar Thacadóirí Gnó AIPP agus thuairiscigh siad go bliantúil ar a ngníomhaíochtaí fianaisebhunaithe.
- **Taighde** - Tá méadú tagtha ar an líon taighdeoirí atá ag obair ar phailneoirí. D'fhoilsigh taighdeoirí i Líonra Taighde Pailneoirí na hÉireann (IPRN) sé pháipéar eolaíochta is seachtó a bhaineann le caomhnú phailneoirí na hÉireann idir 2021 agus 2025.

Ar fud Phlean Pailneoirí 2021-2025, foilsíodh trí dhoiciméad treorach fianaisebhunaithe nua (le haghaidh feirmeacha gaoithe, feirmeacha gréine agus láithreáin cúraim sláinte) agus trí threoir nua maidir le conas rudaí a dhéanamh (móinéir a chruthú agus a athchóiriú i bpobail agus i ngarraithe áitiúla, pailneoirí oíche a chosaint, agus úlloird thraidisiúnta le haghaidh pailneoirí ar an bhfeirm). Foilsíodh ceithre threoir nua speiceas neamhchoitianta freisin (maidir le Beach Phlástrála Thuaisceartach, Beach Chardála Caonaigh, Leamhan Foraoise, agus Beach Charda Chaoloird). Táirgeadh 20 fógrán nua breise, agus seoladh ceithre chúrsa oiliúna ar líne.

Gníomh: *An Scéim Náisiúnta um Monatóireacht Pailneoirí a Bhainistiú*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Sonraí cainníochtúla mionsonraithe a ghiniúint ar stádas pailneoirí ar fud thírdhreach na hÉireann*

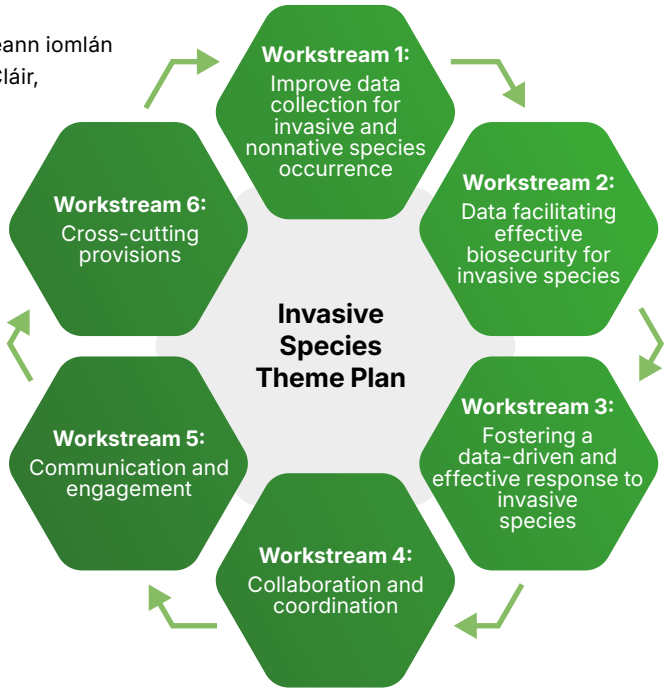
Lean an tIonad le cur i bhfeidhm na Scéime Náisiúnta um Monatóireacht Pailneoirí, agus rinneadh monatóireacht ar 42 láithreán in 2025. Leis an scéim seo, mar aon le tionscnaimh eolaíochta saoránach atá ann cheana féin, beifear in ann measúnú iomlán a dhéanamh ar thionchar Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí amach anseo. Cinntítear leis freisin go mbeidh Éire chun tosaigh i gcur i bhfeidhm Thionscnamh Pailneoirí an AE. Tá an clár monatóireachta seo á chómhaoiniú ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Léarscáil ina léirítear na 42 láithreán monatóireachta pailneoirí a ndearnadh suirbhé orthu in 2025

- Dairy
- Extensive beef
- Intensive beef
- Tillage
- Mixed farm
- Dry heath
- Grey dune
- Oak woodland
- Semi-natural dry grassland
- Urban park

Gníomhaíocht: *Aonad um Speicis Ionracha a Bhunú*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Go mbeidh acmhainn mhéadaithe againn clár oibre fairsing a chur i gcrích ar Speicis Ionracha chun tacú le cur i bhfeidhm beartais náisiúnta agus beartais an AE.*

An tAonad um Speicis Ionracha, le foireann iomlán de chúigear Oifigigh agus Bainisteoirí Cláir, tháinig sé i bhfeidhm le linn na bliana. Comhdhlúthaigh an tAonad na cláir oibre maidir le speicis ionracha, arna maoiniú faoi Thionscnamh an Oileáin Chomhroinnte maidir le Speicis Ionracha agus Bithshlándáil, agus na cláir tuairiscithe agus chumarsáide arna maoiniú ar leithligh ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra ina bPlean Téama comhdhlúite maidir le Speicis Ionracha 2025-2029.

Ar chinn de bhuaicphointí an chláir oibre le linn 2025 bhí:

Liosta foláirimh

In 2025, cuireadh os cionn 1,400 amharc ar speicis ar an 'Liosta foláirimh' isteach. Is speicis iad seo a bhféadfadh ard-tionchar ionrach a bheith acu nach eol a bheith in Éirinn, nó ag céim an-luath ina n-ionradh. Tacaíonn bainistiú an chórais liosta foláirimh le luathrabhadh le haghaidh mearfhreagartha. Spreag fíorú an chéad amharc ar an gcornfhoiche Áiseach (*Vespa velutina*) in 2025 mearfhreagairt ar an gcornfhoiche Áiseach. Agus feasacht á múscailt ina dhiaidh sin ar an amharc, tháinig méadú mór ar líon na n-amharc ar chornfhoichí Áiseacha ón bpobal i gcoitinne, rud a léiríonn luach agus tábhacht an chórais seo mar uirlis chriticiúil i gcur chuige na hÉireann i leith speicis ionracha tosaíochta.

Ionradh na cornfhoiche Áisí

Tar éis na chéad tuairisce fíoraithe ar chornfhoiche Áiseach i gcathair Chorcaí an 13 Lúnasa a fuarthas trí Thairseach Eolaíochta Saoránach na hÉireann, bhí ról lárnach ag an Aonad um Speicis Ionracha maidir leis an mearfhreagairt a threorú agus tacú léi. Imscaradh foireann ó NPWS agus ón Ionad go Corcaigh go tapa, agus rinneadh suirbhéireacht fhairsing. Tar éis iarrachtaí móra monatóireachta agus spriocdhírithe, rinneadh dhá nead a aimsiú agus a bhaint: ceann amháin ó chathair Chorcaí agus an dara ceann ón gCóbh, Co. Chorcaí. Chuir an fhoireann tacaíocht agus treoir chriticiúil bhreise ar fáil do Ghrúpa Bainistíochta na gCornfhoichí Áiseacha arna thionóil ag an rialtas. Ina theannta sin, thacaigh an tIonad le NPWS, le RTBM agus le hArd-Mhúsaem na hÉireann le linn an phróisis, agus chuir sé comhairle oiliúna agus rianaithe ar an láthair ar fáil; sholáthair sé an trealamh is gá chun neadacha a rialú go sábháilte agus go dlíthiúil; rinne sé teagmháil le grúpaí beachaireachta; agus ghlac sé páirt in agallaimh leis na meáin le linn na freagartha.

Thacaigh an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta freisin le Gníomhaireacht Chomhshaoil Thuaisceart Éireann (NIEA) le linn a bhfreagairt ar ionradh na cornfhoiche Áisí i nDún Dónaill, Co. an Dúin, trí cheachtanna a roinnt ó aghaidh a thabhairt ar ionraí Chorcaí.

Ina dhiaidh sin, choimisiúnaigh NBDC an anailís ghéiniteach ar na trí nead, thionóil sé cleachtadh 'ceachtanna foghlamtha' don fhreagairt in Éirinn in 2025, agus thionóil sé cruinniú deiridh le grúpaí beachaireachta. Mar thoradh ar fhreagairt fhoriomlán an Rialtais, le tacaíocht ón ról lárnach atá ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, tá oileán na hÉireann níos ullamh chun freagairt d'ionraí na cornfhoiche Áisí amach anseo.

Claire Deasy (NPWS), Sam Bayley (NPWS) agus David Law (David Law Tree Care) tar éis ceann de neadacha na gcornfhoichí Áiseacha i gCorcaigh a bhaint.

Foláirimh Speicis!

Le linn mhí Dheireadh Fómhair, cuireadh an tAonad um Speicis Ionracha ar an eolas faoi ionradh an tséacla deamhain (*Dikerogammarus haemobaphes*) isteach i Loch Deirgeirt ar chóras na Sionainne. Murab ionann agus an chornfhoiche Áiseach, ní bheifear in ann an speiceas seo a rialú. Dá bhrí sin, tugadh tús áite do mhéid an leata a bhunú agus tacú le bearta bithshlándála. Thionóil NBDC cruinniú le páirtithe leasmhara agus d'eisigh sé Foláireamh Speicis. Ina dhiaidh sin, trí oibriú le NPWS, Foras na Mara agus Uiscebhealaí Éireann, coimisiúnaíodh anailís eDNA ar shamplaí, agus fuarthas comharthaí bithshlándála nua do chóras na Sionainne.

Measúnú riosca

Coinníonn an tAonad um Speicis Ionracha na prótacail Measúnaithe Riosca mar chuid dár n-obair ar an Oileán Comhroinnte. Le linn 2025, thionóil an tAonad an Painéal Anailíse Riosca maidir le Speicis Ionracha agus Neamhdhúchasacha (IN-RAP) agus rinne sé athbhreithniú ar mhodhanna oileán na hÉireann chun a chinntiú go gcomhlíonann siad caighdeáin idirnáisiúnta. Cuirfear na prótacail sin in úsáid anois, rud a chinnteoidh go mbeidh sonraí agus fianaise láidir ag Éirinn agus ag Tuaisceart Éireann atá mar bhonn taca faoin mbithshlándáil agus faoi bhainistiú speiceas ionrach.

Cumarsáid agus for-rochtain

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí cumarsáide in 2025 bhí:

- an tAonad um Speicis Ionracha a chuireann le *Bithéagsúlacht i mbun Gníomhaíochta Irish Examiner - Tuarascáil Speisialta ar Speicis Ionracha.*
- gné nua 'Speiceas Ionrach na Seachtaine' a fhorbairt do na meáin shóisialta.
- comhordú a dhéanamh ar rannchuidiú na hÉireann le Seachtain na Speiceas Ionrach, imeacht rannpháirtíochta suaitheanta Ghrúpa na Breataine-na hÉireann um Speicis Neamhdhúchasacha.
- an tríú heagrán den *Treoir Aitheantais maidir le Speicis Plandaí Coimhthíocha Ionracha Rialáilte na hÉireann* a fhoilsiú agus í sin a chur ar fáil saor in aisce ar líne.
- méadú mór a dhéanamh ar líon na gcuairteoirí ar shuíomh gréasáin invasives.ie.
- an chéad athbhreithniú neamhspleách ar na trí fheachtas speiceas ionracha a choimisiúnú (Seiceáil, Triomaigh, Glan; Bí ar an Eolas faoi Phlandaí; agus Bí ar an Eolas faoi Pheataí).

Fóram an Oileáin Chomhroinnte maidir le Bithshlándáil agus Speicis Ionracha

Tionóladh dara Fóram an Oileáin Chomhroinnte maidir le Bithshlándáil agus Speicis Ionracha an 4 Samhain i mBéal Feirste, ar fhreastail 115 thoscaire air. Tháinig ionadaithe ón tionscal, ó chomhlachtaí poiblí agus ó eagraíochtaí neamhrialtasacha le chéile ag an imeacht chun comhar maidir le speicis ionracha agus bithshlándáil ar fud oileán na hÉireann a neartú. Bhí meascán saibhir de chur i láthair ó shaineolaithe, ceardlanna idirghníomhacha agus seisiúin aiseolais oscailte sa chlár. Thug Aire Talmhaíochta, Comhshaoil agus Gnóthaí Tuaithe Thuaisceart Éireann, Andrew Muir MLA, aitheasc tosaigh an Fhóraim agus ba é Aire Stáit na hÉireann atá freagrach as an Dúlra, an Oidhreacht agus an Bhithéagsúlacht, Christopher O'Sullivan TD, a thug an t-aitheasc deiridh.

Gníomhaíocht: *Cabhrú leis an gComhairle Oidhreachta modheolaíocht na Limistéar Bithéagsúlachta Contae a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm.*
modheolaíocht na Limistéar Bithéagsúlachta Contae a fhorbairt agus a chur chun feidhme.
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Láithreáin a bhfuil tábhacht bhithéagsúlachta áitiúil ag baint leo a shainaithint sa chaoi gur féidir cosaint bhreise a thabhairt dóibh faoi*

dhlí agus beartas pleanála náisiúnta na hÉireann atá ann cheana. Ar leibhéal an chontae, teastaíonn uirlisí comhsheasmhacha ó údaráis áitiúla chun limistéir atá suntasach ó thaobh na héiceolaíochta de sa tírdhreach níos leithne a aithint agus a chosaint. An mhodheolaíocht atá beartaithe do Limistéir Bithéagsúlachta Contae (CBA), is é is aidhm di an bhearna sin a líonadh.

Is láithreán é Limistéar Bithéagsúlachta Contae a chuireann go mór le líonra éiceolaíoch contae nó cathrach. Soláthraíonn modheolaíocht na hanailíse costais is tairbhe cur chuige fianaisebhunaithe chun na gnéithe is tábhachtaí don dúlra a shainaithint, chun cabhrú le húdaráis áitiúla a n-oibleagáidí reatha a chomhlíonadh faoin dlí agus faoin mbeartas pleanála náisiúnta atá ann cheana. Ní ainmniúchán reachtúil nua iad.

Níl aon mhodh caighdeánach eolaíochtbhunaithe ann faoi láthair chun láithreáin a bhfuil tábhacht áitiúil nó réigiúnach ag baint leo a shainaithint, lasmuigh de limistéir a bhfuil tábhacht náisiúnta agus idirnáisiúnta ag baint leo. Díríonn forbairt Limistéar Bithéagsúlachta Contae ar chreat comhsheasmhach, trédhearcach a sholáthar atá bunaithe ar shonraí chun tacú le cinnteoireacht a chosnaíonn an bhithéagsúlacht áitiúil.

Tá bogearraí FME (Inneall Ionramhála Gné) á n-úsáid ag foireann na Seirbhísí Digiteacha chun an cur chuige ceaptha a chur i bhfeidhm agus chun anailís a dhéanamh ar na sonraí a theastaíonn chun Limistéir Bithéagsúlachta Contae a aithint. Tá an mhodheolaíocht á tástáil le haghaidh Phort Láirge, agus nuair a bheidh sí scagtha, cuirfidh an tIonad próisis chaighdeánaithe agus in-athdhéanta FME ar fáil ar féidir iad a úsáid i gcomhar le gach údarás áitiúil chun tacair sonraí náisiúnta agus áitiúla a cheistiú agus a chomhtháthú ó thaobh spáis de, chun Limistéir Bithéagsúlachta Contae is iarrthóirí a shainaithint.

Gníomhaíocht: *Uasdátú agus cothabháil an tsuímh ghréasáin actionforbiodiversity.ie*

An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Feabhas a chur ar cháilíocht fhoriomlán na bpleananna gníomhaíochta bithéagsúlachta arna gcruthú ag pobail áitiúla, rud a thabharfaidh luach níos fearr ar a gcuid airgid do na comhpháirtithe maoinithe.*

Is ionad ilfhreastail é suíomh gréasáin actionforbiodiversity.ie, arna fhorbairt ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, le haghaidh faisnéise, treorach agus acmhainní eile a bheidh luachmhar do phobail áitiúla agus a bpleananna á n-ullmhú acu. Forbraíodh é i gcomhpháirt le Fondúireacht Phobail na hÉireann agus leis an gComhairle Oidhreachta. Le linn na bliana, rinneadh athstruchtúrú ar an suíomh gréasáin chun a inrochtaineacht a fheabhsú agus faisnéis an tsuímh a choinneáil cothrom le dáta.

www.actionforbiodiversity.ie

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 03

Úsáid sonraí bithéagsúlachta a chur chun cinn le haghaidh eolaíochta agus cinnteoireachta

Gníomhaíocht: *Feidhmiú mar Nód na hÉireann chuig an tSaoráid Faisnéise faoi Bhithéagsúlacht Dhomhanda*

An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *A chinntiú go gcomhlíonann Éire a hoibleagáid mar rannpháirtí i GBIF agus go gcuireann sí sonraí leis an tairseach sonraí bithéagsúlachta domhanda*

Feidhmíonn an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta mar Nód Náisiúnta na hÉireann chuig an tSaoráid Faisnéise faoi Bhithéagsúlacht Dhomhanda (GBIF). Is líonra idirnáisiúnta agus bonneagar sonraí é GBIF atá maoinithe ag rialtais an domhain agus atá dírithe ar rochtain oscailte a sholáthar do dhuine ar bith, in áit ar bith, ar shonraí faoi gach cineál beatha ar Domhan. In 2025, foilsíodh 193,109 dtaifead beithsine do GBIF ó NBCD. Formhuiníodh dhá eagraíocht mar fhoilsitheoirí in 2025 - d'fhoilsigh Luslann Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath tacar sonraí amháin le níos mó ná 70,000 taifead luslainne ó gach cearn den domhan agus d'fhoilsigh Scoil Tréidliachta COBÁC tacar sonraí veicteora trí VectorNet.

Tá ról lárnach ag foireann NBDC in GBIF chomh maith. An Dr Liam Lysaght, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an Ionaid, lean sé de bheith ina Chathaoirleach ar Bhord Rialaithe GBIF, tar éis dó a bheith ceaptha don dara tréimhse 2 bhliain i mí Dheireadh Fómhair 2024. Feidhmíonn an Dr. Michelle Nic an Bhreithimh, Bainisteoir Sonraí an Ionaid, mar Bhainisteoir Nóid GBIF d'Éirinn freisin agus is ball í de Ghrúpa Nóid Réigiúnacha na hEorpa agus Lár na (ECA). I mí na Bealtaine, d'óstáil NBDC an 17ú cruinniú de ghrúpa nóid réigiúnacha GBIF na hEorpa agus na hÁise Láir (ECA). D'fhreastail níos mó ná 40 duine ó 14 thír ar an gcruinniú, a tionóladh in Ionad Taighde agus Nuálaíochta ArcLabs, Carraig an Óir, Co. Phort Láirge. I mí Dheireadh Fómhair, tionóladh an 32ú cruinniú de Bhord Rialaithe GBIF in Bogota na Colóime, agus d'fhreastail Liam Lysaght agus Jon Hawkins air. Tar éis chruinniú an Bhoird Rialaithe, d'eagraigh GBIF, na Caighdeáin Faisnéise Bithéagsúlachta (TDWG), an Córas Faisnéise um Bithéagsúlacht Aigéin (OBIS) agus an Grúpa um Fhaire na Cruinne agus an Líonra um Fhaire na Bithéagsúlachta (GEO-BON) i gcomhpháirt le chéile comhdháil 2025 maidir le Sonraí Beo. Ba é téama na comhdhála 'Faisnéis aontaithe lena spreagtar claochlú'. Chuir gach ceann de na cruinnithe sin deiseanna den scoth ar fáil chun nascadh, eolas a roinnt agus ár n-iarrachtaí comhchoiteanna a neartú maidir le comhroinnt sonraí bithéagsúlachta a chur chun cinn, agus tugadh faoi deara go raibh go leor pointí gníomhaíochta ann chun obair leantach a dhéanamh.

Grianghraf ón 17ú cruinniú de ghrúpa nóid réigiúnacha GBIF na hEorpa agus na hÁise Láir (ECA), a d'óstáil an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta i mí na Bealtaine 2025.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 04

Neartaigh an líonra saoránachta eolaíochta agus taighde.

Gníomhaíocht: *Tairseach Eolaíochta Saoránach na hÉireann a Bhainistiú*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Feabhas a chur ar chumas le haghaidh taifeadadh ardchaighdeáin ón líonra eolaíocha saoránach*

Cuireann Tairseach Eolaíochta Saoránach na hÉireann córas ar líne ar fáil a bhfuil teacht air go héasca chun breathnóireachtaí ó bhreathnóirí a ghabháil. In 2025, cuireadh 173,873 thaifead isteach ag 9,607 nduine aonair, ar fud na 32 chontae uile san oileán. Le blianta beaga anuas tá líon iomlán na dtaifead a cuireadh isteach ag méadú go seasta, rud a fhágann go bhfuil sé gar don líon ard neamhghnách in 2021.

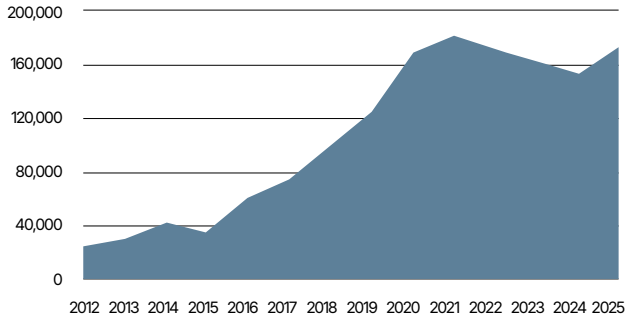
In 2025, b'ionann éin agus 23% de na taifid a cuireadh isteach, agus ina dhiaidh sin bhí Leamhain (22.8%), Plandaí Bláthacha (19.9%), Féileacáin (7%) agus Mamaigh Talún (4.5%). Le chéile, b'ionann na cúig ghrúpa tacsanomaíocha seo agus 77% de na taifid a cuireadh isteach in 2025.

Bronnadh Teastais Éachta Sármhaithe ar 79 de na daoine ba ghníomhaí a bhí i mbun taifeadta agus a bhain clocha míle taifeadta suntasacha amach in 2025.

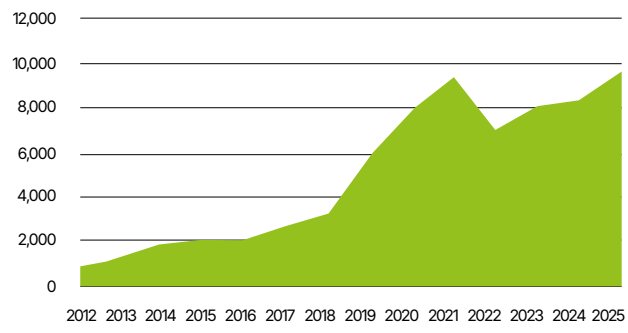
Cuirtear foirmeacha taifeadta saincheaptha ar líne ar fáil mar sheirbhís d'eagraíochtaí comhpháirtíochta tábhachtacha chun tacú le suirbhéanna náisiúnta. Sa bhliain 2025, cuireadh foirmeacha taifeadta saincheaptha ar fáil chun tacú leis na naoi dtionscnamh taifeadta seo a leanas:

- *Taifeadadh leamhan* do MothsIreland
- *Taifeadadh Gabhlán Gaoithe* do Swift Conservation Ireland
- Taifeadadh ginearálta do Chlub Allamuigh Nádúraithe Loch Garman
- *Grúpa Staidéir ar Bheacha Meala Fiáine* d'Ollscoil na Gaillimhe
- *Suirbhé ar Ghráinneoga na hÉireann* d'Ollscoil na Gaillimhe
- *Suirbhé ar an Easóg Éireannach* do Vincent Wildlife Trust
- *Suirbhé ar Éin Chreiche Chathair Bhaile Átha Cliath* do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus do Chairde Éanlaith Éireann
- *Éin Abhann Chathair Bhaile Átha Cliath* do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus do Chairde Éanlaith Éireann
- *Staidéar ar an Sionnach Uirbeach* d'Ollscoil na Gaillimhe

Líon taifead

Líon na ndaoine a bhí i mbun taifeadta

Cuspóir Straitéiseach Gníomh: *Suirbhé córasach agus cláir mhonatóireachta a bhainistiú ar ghnéithe den bhithéagsúlacht*
An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Sonraí cainníochtúla a ghiniúint ar bhithéagsúlacht ama agus ar athrú bithéagsúlachta le himeacht ama.*

Bainistíonn an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta líonra fairsing monatóireachta bithéagsúlachta arna chur ar fáil ag eolaithe gairmiúla agus eolaithe saoránach. Le linn 2025, rinneadh monatóireacht ar ghnéithe éagsúla den bhithéagsúlacht ag 742 suíomh éagsúil, agus chuir líonra na suirbhéirí 2,767 comhaireamh uainithe breise i gcrích.

Scéim Monatóireachta	Gníomhaíocht monatóireachta sa bhliain 2025
Scéim Monatóireachta Féileacán	148 traschrios monatóireachta
Scéim Monatóireachta Bumbóga	131 traschrios monatóireachta
Comhairimh Uainithe Blátha-Feithide	1,323 comhaireamh
Monatóireacht ar an bhFéileacán Gairdín	1,444 comhaireamh
Monatóireacht ar Phlandaí Neamhchoitianta	Monatóireacht déanta ar 273 pobal
FiosraighDoChladach!	Suirbhéireacht déanta ar 63 suíomh
Láithreáin Monatóireachta Snáthaidí Móra Éireann	Suirbhéireacht déanta ar 49 suíomh
Scéim Monatóireachta Pailneoirí na hÉireann	Monatóireacht déanta ar 42 suíomh
Scéim Monatóireachta Fritileán Réisc na hÉireann	Monatóireacht déanta ar 36 suíomh

Líon taifead Gníomh: *Na scéimeanna monatóireachta Féileacán agus Bumbóga atá bunaithe ar thraschriosanna a bhainistiú*
An tairbhe a bhfuil coinne léi: *Treochtaí pobal speiceas féileacán agusbumbóg forleathan a rianú*

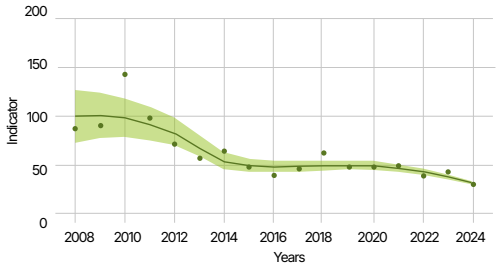
Déanann dhá chlár mhonatóireachta atá bunaithe ar thraschriosanna, Scéim Monatóireachta Féileacán na hÉireann agus Scéim Monatóireachta Bumbóga Uile-Éireann, rianú ar threochtaí pobal ár speiceas coitianta féileacán agus bumbóg, faoi seach. Bunaíodh Scéim Monatóireachta Féileacán na hÉireann in 2008, agus is í an scéim monatóireachta feithidí eolaíochta saoránach is faide in Éirinn í, ach tá Scéim Monatóireachta Bumbóga Uile-Éireann ar siúl ó 2012 i leith. In 2025, gineadh sonraí ó 148 dtraschrios féileacán agus 131 thraschrios bumbóg, agus foilsíodh an anailís ar threochtaí na scéime monatóireachta suas le 2024.

Scéim Monatóireachta Féileacán na hÉireann

	2020	2021	2022	2023	2024
Líon iomlán na suirbhéirí	94	88	117	113	112
Líon iomlán na traschriosanna	143	116	149	143	148
Líon iomlán na bhféileacán	32,608	32,752	39,960	36,961	26,359

Torthaí

Rinneadh anailís ar thorthaí na scéime monatóireachta go dtí 2024 agus foilsíodh iad in 2025. Léiríonn na torthaí foilsithe ó innéacs ilspeiceas na 15 speiceas féileacán is coitianta gur tháinig laghdú mór (-66%) ar dhaonraí féileacáin le linn na tréimhse ón mbliain bhonnlíne 2008 go dtí 2024. Léiríonn torthaí le 10 mbliana anuas (ó 2015 go 2024) go bhfuil laghdú tagtha ar an daonra ag ráta níos measartha (-30%).

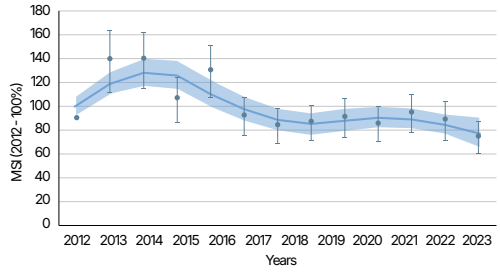
Innéacs Ilspeiceas de na 15 speiceas féileacán is coitianta

Scéim Monatóireachta Bumbóga Uile-Éireann

	2020	2021	2022	2023	2024
Líon na suirbhéirí	74	74	76	86	88
Líon na dtraschriosanna	112	104	120	125	134
Líon na mbumbóg	13,968	17,607	17,980	20,379	16,755

Torthaí

Rinneadh anailís ar thorthaí na scéime monatóireachta go dtí 2024 agus foilsíodh iad in 2025. Léiríonn na torthaí ó innéacs ilspeiceas na n-ocht speiceas bumbóg is coitianta gur tháinig meath measartha (-22%) ar dhaonraí bumbóg ó bhí 2012 ann.

Innéacs ilspeiceas de na hocht speiceas bumbóg is coitianta

Gníomh: *Clár Oiliúna agus Rannpháirtíochta a tháirgeadh don Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta.*

An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Forbairt a dhéanamh ar líonra dea-oilte agus eolach de dhaoine i mbun taifeadta a bhfuil tuiscint níos fearr acuar an mbithéagsúlacht*

Príomhsprioc den Phlean Straitéiseach is ea struchtúr oideachais a chur ar fáil don líonra eolaíochta saoránach chun foghlaim ar feadh an tsaoil a éascú. Sprioc eile is ea saineolas a fhorbairt maidir le tacsanomaíocht, sainaithint speiceas agus scileanna allamuigh.

Is iad na spriocghrúpaí sonracha:

1. Gairmithe
2. Eolaithe saoránaigh / an pobal i gcoitinne
3. Mic léinn tríú leibhéal i réimsí ábhartha staidéir.

Dhírigh an struchtúr ar cheithre ábhar foghlama ardleibhéil:

- Bunchlocha na bithéagsúlachta
- Scileanna um shainaithint speiceas
- Suirbhé bithéagsúlachta agus teicnící measúnaithe
- Bainistíocht bithéagsúlachta fianaisebhunaithe

In 2025, chuir an tIonad clár oiliúna agus rannpháirtíochta ar fáil ina raibh 15 cheardlann/lá allamuigh, ceithre sheimineár gréasáin agus sheol sé ceithre chúrsa nua ar líne. San iomlán, chláraigh 216 dhuine le haghaidh imeachtaí ar an láthair, agus ghlac 767 nduine páirt i gceithre sheimineár gréasáin. Chláraigh Ardán Foghlama an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta 2,821 mhac léinn ar 14 chúrsa in 2025, ar mhic léinn nua iad 2,248 díobh ar an ardán.

Cuireadh na ceardlanna/laethanta allamuigh ar fáil maidir leis na hábhair seo a leanas:

- Crainn Gheimhridh a Shainaithint
- Ceardlann ar Leamhain Gharraí
- Beacha Aonair
- Lá Feithidí Allamuigh
- Foichí Sóisialta
- Plandaí éagsúla: Astair (buí)
- Beacha Gabhair
- Lá Plandaí Allamuigh
- Feithidí a Shainaithint faoin Micreascóip
- Féar Samhraidh a shainaithint
- Aicmiú Fhásra na hÉireann
- Sainaithint na Snáthaide Móire

Gníomhaíocht: *Tionscadail Snáthaidí Móra Éireann a Bhainistiú agus Fiosraigh do Chladach!*

An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Feabhas a chur ar eolas faoin mbithéagsúlacht i bhfionnuisce agus in uiscí cósta.*

Tionscadal Snáthaidí Móra Éireann 2019-2024

Tugadh bailiú sonraí do thionscadal Snáthaidí Móra Éireann 2019–2024 i gcrích in 2024. Le linn 2025, rinneadh tacair sonraí ó NBDC, CEDaR, agus iNaturalist Ireland a bhailíochtú, a sheiceáil ó thaobh caighdeáin de agus a chomhcheangal le haghaidh anailíse. Scrúdaigh anailís Chéim I, arna maoiniú ag CEDaR, le Biospatial Insights Ltd. mar chomhairleoirí staidrimh, athruithe ar raon speiceas agus samhaltú. Críochnaíodh anailís Chéim II, a rinne Biospatial Insights freisin trí úsáid a bhaint as tacair sonraí GCC agus COBÁC/Met Éireann, agus fuarthas dréacht-torthaí faoi dheireadh na bliana.

Roinneadh sonraí tionscadail freisin le La Fondation pour la Recherche sur la Biodiversité (FRB), an Fhrainc, mar chuid de thionscadal DRAGON an Aontais lena ndéantar imscrúdú ar shnáthaidí móra agus ar bhéchuileanna mar tháscairí ar thionchair an duine ar éiceachórais fionnuisce-talún agus ar threochtaí bithéagsúlachta ar fud na hEorpa. Cuireadh tús leis an obair freisin ar 'Atlas Shnáthaidí Móra agus Bhéchuileanna na hÉireann' nua, agus ceapadh Juanita Browne ina heagarthóir agus ceapadh Vitamin Design ina ndearthóirí grafaicí. Cuireadh tús le hullmhú dhréacht-téacs an atlais le linn 2025.

Bunaíodh Líonra Monatóireachta Náisiúnta do Shnáthaidí Móra agus Béchuileanna, le cláraitheoirí a bhfuil taithí acu a thug gealltanas monatóireacht a dhéanamh ar 49 láithreán ar bhonn leanúnach. Is é an sprioc fhadtéarmach ná dhá láithreán monatóireachta in aghaidh gach cearnóg 50 km.

Fiosraigh Do Chladach!

In 2025, fuair Déan Iniúchadh ar do Chladach! 8,377 dtaifead nua ar speicis mhuirí, rud a thug líon iomlán na dtaifead a bailíochtaíodh ó 2019 go 33,929. Rinneadh roinnt tacair sonraí mhuirí nua a dhaingniú agus a chomhtháthú i Léarscáileanna Bithéagsúlachta, lena n-áirítear sonraí Shuirbhé Nephrops Fhoras na Mara agus sonraí Monatóireachta Beantóis na Creat-Treorach Uisce. I measc na dtacar sonraí breise a fuarthas bhí sonraí ESAS maidir le céiticigh agus éin mhara, sonraí ó shuirbhéanna aeir ObSERVE II, agus sonraí ó shuirbhéanna ar rónta i gCalafort Bhaile Átha Cliath. Lean rannpháirtíocht le Foireann Sonraí Fhoras na Mara de thacaíocht a thabhairt do sholáthar leanúnach tacar sonraí muirí do NBDC.

Leathnaíodh líonra bailíochtaithe muirí NBDC a thuilleadh, agus tháinig an Dr Jamie Maxwell ó Ard-Mhúsaem na hÉireann isteach mar bhailíochtóir le haghaidh taifid polacaet.

Cuireadh 25 imeacht Déan Iniúchadh ar do Chladach! san iomlán, lena n-áirítear seisiúin oiliúna, ceardlanna agus cainteanna, ar fáil le linn na bliana, agus ghlac 316 dhuine páirt iontu. Reáchtáladh imeacht taifeadta Steall Cois Farraige! mar chuid de Sheachtain Náisiúnta na Bithéagsúlachta. Áiríodh le comhar trasteorann rannpháirtíocht i gceardlann tacsanomaíochta crústaigh ag Saotharlann Mara QUB, Port an Pheire, Co. an Dúin.

Cuireadh léachtaí eolaíochta saoránach bithéagsúlachta muirí ar fáil do mhic léinn fochéime i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh agus Coláiste na Tríonóide chun comhtháthú na hEolaíochta Saoránach san oideachas agus sa taighde tríú leibhéal a chur chun cinn. Le freastal ar Chruinniú GBIF na hEorpa agus Nóid na hÁise Láir i bPort Láirge agus ar Scoil Samhraidh AZTI sa Spáinn, tacaíodh le forbairt ghairmiúil leanúnach san eolaíocht saoránach maidir leis an mbithéagsúlacht mhuirí agus i bhfeidhmchláir IS chun monatóireacht a dhéanamh ar an mbithéagsúlacht.

Lean NBDC de bheith ag cur le beartas agus taighde náisiúnta agus idirnáisiúnta maidir leis an mbithéagsúlacht mhuirí trí rannpháirtíocht i nGrúpa Stiúrtha Náisiúnta agus i ngrúpaí teicniúla na Treorach Réime um Straitéis Mhuirí, lena n-áirítear ionchur i Straitéis Mhuirí na hÉireann Cuid II: Clár Monatóireachta. I measc na n-aighneachtaí bhí rannpháirtíocht i ngrúpa stiúrtha tionscadail GCC Biodiversa+ eDNA, Bord agus foireann eagarthóireachta Iris Nádúraithe na hÉireann, bord Líonra Litearthachta Aigéin na hÉireann, agus dhá mheitheal de chuid Chumann Eolaíochta Saoránach na hEorpa (ECSA).

I mí Lúnasa 2025, bunaíodh ról nua mar Bhainisteoir Cláir Bithéagsúlachta Muirí ag NBDC, agus ceapadh Dave Wall sa phost. Is é an ról atá aige ná cur chun feidhme Straitéis Eolaíochta Saoránach Bhithéagsúlacht Mhuirí NBDC a stiúradh, deiseanna maoiniúcháin a fhorbairt d'Aonad tiomnaithe um Bithéagsúlacht Mhuirí, an Clár um Speicis Ionracha Mhuirí a bhainistiú, agus comhar le comhpháirtithe chun comhroinnt sonraí bithéagsúlachta muirí FAIR a chur chun cinn, agus tacaíonn sé le Plean Straitéiseach NBDC 2024-2028 a chur i gcrích.

Oiliúint Déan iniúchadh ar do Chladach! le Grúpa Bithéagsúlachta Cléire

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 05

Cumarsáid a dhéanamh faoin mBithéagsúlacht

Gníomhaíocht: *Foilseacháin agus acmhainní eile a tháirgeadh chun cabhrú le hobair an Ionaid a chur in iúl agus tuiscint níos fearr a chur chun cinn ar ghnéithe den bhithéagsúlacht*

An tairbhe a bhfuiltear ag súil léi: *Feasacht a mhúscailt ar obair an Ionaid agus an fheasacht sin a mhéadú*

In 2025, shroich teachtaireachtaí an Ionaid maidir lena chláir oibre éagsúla lucht féachana leathan, lena n-áirítear an earnáil phoiblí agus an earnáil phríobháideach, pobail agus daoine aonair, rud a chuidigh leis an obair ar NBDC a chur chun cinn, agus san am céanna a mhéadaigh an tuiscint ar an mbithéagsúlacht, ar na buntáistí a bhaineann léi, agus ar ghníomhaíochtaí fianaisebhunaithe chun í a chaomhnú.

Is í iris *Biodiversity Ireland* an príomhbhealach cumarsáide seachtraí, agus foilsíodh dhá eagrán di in 2025. Is í iris *Biodiversity Ireland* an príomhbhealach cumarsáide seachtraí, agus foilsíodh dhá eagrán di in 2025.

Chuir an tIonad tús le nuachtlitir leictreonach mhíosúil freisin, ina dtugtar nuashonruithe rialta ar chláir oibre an Ionaid. I measc na bpríomhthorthaí bhí:

- I measc na bpríomhthorthaí bhí:
- Plandóir Uisce Báistí atá neamhdhíobhálach do Phailneoirí a chruthú
- Roghanna Malartacha ar Lotnaidicídí: Achoimre
- Cúrsa ar líne: Pobail do Phailneoirí a Bhainistiú
- Cúrsa ar líne: Tailte Scoile a Bhainistiú don Bhithéagsúlacht
- Cúrsa ar líne: Fálta Sceach atá neamhdhíobhálach do Phailneoirí ar Thalamh Feirme
- Láithreáin Chúraim Sláinte a Bhainistiú do Phailneoirí
- Pócaí Dúlra a Chosaint (teimpléad leabhráin agus comharthaíochta)
- Ceiliúradh a dhéanamh ar leabhrán na mBláthanna Fiáine Dúchasacha
- Féilire Bithéagsúlachta Fhéile na Talún Feirme 2026
- Leagan Gaeilge den fhógrán 'Cruthaigh móinéar gearrbhláthach'
- Leagan Gaeilge den fhógrán 'Gearradh féir atá neamhdhíobhálach do phailneoirí'
- Físeán: All-Ireland Pollinator Plan: Ceiliúradh a Dhéanamh ar 2021-2025
- An leabhrán Bealach na bhFéarthailte (an tríú heagrán)
- Pleananna Ceachta maidir le Pailneoirí Acmhainn do Bhunscoileanna (tugtha cothrom le dáta)
- Bainistiú Conairí Iompair atá neamhdhíobhálach do phailneoirí (nuashonraithe)
- 'Féilire go deo' an Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí (le seoladh in 2026)
- 100 Scéal Dóchais: Scéalta faoi chaomhnú pailneoirí ó Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021-2025.

Iris Biodiversity Ireland

Eagrán 28
Earrach/Samhradh
2025

Eagrán 29
Fómhar/
Geimhreadh 2025

Acmhainní nua

Sraith Uimh.39 - Bainistíocht atá neamhdhíobhálach do phailneoirí ar Láithreáin Chúraim Sláinte

Maoiniú Tionscadal

Rinneadh dul chun cinn ar chuid mhór d'obair an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta in 2025 trí mhaoiniú tionscadal-sonrach arna sholáthar ag eagraíochtaí comhpháirtíochta a roghnaigh leas a bhaint as na sainseirbhísí arna soláthar ag an Ionad. Táimid thar a bheith buíoch den tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, agus de Chlár Rialtas na hÉireann um Oileán Comhroinnte as na tionscadail sin a mhaoiniú, lena n-áirítear an Scéim Náisiúnta Monatóireachta Pailneoirí, an Tionscnamh um Speicis Ionracha agus Bithshlándáil an Oileáin Chomhroinnte, agus an Plean Uile-Éireann um Pailneoirí.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 06

Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta atá nuálach, sofhreagrúil agus cuntasach a fhorbairt

Gníomhaíocht: *A chinntiú go bhfuil struchtúir, beartais agus nósanna imeachta dea-rialachais ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta atá oiriúnach do Chuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta*

An tairbhe a bhfuil coinne léi: *A chur ar chumas an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta a bheith nuálach, solúbtha agus cuntasach agus a chuid oibre á cur i gcrích aige.*

Le linn 2025, rinne an chuideachta obair bhreise chun a struchtúir rialachais agus sraith beartas agus nósanna imeachta a bheadh oiriúnach do Chuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta dá méid a fhorbairt. Rinneadh dul chun cinn orthu sin in éineacht leis an gcumas eagraíochtúil a fhorbairt chun cur ar ár gcumas ár bPlean Straitéiseach 2024 - 2028 a bhaint amach, agus athbhreithniú a dhéanamh ar an tsraith seirbhísí digiteacha agus táirgí sonraí atá á dtairiscint ag an Ionad. Ina theannta sin, d'éirigh leis an gcuideachta stádas carthanachta a fháil ón Rialálaí Carthanas i mí na Samhna 2025.

Oiliúint agus Forbairt Foirne

Chun nuálaíocht a chur chun cinn agus chun cur ar chumas na foirne a bheith solúbtha i gcónaí, cuireann an chuideachta forbairt ghairmiúil chun cinn trí oiliúint éiceolaíoch agus theicniúil a sholáthar, tacaíonn sí le freastal comhdhála agus le ballraíocht i gcomhlachtaí gairmiúla. Spreagann sé sin baill foirne chun uas-sciliú a dhéanamh i dteicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn agus a bheith ar an eolas faoi fhorbairtí ina réimsí saineolais. Rinneadh suirbhé foirne anaithnidithe le linn na bliana chun léargas a fháil ar dhearcthaí na foirne ar ghnéithe éagsúla den fhostaíocht leis an Ionad. Léiríonn torthaí an tsuirbhé go bhfuil lucht saothair an-ghníomhach, ailínithe le misin agus láidir ó thaobh cultúir de, agus go mbraitheann fostaithe go bhfuil meas orthu, go dtacaíonn a mbainisteoirí leo, agus go bhfuil baint acu le misean NBDC. Thángthas ar an gconclúid leis go 'léiríonn na réimsí feidhmíochta is láidre láidreachtaí eagraíochtúla doimhne: cuspóir, cultúr, meas agus tacaíocht bhainistíochta. Tá siad sin mar bhonn agus mar thaca ag aeráid agus seasamh eagraíochtúil sláintiúil NBDC go láidir don fhás amach anseo'.

Chun cuntasacht a chinntiú, d'fheidhmigh an chuideachta a Lámhleabhair Rialachais agus Fostaithe agus chloígh sí leo agus í i mbun a feidhmeanna agus a hoibríochtaí a chur i gcrích.

Forbairt an Bhonneagair Dhigitigh

Gné bhunúsach den Ionad is ea bonneagar digiteach atá oiriúnach don fheidhm a sholáthar chun tacú lenár gcláir oibre. In 2025 rinne an Bord Plean Bonneagair Dhigitigh Tosaíochta a fhorbairt agus a fhormheas. Leagtar amach sa phlean treochlár gníomhaíochtaí chun a chinntiú go bhfuil bonneagar digiteach nua-aimseartha ag an Ionad a chuireann ar a chumas a chuid sonraí a shlógadh go héifeachtach agus freagairt go tapa do thionscnaimh nua.

Is luach lárnach de chuid na cuideachta é glacadh leis an nuálaíocht agus ár spriocanna á mbaint amach againn agus spreagtar í i ngach gné d'obair an Ionaid. Is i réimse na teicneolaíochta ina bhfuil an nuálaíocht is infheicthe, go háirithe san fhaisnéisíocht bhithéagsúlachta.

Baineann na gníomhaíochtaí a leagtar amach sa phlean le ceithre théama leathana a mhúnlóidh clár bonneagair dhigitigh an Ionaid sna ceithre bliana amach romhainn.

2025: An Chnámh Droma agus na Seirbhísí Píolótacha a Shocrú An Chnámh Droma agus na Seirbhísí Píolótacha a Shocrú

2026: Na Sonraí a shlógadh, freagairt go tapa do thionscnaimh, glacadh leis an intleacht shaorga

2027: Cur i bhFeidhm agus Teicniúil

2028: Neamhspleáchas agus solúbthacht níos fearr

Le linn 2025, chuir an tIonad nuashonrú mór i gcrích ar an bhFoclóir Tacsanomaíochta, atá mar bhonn agus mar thaca ag tairseach na Léarscáileanna Bithéagsúlachta agus ag go leor de phríomhghníomhaíochtaí an Ionaid. Leis an nuashonrú sin, cuirtear bonn láidir ar fáil chun seirbhísí nua a fhorbairt agus feabhsaítear cumas an Ionaid luach a bhaint as na tacair sonraí fhairsinge a choinníonn sé. Píosa bunúsach eile a cuireadh i bhfeidhm le linn 2025 ab ea aistriú fhreastalaithe an Ionaid isteach i dtimpeallacht óstáilte Institiúid Walton ar Champas Thiar Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt. Ailtireacht freastalaí NBDC a óstáil laistigh d'fheirm freastalaí Institiúid Walton, soláthraíonn sé go leor buntáistí, lena n-áirítear líonrú ardfheidhmíochta inscálaithe, beartais dhiana slándála fisiciúla agus rialaithe rochtana, ardchórais fuaraithe bonneagair agus rialaithe comhshaoil, córais úrscothacha coiscthe agus bainistíochta dóiteáin, soláthar cumhachta do-idirbhriste (UPS) fadtréimhseach le cúltaca gineadóra díosail. Mar thoradh air sin beidh costais chothabhála agus oibriúcháin laghdaithe, agus monatóireacht fíor-ama ar na crua-earraí uile.

Chomh maith leis an méid thuas, thosaigh an tIonad ag comhdhlúthú agus ag cuíchóiriú a phunainne feidhme, agus é ag aistriú chuig Bogearraí mar Sheirbhís (SaaS) nuair is cuí. Bhunaigh an tIonad comhaontuithe ceadúnaithe bogearraí láraithe nua freisin, agus leas á bhaint as a stádas carthanachta a fuarthas le déanaí nuair is féidir. Chuir sé sin ar chumas na heagraíochta coigilteas costais a bhaint amach agus rochtain a fháil san am céanna ar ardáin agus timpeallachtaí gaolmhara ar líne a thacóidh le forbairt agus nuálaíocht amach anseo.

Struchtúr, Rialachas agus Bainistíocht

Ballraíocht an Bhoird amhail an 31 Nollaig 2025

Amhail an 31 Nollaig 2025, bhí naonúr stiúrthóir, triúr comhaltaí boird baineanna (33%) agus cúigear comhaltaí boird a (67%) ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta.

John McCarthy

(Cathaoirleach) (Ceapadh é an 5 Nollaig 2022). Is iar-Rúnaí Ginearálta na Roinne Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil é. Tá sé tar éis obair i réimse ról ar fud an Rialtais lena n-áirítear sa Roinn Coimirce Sóisialaí agus sa Roinn Airgeadais. Tá roinnt post neamh-fheidhmiúcháin aige faoi láthair, lena n-áirítear fónamh mar Chathaoirleach ar Bhord Bainistíochta na Stiúrthóireachta Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála agus mar chomhalta de Bhord Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta.

Colette Byrne

Is iar-Phríomhfheidhmeannach le Comhairle Contae Chill Chainnigh í (Ainmní na Comhairle Oidhreachta - Ceapadh í an 5 Nollaig 2022), agus bhí sí ina Príomhfheidhmeannach i gComhairle Contae Uíbh Fhailí chomh maith. Tá sí tar éis oibriú i ngach réimse de sheirbhísí Rialtais Áitiúil le húdaráis uirbeacha agus tuaithe agus tá suim ar leith aici in áiseanna a sholáthar, agus in athghiniúint agus athearraíocht a bhaint as seanfhoirgnimh.

Ciara Carberry

(Ainmní na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta - ceapadh í an 5 Nollaig 2022). Is í Stiúrthóir Caomhnaithe an Dúlra leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra. Is státseirbhíseach sinsearach í Ciara a bhfuil neart taithí aici i gceapadh beartais, reachtaíocht agus rialachas. Tá bunchéimeanna agus iarchéimeanna aici sa Luibheolaíocht agus in Eolaíocht an Chomhshaoil ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath.

An Dr Colm Lordan

(Ainmní na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara - Ceapadh é an 5 Nollaig 2022). Is é Cathaoirleach Choiste Comhairleach na Comhairle Idirnáisiúnta im Thaiscéalaíocht na Mara (ICES). Roimhe seo, bhí sé ina bhainisteoir ar Chomhairle Chomhtháite Iascaigh agus Éiceachórais i bhForas na Mara i nGaillimh, áit ar oibrigh sé ar feadh breis is 25 bliain ag forbairt measúnaithe agus comhairle ar iascaigh agus éiceachórais mhuirí.

An Dr James Moran

(Ainmní na Comhairle Oidhreachta - Ceapadh é an 5 Nollaig 2022). Is léachtóir sinsearach é sa Bhitheolaíocht agus san Éiceolaíocht i Roinn na nAcmhainní Nádúrtha agus an Chomhshaoil ag Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh, Gaillimh. Tá sé i gceannas ar an ngrúpa taighde um Éiceolaíocht Talmhaíochta agus Forbairt Tuaithe (ARD). Tá James ag obair i réimse na héiceolaíochta feidhmí agus na bainistíochta talmhaíochta- comhshaoil le breis is 20 bliain mar chomhairleoir, taighdeoir agus acadóir, agus díríonn sé ar chórais talmhaíochta inbhuanaithe ina bhfuil béim ar leith ar an gComhbheartas Talmhaíochta agus ar bheartas agus cleachtas talmhaíochta-comhshaoil a fheabhsú.

Maura Brennan

(Ainmní na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta - ceapadh í an 21 Nollaig 2022). Is í Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an Tionscadail Acorn, eagraíocht neamhbhrabúis a chuireann cláir foghlama agus folláine dúlrabhunaithe ar fáil a chumhachtaíonn pobail chun beart a dhéanamh maidir le hathchóiriú éiceolaíoch trí cheangal a dhéanamh arís lena spásanna fiáine áitiúla. Is oideoir, cleachtóir scoil foraoise, luibheolaí, bailitheoir bia fiáin agus treoraí teiripe foraoise í Maura a bhfuil cúlra aici i rannpháirtíocht phoiblí agus i socheolaíocht.

Tom Medlycott

(Ainmní na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara – ceapadh é an 8 Deireadh Fómhair 2024). Is iar-Chigire Sinsearach é leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. Bhí réimse leathan ról sinsearach aige san eagraíocht sin i réimsí lena n-áirítear Iniúchadh Inmheánach, an Rannóg Rialaithe Lotnaidicídí, Acmhainní Daonna agus an Rannóg Dúlra agus Úsáide Talún. Tá feirm theaghlaigh mheasctha i gContae Chill Mhantáin á bainistiú aige anois. Tá bunchéim agus iarchéim ag Tom san Eolaíocht Talmhaíochta ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus tá sé cáilithe le Comhlachas na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte.

An tOllamh Willie Donnelly

(Ainmní na Comhairle Oidhreachta – ceapadh é an 5 Feabhra 2025), is é Uachtarán Emeritus WIT (Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt anois) é. Tar éis dó dul ar scor ó Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt, bhí sé ina Stiúrthóir Taighde agus Nuálaíochta sa Chumann Ardoideachais Teicneolaíochta (THEA), arb é comhlacht ionadaíoch earnáil na nOllscoileanna Teicneolaíochta é. Ba é Uachtarán Institiúid Teicneolaíochta Phort Láirge (WIT) idir 2014 agus 2022. Roimhe sin, ba é an chéad Leas-Uachtarán um Thaighde agus Nuálaíocht de chuid na hinstitiúide é (2004 go 2014). Is é bunaitheoir an Ghrúpa Taighde um Bogearraí agus Córais Teileachumarsáide (TSSG), atá ar cheann de na hionaid taighde is mó in Éirinn agus ar ceannaire domhanda i dtaighde agus nuálaíocht seirbhísí móibíleacha é. Sula ndeachaigh sé isteach sa saol acadúil, d'oibrigh sé ar feadh 15 bliana i dtionscail na teileachumarsáide agus na bhfóntas. Tá spéis mhór ag an Ollamh Donnelly i bhforbairt eacnamaíoch réigiúnach, agus bhí sé ina phríomhspreagadh i mbunú braisle cuideachtaí seirbhísí soghluaiste in oirdheisceart na hÉireann. Tá sé ina bhall bunaidh de roinnt Cuideachtaí Nuathionscanta Ardacmhainne lena n-áirítear Feedhenry, a fuair Redhat in 2014.

An Dr Darragh O'Neill

(Ainmní de chuid na Roinne Comhshaoil, Athraithe Aeráide agus Cumarsáide – a ceapadh an 17 Nollaig 2025), is é an Clárbhainisteoir ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), áit a bhfuil sé i gceannas ar an gClár Taighde agus Fianaise. Sa ról sin, tá sé freagrach as Clár Taighde GCC, as a Foireann Anailísíochta Comhshaoil agus as a Foireann um Oiriúnú don Athrú Aeráide agus um Léargas Iompraíochta. Ar fud na réimsí sin, is é is aidhm don Chlár fianaise ardchaighdeáin a chur ar fáil chun bonn eolais a chur faoi bheartas náisiúnta aeráide agus comhshaoil. Sular thosaigh sé ag obair le GCC, d'oibrigh sé i bhFondúireacht Eolaíochta Éireann (Taighde Éireann anois), áit ar dhear sé cláir thaighde a thacaíonn le comhar idirnáisiúnta, oiliúint iarchéime, agus taighde a bhaineann leis an aeráid. Tá cúlra ag Darragh sna hEolaíochtaí Nádúrtha agus tá PhD aige sa Cheimic. Tháinig Darragh in ionad an Dr Micheál Lehane mar ainmní na Roinne Comhshaoil, Athrú Aeráide agus Cumarsáide, nuair a d'éirigh Micheál as an mBord an 17 Nollaig 2025.

Bhí na naoi stiúrthóirí atá liostaithe thuas ar Bhord an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta an 31 Nollaig 2025. D'éirigh beirt stiúrthóirí as an mBord le linn na bliana. D'éirigh an Dr Micheál Lehane as a phost an 17 Nollaig 2025, agus tháinig an Dr Darragh O'Neill ina ionad an lá céanna. Ina theannta sin, d'éirigh an tOllamh Yvonne Buckley as an mBord an 17 Nollaig 2025, agus tá an próiseas chun an folúntas iarmhartach a líonadh ar siúl ag deireadh na bliana.

Coistí

In 2025, bhí ceithre fhochoiste ag Bord an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta - Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca, Coiste Straitéise agus Rialachais, Coiste Comhairleach Eolaíochta, agus Coiste Ainmniúchán.

An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca

Ba iad seo a leanas na stiúrthóirí a bhí ar an gCoiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca le linn 2025 (mura sonraítear a mhalairt):

- Colette Byrne (Cathaoirleach)
- Micheál Lehane (Éirithe as an 17 December 2025)
- Tom Medlycott

Is é an ról atá ag an gCoiste ná an Bord a thacú lena chuid freagrachtaí maidir le hiniúchóireacht, airgeadas agus riosca trí athbhreithniú a dhéanamh ar chuimsitheacht cinnteachtaí cuí maidir le riachtanais cinnteachtaí an Bhoird a chomhlíonadh agus athbhreithniú a dhéanamh ar iontaofacht agus macántacht na gcinnteachtaí seo. Tháinig an Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca le chéile seacht n-uaire le linn 2025. Tionóladh gach cruinniú den choiste ar líne.

An Coiste Straitéise agus Rialachais

Ba iad seo a leanas na stiúrthóirí a bhí ar an gCoiste Straitéise agus Rialachais le linn 2025 (mura sonraítear a mhalairt):

- Ciara Carberry (Cathaoirleach)
- John McCarthy
- Maura Brennan
- Willie Donnelly (Arna cheapadh an 5 Feabhra 2025)

Is é ról an Choiste tacú leis an mBord lena chuid freagrachtaí maidir le treo straitéiseach fadtéarmach na cuideachta a leagan amach, dul chun cinn lena sholáthar a rianú, agus ag cinntiú go gcomhlíonann an chuideachta na caighdeáin is airde de rialachas corparáideach. Chruinnigh an Coiste Straitéise agus Rialachais ceithre huaire le linn 2025, agus bhí na cruinnithe ar fad ar líne.

An Coiste Comhairleach Eolaíochta

Ba iad seo a leanas na stiúrthóirí a bhí ar an gCoiste Comhairleach Eolaíochta le linn na bliana 2025:

- James Moran (Cathaoirleach)
- Yvonne Buckley
- Colm Lordan

Is é ról an Choiste tosaíochtaí a aithint don soláthar fianaise agus sonraí mar thacaíocht do sholáthar Phlean Straitéiseach na cuideachta agus maoirseacht a dhéanamh ar ábhar eolaíochta an tsoláthair cláir. Chruinnigh an Coiste Comhairleach Eolaíochta cúig huaire le linn na bliana 2025, agus bhí na cruinnithe ar fad ar líne.

An Coiste Ainmniúchán

Tháinig an Coiste Ainmniúchán le chéile uair amháin in 2025, arbh é sin an chéad chruinniú den Choiste. Tá stiúrthóirí uile an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta ina gcomhaltaí den Choiste Ainmniúchán. Is é ról an Choiste monatóireacht, meastóireacht, tuairisciú agus moltaí a dhéanamh maidir le comhdhéanamh an Bhoird.

Tinreamh ar chruinniú Boird agus Coiste

Leagtar amach mar seo a leanas sceideal de thinreamh Stiúrthóirí ar chruinnithe Boird agus fochoiste don tréimhse 1 Eanáir 2025 go dtí an 31 Nollaig 2025:

Tinreamh ag Cruinnithe an Bhoird agus an Fhochoiste - 1 Eanáir 2025 go dtí 31 Nollaig 2025

Ainm	Bord	An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca	An Coiste Straitéise agus Rialachais	An Coiste Comhairleach Eolaíochta	An Coiste Ainmniúchán
An líon Cruinnithe	**8**	**7**	**4**	**5**	**1**
John McCarthy	8	N/B	4	N/B	1
Colette Byrne	8	7	N/B	N/B	0
Ciara Carberry	6	N/B	4	N/B	1
Micheál Lehane	7	7	N/B	N/B	0
James Moran	7	N/B	N/B	4	1
Colm Lordan	7	N/B	N/B	4	1
Yvonne Buckley	4	N/B	N/B	4	0
Maura Brennan	5	N/B	2	N/B	0
Tom Medlycott	8	7	N/B	N/B	1
Willie Donnelly	7	N/B	4	N/B	1
Darragh O'Neill	1	N/B	N/B	N/B	0

Nótaí:	Ceapachán foirmiúil Willie Donnelly an 5 Feabhra 2025
	Éirí as foirmiúil Micheál Lehane an 17 Nollaig 2025
	Éirí as foirmiúil Yvonne Buckley an 17 Nollaig 2025
	Ceapachán foirmiúil Darragh O'Neill an 17 Nollaig 2025

Coinbhleachta leasa

Tá beartas coinbhleachta leasa ag an gcuideachta agus éilíonn sí freisin dearbhú bliantúil ó gach stiúrthóir aonair trí fhoirm Ráitis Leasa. Ina theannta sin, iarradh ar dhearbhuithe ar aon choinbhleacht leasa ag tús gach cruinnithe Boird agus Coiste le linn na bliana. Níor luadh aon choinbhleachta leasa.

Próisis rialachais

Stádas Carthanais

I mí na Samhna 2025, dheonaigh an Rialálaí Carthanas stádas carthanais don Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, tar éis don Bhord agus do na comhaltaí roinnt mionleasuithe ar Bhunreacht na Cuideachta arna n-iarraidh ag an Rialálaí a fhormheas. Is é 20206927 uimhir Chlárúcháin Carthanas an Ionaid. Mar a éilíonn an Rialálaí Carthanas, tá Foirm Taifid Chomhlíontachta forbartha againn, ina liostaítear na bearta atá déanta againn, nó a dhéanfaimid, chun comhlíonadh leanúnach an Chóid Rialachais Carthanas a chinntiú. Is doiciméad gníomhach é seo, atá le tabhairt cothrom le dáta go rialta chun seasamh comhlíontachta na Cuideachta a léiriú i ndáil le gach caighdeán carthanais.

Lámhleabhar Rialachais

Cé go bhfuil Bunreacht na cuideachta mar bhonn dá struchtúr rialachais, tá Lámhleabhar Rialachais ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta freisin ina leagtar amach go soiléir na príomhróil, na príomhfhreagrachtaí agus na príomhnósanna imeachta maidir leis an gcuideachta a rialú, aghaidh a thabhairt ar a hoibleagáidí dlíthiúla chomh maith leis na próisis is gá a leagan amach chun caighdeáin dea-rialachais a chomhlíonadh. Déantar an Lámhleabhar Rialachais a athbhreithniú ar bhonn rialta agus a thabhairt cothrom le dáta de réir mar is gá. Leagtar amach sna ranna ina dhiaidh seo thíos cuid de na príomhghnéithe a bhaineann leis an Lámhleabhar Rialachais.

Nithe a fhorchoimeádtar le haghaidh cinntí ón mBord

Tá Sceideal de Nithe forchoimeádta do chinntí an Bhoird ag an gCuideachta, ina leagtar amach na feidhmeanna atá forchoimeádta agus le feidhmiú ag an mBord Stiúrthóirí de réir ceanglais dhlíthiúla agus rialála agus oibleagáidí dea-rialachais.

Nuashonruithe beartais

Déanann an Chuideachta athbhreithniú ar na beartais reatha uile gach dara bliain. Rinne an Bord athbhreithniú ar na beartais seo a leanas

Ie linn 2025:

- Beartas Athbhreithnithe Ama agus Tinrimh
- Beartas Athbhreithnithe na gCúlchistí

D'fhormheas an Bord na beartais nua seo a leanas le linn 2025:

- Beartas Frithchalaoise
- Beartas Bainistíochta Riosca

Bainistíocht Riosca

In 2025, dhírigh an tIonad go mór ar a chreat bainistíochta riosca a fhorbairt, lena n-áirítear a Bheartas Bainistíochta Riosca agus a Ráiteas um Inghlacthacht Riosca.

Coinníodh clár riosca an Ionaid, ina leagtar amach rioscaí faoi na ceannteidil Rialachas, Straitéis, Comhlíontacht, Oibríochtúil, Airgeadas, Comhshaol nó Seachtrach, agus an Cáil, faoi athbhreithniú freisin, agus sannadh úinéir ar rioscaí aonair ar an leibhéal bainistíochta. Déantar gach riosca a mheas agus a ghrádú, agus sainaithnítear gníomhaíochtaí maolaithe ábhartha chun aon tionchar a íoslaghdú.

Is mír bhuan ar an gclár oibre é an clár rioscaí ar gach cruinniú den Choiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca, agus tá sé á chur síos ag gach dara cruinniú den Bhord.

Soláthar

Tá beartas soláthair forbartha agus curtha i bhfeidhm ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta le haghaidh gach leibhéil ceannacháin. Leagtar amach sa bheartas nósanna imeachta agus teorainneacha faofa a chinntíonn go gcomhlíonann gach feachtas soláthair le rialacha agus treoirlínte reatha, mar atá leagtha amach ag an Oifig um Sholáthar Rialtais.

Iniúchadh Inmheánach

Tugann an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta páirt do chleachtas cuntasaíochta seachtrach, Gilligan & Co. Chartered Accountants, chun a sheirbhís iniúchóireachta inmheánaí a sholáthar. Bhí dhá leagan iniúchóireachta inmheánaí ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta le linn 2025. Ba é an chéad iniúchadh inmheánach athbhreithniú ar rialuithe inmheánacha, struchtúr rialachais, bainistíocht airgeadais, agus próisis oibríochtúla eile. Ba é an aidhm a bhí leis an iniúchadh a chinntiú go gcomhlíonfaí ceanglais rialála maidir le stádas carthanachta in Éirinn, réimsí féideartha feabhsúcháin a shainaithint, agus measúnú a dhéanamh ar leordhóthanacht na rialuithe inmheánacha chun acmhainní agus rioscaí a bhainistiú.

Ag an dara hiniúchadh inmheánach díríodh ar chomhlíonadh ar fud na bpríomhréimsí oibríochtúla agus reachtúla, lena n-áirítear fíorú tuarastail fhoireann i gcoinne scálaí pá atá formheasta ag an mBord, comhlíonadh Cheanglais Tuairiscithe Fheabhsaithe na gCoimisinéirí Ioncaim (ERR), chomh maith le hathbhreithniú ar phríomhdhoiciméadacht rialachais agus chomhlíonta, lena n-áirítear comhduithe CRO, cumhdach árachais, ráiteas sábháilteachta, comhduithe cánach, stádas CBL, agus socruithe tacaíochta TF.

Ba é cuspóir na n-athbhreithnithe iniúchóireachta sin a chinntiú go leanfaidh próisis riaracháin, airgeadais agus reachtúla na cuideachta de bheith cruinn, comhlíontach agus ailínithe le dea-chleachtas agus caighdeáin rialála. A bhuí leis an dá ghnóthas iniúchóireachta, bhí torthaí dearfacha agus moltaí cuiditheacha ann, a cuireadh chun feidhme ó shin.

Sáruithe ar Shonraí

Ní raibh aon sháruithe ar shonraí ag an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta le linn na bliana 2025.

Struchtúr eagraíochta

Tá an struchtúr eagraíochtúil arna fhormheas ag an mBord deartha timpeall an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin ag treorú foirne de thriúr Bainisteoirí Sinsearacha a bhfuil freagracht orthu as trí stiúrthóireacht - Airgeadas agus Rialachas; Eolaíocht; agus Seirbhísí Digiteacha; agus tá freagracht ar Bhainisteoirí Cláir agus Oifigigh Tionscadail as obair tionscadail an Ionaid a sholáthar. Ba é an príomhleathnú ar fhoireann an Ionaid in 2025 forbairt na foirne Seirbhísí Digiteacha agus an Aonaid um Speicis Ionracha. Ag deireadh 2025, b'ionann líon na foirne san Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta agus 25, i gcomparáid le 21 ag deireadh 2024.

Foireann ag deireadh na bliana 2025

An Dr Liam Lysaght

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin - Oibríonn Liam leis an mBord chun treo straitéiseach an Ionaid a leagan amach agus tá freagracht fhoriomlán air as bainistíocht oibriúchán agus soláthar a chláir oibre. Is cláraitheoir gníomhach é agus tá suim ar leith aige sna féileacáin, éin agus mamaigh. Feidhmíonn sé mar Chathaoirleach na Saoráide Faisnéise Domhanda maidir leis an mBithéagsúlacht (GBIF). Níl an POF mar chomhalta den bhord.

An Dr Úna Fitzpatrick

Príomhoifigeach Eolaíochta - Tá Úna mar chomhalta den fhoireann ardbhainistíochta, agus tá freagracht uirthi as maoirseacht agus soláthar ábhair eolaíochta chlár oibre an Ionaid, agus tugann sí comhairle faoi eolaíocht bithéagsúlachta agus gníomhartha bunaithe ar fhianaise. Tá Úna freagrach as forbairt an Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí agus déanann sí maoirseacht air chomh maith.

Risteárd Mac Giolla Teimhne

Príomhoifigeach Oibriúcháin - Tá Risteárd mar chomhalta den fhoireann ardbhainistíochta. Oibríonn sé go dlúth leis an mBord agus an POF maidir le forbairt agus cur i bhfeidhm straitéisí agus nósanna imeachta gnó agus cinntíonn sé dearadh agus soláthar sásúil gach seirbhíse corparáidí, lena n-áirítear airgeadas, soláthar, AD agus oibríochtaí Ionaid ginearálta.

John Hawkins

Ceann Seirbhísí Digiteacha - Ghlac Jon ballraíocht san fhoireann bainistíochta in 2024 agus tá sé freagrach as comhordú fhorbairt fhoriomlán teicneolaíochtaí digiteacha an Ionaid agus as bonneagar TFC atá ag teastáil chun freastal ar riachtanais bainistíochta sonraí na cuideachta.

Owen Beckett

Oifigeach Bunachair Sonraí Náisiúnta Feithidí - Tá Owen freagrach as bunachair sonraí dhigiteacha feithidí a fhorbairt agus as cumas a fhorbairt le haghaidh taifead níos fearr ar fheithidí in Éirinn, chun ár saineolas ar fhána feithidí na hÉireann a fheabhsú.

An Dr Tim Butter

Oifigeach Monatóireachta Leamhan Feirmeoirí - Ghlac Tim ballraíocht san fhoireann i mí Mheán Fómhair 2024 agus tá sé freagrach as scéim náisiúnta a bhunú, atá curtha ar fáil ag feirmeoirí, chun monatóireacht a dhéanamh ar leamhain ar thalamh feirme. Cuirfidh sé sin leis an monatóireacht atá ann cheana ar fheithidí pailnitheacha na hÉireann. Tá post Tim maoinithe ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Kate Chandler

Oifigeach Pobal agus Rannpháirtíochta an Phlean um Pailneoirí - Tá Kate freagrach as rannpháirtíocht le pobail áitiúla chun tacú le gníomhartha pobail do phailneoirí agus iad a chomhordú. Maoinítear post Kate ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra.

Oisín Duffy

Oifigeach Suirbhéanna agus Taifead Tá Oisín freagrach as Tairseach Eolaíocht Saoránach na hÉireann agus na próisis dearbhaithe sonraí le comhpháirtithe a bhainistiú. Cuireann Oisín tacaíocht ghníomhach ar fáil don líonra taifeadta chun cáilíocht agus cainníocht na sonraí a chuirtear isteach a fheabhsú.

An Dr Ann Haigh

Oifigeach Anailíse Riosca agus Teagmhasach maidir le Speicis Ionracha - Ghlac Ann ballraíocht san fhoireann i mí Iúil 2024 agus tá sí freagrach as an gclár oibre maidir le hanailís riosca agus pleanáil theagmhasach an Oileáin Chomhroinnte. Cinntítear le cur chuige comhoibríoch an róil sin go dtugtar aghaidh ar rioscaí speiceas ionrach ó thaobh an oileáin iomláin de, lena gcinntítear go bhfuil na maoluithe is gá i bhfeidhm chun ionraí nua speiceas ardriosca a chosc agus go bhfuil pleananna láidre i bhfeidhm chun déileáil le haon cheann a thagann isteach. Tá post Ann maoinithe faoi Thionscnamh an Oileáin Chomhroinnte.

Rachel Ní hÉideáin

Oifigeach Oiliúna agus Rannpháirtíochta - Ghlac Rachel ballraíocht san fhoireann i mí Iúil 2024 agus tá sí freagrach as clár oiliúna fairsing a fhorbairt chun cumas a fhorbairt ar fud na hearnála bithéagsúlachta, agus chun gníomhaíochtaí rannpháirtíochta seachtracha a fheabhsú.

An Dr Michelle Judge

Bainisteoir Sonraí agus Bainisteoir Nóid GBIF - Tá Michelle freagrach as an mBunachar Sonraí Náisiúnta don Bhithéagsúlacht a choinneáil agus as sonraí bithéagsúlachta a fhoilsiú trí Léarscáileanna Bithéagsúlachta. Chomh maith leis sin, tá Michelle i gceannas ar na Táscairí Náisiúnta Bithéagsúlachta agus an anailís sonraí do Scéim Monatóireachta Féileacán na hÉireann. Tá Michelle mar Bhainisteoir Nóid na Saoráide Faisnéise Domhanda maidir leis an mBithéagsúlacht in Éirinn.

John Kelly

Clárbhainisteoir na Speiceas Ionrach - Ghlac John ballraíocht san fhoireann i mí Meithimh 2024 agus tá sé freagrach as soláthar foriomlán chlár oibre an Ionaid ar speicis ionracha. Mar chuid de seo, tá John ag forbairt agus ag déanamh maoirseacht ar chur i bhfeidhm cláir oibre fhairsing, lena n-áirítear Plean Téama Speiceas Ionrach, Tionscnamh an Oileáin Chomhroinnte ar an mBithshlándáil agus Speicis Ionracha agus tionscadal Speiceas Neamhdhúchasach agus Ionrach Mara agus Cósta.

Sarah Kelly

Oifigeach Gnó Talmhaíochta - Tá Sarah ag oibriú chun tacaíocht a thabhairt do Chuideachtaí Origin Green chun bearta bithéagsúlachta a sholáthar chun tacú le cur i bhfeidhm an Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí.

Irene Kilbride

Oifigeach Oifige agus Tacaíochta Corparáidí - Ghlac Irene ballraíocht san fhoireann i mí Lúil 2024 agus tá sí freagrach as gach gné d'oibríochtaí oifige a bhainistiú. Tá sí freagrach as gníomhaíochtaí fáilteachais agus pléann sí le fiosrúcháin ón bpobal, agus cuireann sí tacaíocht chorparáideach ar fáil do Chathaoirleach agus Bhord an Ionaid.

An Dr Michelle Larkin

Scéim Náisiúnta Monatóireachta ar Phailneoirí - Tá Michelle freagrach as an Scéim Náisiúnta Monatóireachta ar Phailneoirí a bhainistiú. Bailíonn an creat náisiúnta monatóireachta seo sonraí maidir le dáileadh, stádas caomhnaithe agus treochtaí phailneoirí feithidí ar fud na hÉireann. Tá post Michelle maoinithe ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Cáit Ní Mhórdha

Oifigeach Rannpháirtíochta Speiceas Ionrach - Ghlac Kate ballraíocht san fhoireann i mí Bealtaine 2024 agus tá sí freagrach as an gclár rannpháirtíochta speiceas ionrach a fhorbairt agus a sholáthar. Is éard atá i gceist leis seo ná caidreamh a bhunú lenár bpríomhchomhpháirtithe agus earnálacha éagsúla chun gníomhartha a chomhordú a ghlactar chun an tionchar ar speicis choimhthíocha ionracha a mhaolú in Éirinn. Maoinítear post Kate ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra.

Colette O'Flynn

Oifigeach um Speicis Ionracha. Bainistíonn Colette an Bunachar Sonraí Náisiúnta faoi Speicis Ionracha, comhordaíonn sí sonraí agus faisnéis faoi speicis ionracha, agus cuireann sí comhairle agus tacaíocht beartais ar fáil ar leibhéal náisiúnta agus Eorpach. Comhordaíonn sí tuairisciú d'Éirinn faoi cheanglais Rialacháin Speiceas Ionracha an AE.

Victoria Poppleton

Oifigeach um Speicis Ionracha Muirí - Ghlac Victoria ballraíocht san fhoireann i mí Lúil 2024 agus tá sí freagrach as an gclár oibre Speiceas Neamhdhúchasach agus Ionrach Mara agus Cósta. Tá plean bainistíochta straitéiseach á fhorbairt aici d'Éirinn agus tá clár Faireachais agus Monatóireachta á fhorbairt aici do cheantair mhara agus chósta. Tá post Victoria maoinithe ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

Dave Wall

Bainisteoir an Chláir Bithéagsúlachta Muirí - Tá Dave freagrach as clár oibre an Ionaid maidir leis an mbithéagsúlacht mhuirí a chur i gcrích ar an iomlán, lena n-áirítear dul chun cinn a dhéanamh maidir leis an Straitéis Eolaíochta Saoránach um Bithéagsúlacht Mhuirí a chur i gcrích agus Aonad Bithéagsúlachta Muirí a fhorbairt ag an Ionad.

Ruth Wilson

Oifigeach Pailneoirí Talún Feirme - Tá Ruth freagrach as gníomhaíochtaí a chur i bhfeidhm sa Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí a bhaineann le tailte feirme a dhéanamh níos neamhdhíobhálaí do phailneoirí. Tá post Ruth maoinithe ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Patrick McQuinn

Cúntóir Taighde Monatóireachta Pailneoirí - Cuireann Patrick tacaíocht leanúnach ar fáil don bhainisteoir tionscadail le linn an tséasúir monatóireachta, cabhraíonn sé le trealamh monatóireachta pailneoirí a thógáil, cabhraíonn sé le sonraí monatóireachta pailneoirí a chomhthiomsú agus a bhailíochtú agus déanann sé obair saotharlainne don Scéim. Tá a phost maoinithe ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Richard Hindley

Riarthóir Córas TFC - Ghlac Ritchie ballraíocht san Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta i mí Lúil 2025. Tá sé freagrach as forbairt agus bainistiú na gcóras TFC atá mar bhonn agus mar thaca ag riachtanais ghnó an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta.

Chantel Carr

Oifigeach Bithshlándála agus Eolaíochta Saoránach an Oileáin Comhroinnte - Ghlac Chantel ballraíocht san Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta i mí Lúil 2025 agus is é an ról atá aici feachtais feasachta bithshlándála a fhorbairt agus a chur ar fáil, agus tacaíocht agus faisnéis a chur ar fáil dár bpáirtithe leasmhara. Tá comhpháirtíochtaí á bhforbairt ag Chantel le heagraíochtaí, agus í ag obair i gcomhar le Tuaisceart Éireann, chun cabhrú le tionscadail éifeachtacha bithshlándála agus eolaíochta saoránach a thógáil ar fud ár nOileáin Chomhroinnte.

Paul Brett

Oifigeach Plean Gníomhaíochta um Chonairí Speiceas Ionrach - Ghlac Paul ballraíocht san Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta i mí Mheán Fómhair 2025. Mar bhall den Aonad um Speicis Ionracha, tá sé freagrach as an mbonn fianaise is gá a sholáthar chun an Plean Gníomhaíochta maidir le Speicis Ionracha a fhorbairt.

Aaron Skehan

Oifigeach Idirchaidrimh um Shonraí Bithéagsúlachta na nÚdarás Áitiúil - Tá Aaron freagrach as feabhas a chur ar shreabhadh na sonraí bithéagsúlachta idir an tIonad agus na húdaráis áitiúla, rud a chuireann sonraí ar fáil le níos lú bacainní le haghaidh cinnteoireachta.

Eolas Ginearálta

Príomhsheoladh agus Oifig Chláraithe

An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta:
Teach Ghort na Feá, Campas Thiar
Ollscoil Teicneolaíochta an
Oirdheiscirt, Cloch an Óir,
Port Láirge X91PE03

051-306240
biodiversityireland.ie
Info@biodiversityireland.ie

Rúnaí na Cuideachta

Byrne-Wallace Corporate Secretaries Limited
(Arna cheapadh an 5 Nollaig 2022)

Iniúchóirí

Doran & Co Chartered Accountants,
Coill Phiarais, Inis Córthaidh, Loch Garman.

Iniúchóirí Inmheánacha

Gilligan & Co. Chartered Accountants
Teach Thobar an Airgid, Bóthar Phádraig,
Gleann na Léime, Cluain Meala, Co. Thiobraid Árann

Baincéirí

Banc na hÉireann
60 Cé Uí Mheachair, Port Láirge

Dlíodóirí

Byrne Wallace Shields Solicitors,
88 Sráid Fhearchair, Baile Átha Cliath 2

Uimhir OCC - 730718

Aguisín 1

Ráitis Airgeadais Iniúchta

An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta

Tuarascáil na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe agus Ráitis Airgeadais

An bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta nach bhfuil scairchaipiteal aici)

Clár ábhair

Eolas faoi na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe agus Faisnéis Eile 4

Tuarascáil na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe 5

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe 9

Tuarascáil na nIniúchóirí Neamhspleácha 10

Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais 12

Clár Comhardaithe 13

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais 14

Eolas faoi na Stiúrthóirí/ Iontaobhaithe agus Faisnéis Eile

Stiúrthóirí/Iontaobhaithe	An tUasal John McCarthy An Dr James Moran An Iníon Colette Byrne An Iníon Ciara Carberry An Dr Colm Lordan An tUasal Tom Medlycott An Iníon Maura Brennan An Dr Darragh O'Neill An tOllamh William Donnelly
Rúnaí	Byrne Wallace Shields Corporate Secretaries Limited
Iniúchóirí	Doran & Co. Chartered Accountants Coill Phiarais Inis Córthaidh, Contae Loch Garman Y21 Y7 D6
Baincéirí	Banc na hÉireann 60 Cé Uí Mheachair Cathair Phort Láirge
Dlíodóirí	Byrne Wallace Shields Solicitors 88 Sráid Fhearchair Baile Átha Cliath 2
Uimhir Chláraithe Cuideachta	730718
Uimhir Charthanais Chláraithe	20206927
Oifig Chláraithe	Teach Ghort na Feá Campas Thiar Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt Cloch an Óir Port Láirge X91 PE03

Tuarascáil na Stiúrthóirí/ Iontaobhaithe

Cuireann na stiúrthóirí/iontaobhaithe a dtuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais iniúchta i láthair don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025.

Ullmhaíonn an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta, na ráitis airgeadais seo i gcomhréir leis na caighdeáin chuntasaíochta a d'eisigh an Chomhairle um Thuairisciú Airgeadais, lena n-áirítear FRS 102, "An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann" ("FRS 102"), arna mhodhnú leis an Ráiteas ar an gCleachtas Molta, "Cuntasaíocht agus Tuairisciú ag Carthanais" (SORP na gCarthanas), atá i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019. Chuir an charthanacht SORP na gCarthanas i bhfeidhm ar bhonn deonach, ós rud é nach gceanglaítear é a chur i bhfeidhm faoi na rialacháin reatha maidir le carthanais atá cláraithe i bPoblacht na hÉireann. Meastar, áfach, gur dea-chleachtas é sin a dhéanamh.

Sonraí Tagartha agus Riaracháin

Is cuideachta charthanúil í an eagraíocht a bhfuil a hoifig chláraithe ag Teach Ghort na Feá, Campas Thiar SETU, Cloch an Óir, Port Láirge, X91 PE03. Feidhmíonn an charthanacht faoin ainm An tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta. Is í 730718 uimhir chláraithe na cuideachta.

Tá iarratas déanta ag an gcarthanas ar stádas cánach carthanachta faoi ailt 207 agus 208 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997, agus tá sé cláraithe leis an Údarás Rialála Carthanas. Tá 10 n-iontaobhaí san iomlán ag an gcarthanas.

Is é an Dr Liam Lysaght Príomhfheidhmeannach an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta. Tá 35 bliain de thaithí aige ag obair in earnáil chaomhnaithe an dúlra. Chuir sé tús lena ghairm mar Mhaor Páirce i bPáirc Náisiúnta Bhoirne, áit ar oibrigh sé ar bhainistiú limistéar faoi chosaint. Ina dhiaidh sin, d'oibrigh sé mar Oifigeach Fiadhúlra leis an gComhairle Oidhreachta sular ghlac sé ceannas ar an Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta in 2006. Tá trí bliana caite aige mar Phríomhfheidhmeannach. Tá bunchéim aige sa Tíreolaíocht agus sa tSocheolaíocht, agus bhain sé Ph.D. amach sa Bhithgheografaíocht ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath.

Stiúrann an Fhoireann Ardbhainistíochta bainistíocht laethúil an charthanais freisin. Tá na daoine seo a leanas ar an bhfoireann:

Príomhoifigeach Eolaíochta	An Dr Úna Fitzpatrick
Príomhoifigeach Oibriúcháin	Risteárd Mac
Giolla Teimhne	
Ceann na Seirbhísí Digiteacha	John Hawkins

Seo a leanas sonraí na gcomhairleoirí seachtracha atá fostaithe ag an gcarthanas:

Cineál	**Ainm**	**Seoladh**
Baincéirí	Banc na hÉireann	60 Cé Uí Mheachair, Port Láirge
Dlíodóirí	Byrne Wallace Shields Solicitors	88 Sráid Fhearchair, Baile Átha Cliath 2
Iniúchóirí	Doran & Co.	Kilpierce, Inis Córthaidh, Co. Loch Garman

Stiúrthóirí/ iontaobhaithe agus rúnaí

Seo a leanas ainmneacha na ndaoine a bhí ina stiúrthóirí/ iontaobhaithe ar an gcuideachta tráth ar bith i rith na bliana airgeadais agus ó dheireadh na bliana, mura luaitear a mhalairt:

An tUasal John McCarthy	
An Dr James Moran	
An Iníon Colette Byrne	
An Iníon Ciara Carberry	
An tOllamh Yvonne Buckley	D'éirigh sé as ar an 17/12/2025
An Dr Micheál Lehane	D'éirigh sé as ar an 17/12/2025.
An Dr Colm Lordan	
An tUasal Tom Medlycott	
An Iníon Maura Brennan	
An Dr Darragh O'Neill	Ceaptha:17/12/2025
Prof William Donnelly	Ceaptha: 05/02/2025
An Dr Claire Cooper	Ceaptha: 18/02/2026
An tOllamh Mary Kelly-Quinn	Ceaptha:18/02/2026

Bhí Byrne Wallace Shields Corporate Secretaries Limited i mbun ról rúnaí na cuideachta i rith na bliana airgeadais ar fad.

Ní raibh aon athruithe ar scairshealbha idir an 31 Nollaig 2025 agus dáta shíniú na ráiteas airgeadais. De réir an Bhunreachta, d'fhéadfadh go mbeadh ar na stiúrthóirí éirí as ar iarratas ón gcomhlacht ainmnithe dá c(h)uid. Ní féidir athrú a dhéanamh ar líon na Stiúrthóirí nó ar chomhdhéanamh an Bhoird ach amháin le faomhadh na Comhairle Oidhreachta agus an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

Príomhghníomhaíochtaí agus Cuspóirí

Tá 10 n-iontaobhaí ag an gcarthanas a thagann le chéile go rialta agus atá freagrach as treo straitéiseach an charthanais. Is iad an Príomhfheidhmeannach agus an Fhoireann Ardbhainistíochta a bhainistíonn an carthanas ó lá go lá. Tá siad freagrach as a chinntiú go gcomhlíonann an carthanas a chuspóirí gearrthéarmacha agus fadtéarmacha agus go bhfuil gach rud ag gabháil i gceart sna hoibríochtaí laethúla.

Is iad cuspóirí agus príomhghníomhaíochtaí an charthanais:

sonraí maidir le bithéagsúlacht na hÉireann a fháil, a chur i dtoll a chéile, a bhainistiú, a dhearbhú agus a chur ar fáil chun tacú le tionscnaimh náisiúnta chun an bhithéagsúlacht a choinneáil agus a fheabhsú, lena n-áirítear faisnéis maidir le speiceas agus gnáthóg a bhaineann leis na timpeallachtaí trastíre, fionnuisce, mara, abhann agus bogaigh a thaifeadadh. Tá an chuideachta seo faoi theorainn ráthaíochta agus gan scairchaipiteal aici. Ní raibh aon athruithe suntasacha ar na gníomhaíochtaí seo le linn na bliana airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2025.

Is iad seo a leanas na príomhréimsí ina mbíonn an chuideachta i mbun gníomhaíochta carthanúla:

- An timpeallacht nádúrtha a chosaint.
- Tacú le hiarracht chomhchoiteann náisiúnta na hÉireann chun caillteanas bithéagsúlachta a aisiompú agus cur le hathchóiriú an dúlra.
- Tuiscint níos fearr a fháil ar an timpeallacht nádúrtha trí shonraí turgnamhacha a bhailiú. Obair a dhéanamh lena chinntiú go bhfuil sonraí agus faisnéis faoi bhithéagsúlacht na hÉireann ar fáil agus inrochtana saor in aisce lena n-úsáid i dtaighde, i mbainistíocht caomhnaithe agus i gcinnteoireacht.
- A chinntiú go bhfuil sonraí agus faisnéis inrochtana ag pobail agus ag daoine aonair chun tuiscint agus meas ar an mbithéagsúlacht a chur chun cinn.

Tá an chuideachta cláraithe go rathúil leis an Rialálaí Carthanas agus, amhail an 31 Nollaig 2025, tá sí ag iarraidh díolúine ó cháin chorparáide a fháil ó na Coimisinéirí Ioncaim.

Athbhreithniú Gnó agus Torthaí Airgeadais

Le cabhair ó bhainistíocht iontaofa airgeadais agus ó thacaíocht na foirne agus na saorálaithe araon, ghnóthaigh an carthanas toradh airgeadais an-dearfach don tréimhse. B'ionann an barrachas coinnithe don bhliain airgeadais agus €134,415 (2024: €129,434), agus aistríodh é sin chuig na cúlchistí ag deireadh na bliana.

Is é príomhfhoinse maoinithe an charthanais ná maoiniú deontais ón gComhairle Oidhreachta, ón tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ón nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, ó Ghníomhaireacht Comhshaoil Thuaisceart Éireann agus ó Iarsmalanna Náisiúnta Thuaisceart Éireann (CEDaR). Fuarthas deontais dar luach €2,475,618 sa bhliain reatha.

Ag deireadh na bliana, bhí sócmhainní €1,526,264 (2024: €1,042,798) agus dliteanais de chuid na cuideachta arbh fhiú iad

€1,050,759 (2024:€701,708). Tháinig méadú €134,415 (2024: €129,434) ar ghlanchistí na cuideachta agus tá na stiúrthóirí sásta le leibhéal na gcúlchistí coinnithe ag deireadh na bliana. As na glanchistí €1,013,422 a bhí ann ar an 31 Nollaig 2025, bhain €1,012,282 le cistí srianta.

Beartas cúlchistí

Tá beartas cúlchistí ag an gcarthanas ina luaitear gur gá thart ar €475,000 a choinneáil mar chaipiteal oibre.

Seachas méid stuama a choinneáil i gcúlchistí sainithe gach bliain, caithfear an chuid is mó de chistí an charthanais sa ghearrthéarma.

Tá beartas cúlchistí an charthanais ceaptha chun:

- A chinntiú gur féidir leis an gcarthanas leanúint de sheirbhís a sholáthar ar leibhéal seasmhach
- Oibleagáidí conarthacha a chomhlíonadh de réir mar a thagann siad chun bheith dlite.
- Costais gan choinne a chlúdach
- Caipiteal oibre a chur ar fáil chun na tionscadail éagsúla a mhaoiniú.
- A bheith leordhóthanach chun 6 mhí de chaiteachas reatha a chlúdach.

Ar an mbonn sin, tá na hiontaobhaithe sásta go bhfuil dóthain cúlchistí ag an gcarthanas chun gur féidir leis feidhmiú go rathúil.

Gnóthas leantach

Tá breithniú déanta ag na stiúrthóirí ar staid agus ar fheidhmíocht airgeadais an charthanais, mar aon leis an tacaíocht a bhfuiltear ag súil léi ó mhaoinitheoirí na cuideachta agus ón bpobal i gcoitinne. Tá siad sásta go mbeidh barrachas ag an gcuideachta sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2026. Dá bhrí sin, tá na stiúrthóirí sásta go bhfuil na hacmhainní is gá ag an gcuideachta chun leanúint dá cuid gníomhaíochtaí go ceann i bhfad. Dá réir sin, measann siad gur cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh.

Éachtaí agus Feidhmíocht

Buaicphointí ár n-eagraíochta in 2025:

- Leanamar orainn ag cur leis an eagraíocht, agus bhí 25 duine ar an bhfoireann ag deireadh 2025.
- Leanamar orainn ag cur i bhfeidhm Thionscnamh an Oileáin Chomhroinnte um Speicis Ionracha agus Bithshlándáil, lena n-áirítear Fóram na Speiceas Ionrach a eagrú i mBéal Feirste.
- Chuireamar i gcrích an Plean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021–2025, plean cúig bliana.
- Rinneamar bainistiú ar Thairseach Eolaíochta na Saoránach in Éirinn, agus fuarthas 173,000 taifead breise de bhreathnuithe. Dá bharr sin, bhí breis agus 1.5 milliún taifead curtha isteach tríd an tairseach ó seoladh í.
- Leanamar orainn ag bainistiú na Scéime Uile-Éireann um Monatóireacht ar Bhumbóga, lena ndéantar treochtaí daonra i sé speiceas bumbóg a rianú
- Leanamar orainn ag bainistiú Scéim Monatóireachta Féileacán na hÉireann, lena ngintear sonraí faoi threochtaí na 15 speiceas is forleithne.
- D'fhoilsíomar Atlas na bhFéileacán in Éirinn 2010–2021. D'fhoilsíomar Lámhleabhar Aicmiú Fásra na hÉireann.
- D'óstálamar cruinniú bliantúil Nóid Réigiúnacha na hEorpa agus na hÁise Láir den tSaoráid Dhomhanda um Fhaisnéis Bithéagsúlachta.

Struchtúr, Rialachas agus Bainistíocht

Is cuideachta charthanúil faoi theorainn ráthaíochta í an eagraíocht. Níl scairchaipiteal ag an gcuideachta agus, dá bhrí sin, tá dliteanas na gcomhaltaí teoranta. Tugann gach comhalta gealltanas, i gcás foirceannadh na cuideachta, go ranníocfaidh sé nó sí cibé méid is gá i leith ghlansócmhainní nó dhliteanais na cuideachta, nach mó ná euro amháin (€1).

Bunaíodh an carthanas faoi Mheabhrán Comhlachais/Bunreacht lena leagtar amach cuspóirí agus cumhachtaí na cuideachta carthanúla. Tá sé á rialú faoina Airteagail Chomhlachais agus á bhainistiú ag Bord Stiúrthóirí/Iontaobhaithe.

Tá 10 n-iontaobhaí ag an gcarthanas a thagann le chéile go rialta agus atá freagrach as treo straitéiseach an charthanais. Ag na cruinnithe seo, cuirtear na príomhthráscairí feidhmíochta agus riosca ar fáil don bhord stiúrthóirí/iontaobhaithe.

Is iad an Príomhfheidhmeannach agus an Fhoireann Ardbhainistíochta a bhainistíonn an carthanas ó lá go lá. Tá siad freagrach as a chinntiú go gcomhlíonann an carthanas a chuspóirí gearrthéarmacha agus fadtéarmacha agus go bhfuil gach rud ag gabháil i gceart sna hoibríochtaí laethúla. Tá údarás tarmligthe ag an bPríomhfheidhmeannach agus ag an bhFoireann Ardbhainistíochta maidir le cúrsaí oibríochtúla, lena n-áirítear cúrsaí airgeadais agus fostaíochta, faoi théarmaí tarmligin atá faofa ag na hiontaobhaithe.

Tá freagrachtaí roinnte go soiléir sa chuideachta agus coinníonn an Bord smacht ar chinntí móra. Coinníonn an bord stiúrthóirí an fhreagracht fhoriomlán as forbairt straitéiseach na cuideachta, i ndlúthchaidreamh leis na hoifigigh feidhmiúcháin.

Forbairtí Amach Anseo

Níl na stiúrthóirí ag súil le haon athruithe suntasacha a dhéanamh ar chineál an ghnó go luath. Tá an chuideachta cláraithe go rathúil leis an Rialálaí Carthanas agus, amhail an 31 Nollaig 2025, tá sí ag iarraidh díolúine ó cháin chorparáide a fháil ó na Coimisinéirí Ioncaim.

Imeachtaí i ndiaidh dháta an Chláir Chomhardaithe

Ní raibh aon imeachtaí suntasacha ann i ndiaidh dháta an chláir chomhardaithe.

Taifid Chuntasaíochta

Aithníonn na Stiúrthóirí a bhfreagrachtaí faoi ailt 281 go 285 d'Acht na gCuideachtaí 2014 chun taifid chuntasaíochta leordhóthanacha a choinneáil don chuideachta.

Chun ceanglais an Achta a chomhlíonadh, úsáideann an chuideachta seirbhísí gnólachta cuntasóirí cairte chun tacaíocht chuntasaíochta a sholáthar agus chun dualgais phárolla a chomhlíonadh. Coinnítear taifid chuntasaíochta na cuideachta ina hoifig chláraithe agus ina príomháit ghnó ag Teach Ghort na Feá, Campas Thiar Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt, Cloch an Óir, Port Láirge, X91 PE03.

Ráiteas maidir le Faisnéis Iniúchta Cuí

I gcomhréir le halt 330 d'Acht na gCuideachtaí 2014:

Chomh fada agus is eol do gach duine a bhí ina stiúrthóir ar an dáta ar faomhadh an tuarascáil seo, níl aon fhaisnéis iniúchta cuí ann nach eol don iniúchóir, is é sin, faisnéis a theastaíonn ón iniúchóir chun a thuarascáil a ullmhú; agus

Tá gach beart déanta ag gach stiúrthóir ba cheart dó nó di a dhéanamh mar stiúrthóir chun eolas a fháil ar aon fhaisnéis iniúchta cuí agus chun a dheimhniú go bhfuil an fhaisnéis sin ar eolas ag an iniúchóir.

Iniúchóirí

I gcomhréir le halt 383 (2) d'Acht na gCuideachtaí 2014, leanfaidh na hiniúchóirí, Doran & Co. Chartered Accountants, Coill Phiarais, Inis Córthaidh, Contae Loch Garman

Thar ceann an bhoird

John McCarthy

John McCarthy
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Colette Byrne

Colette Byrne
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe

Tá na stiúrthóirí freagrach as Tuarascáil na Stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le dlí agus rialacháin na hÉireann.

Éilíonn dlí cuideachtaí na hÉireann go n-ullmhaíonn ráitis airgeadais do gach bliain airgeadais. Faoin dlí, tá cinneadh déanta ag na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí 2014 agus leis na caighdeáin chuntasaíochta arna n-eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais agus arna bhfógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann. Áirítear orthu sin FRS 102, An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn (Cleachtas Cuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn), arna mhodhnú leis an Ráiteas ar an gCleachtas Molta "Cuntasaíocht agus Tuairisciú ag Carthanais" atá i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019. De réir dhlí na gcuideachtaí, ní mór do na stiúrthóirí gan na ráitis airgeadais a fhaomhadh ach amháin má tá siad sásta go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais na cuideachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús nó ar chaillteanas na cuideachta don bhliain airgeadais, agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí 2014 ar gach slí eile.

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm i gcónaí;
- breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta a dhéanamh atá réasúnta agus críonna;
- a rá cé acu a bhfuil na ráitis airgeadais ullmhaithe i gcomhréir le caighdeáin chuntasaíochta infheidhme, na caighdeáin sin a aithint, agus an éifeacht agus na cúiseanna a bhaineann le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a lua; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar an mbonn gnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí talamh slán a dhéanamh de go leanfaidh an chuideachta ar aghaidh sa ghnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go gcoinníonn an chuideachta taifid chuntasaíochta shásúla a thugann míniú ceart agus taifead ar idirbhearta na cuideachta, go ligeann sí dóibh, am ar bith, sócmhainní, dliteanais, staid airgeadais agus brabús nó caillteanas na cuideachta le cinneadh le cruinneas réasúnta, go ligeann sí dóibh a chinntiú go gcomhlíonann ráitis airgeadais agus tuarascáil na stiúrthóirí Acht na gCuideachtaí 2014 agus gur féidir iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Tá siad freagrach chomh maith as sócmhainní na cuideachta a chosaint agus mar sin, as céimeanna réasúnta a ghlacadh maidir le calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a aimsiú.

Tá na stiúrthóirí freagrach as cothabháil agus sláine na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar shuíomh gréasáin na cuideachta. D'fhéadfadh an reachtaíocht in Éirinn a rialaíonn ullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais a bheith éagsúil leis an reachtaíocht i ndlínsí eile.

Thar ceann an bhoird

John McCarthy

John McCarthy
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Colette Byrne

Colette Byrne
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Tuarascáil na nIniúchóirí Neamhspleácha

chuig Comhaltaí an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta, don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

Tuairim

Tá iniúchadh déanta againn ar ráitis airgeadais an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta CTR (an 'chuideachta') don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025. Cuimsítear sna ráitis sin an Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais, an Clár Comhardaithe, an Ráiteas ar Athruithe i gCistí, an Ráiteas ar Shreafaí Airgid agus na nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta atá leagtha amach i nóta 1. Is é an creat tuairiscithe airgeadais a cuireadh i bhfeidhm agus na ráitis á n-ullmhú ná dlí infheidhme na hÉireann agus na Caighdeáin Chuntasaíochta, lena n-áirítear Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann, arna eisiúint sa Ríocht Aontaithe ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais agus arna mhodhnú leis an Ráiteas ar an gCleachtas Molta, Cuntasaíocht agus Tuairisciú ag Carthanais, atá i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019.

Inár dtuairim féin, maidir leis na ráitis airgeadais:

- go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais na cuideachta amhail an 31 Nollaig 2025 agus ar a brabús don bhliain dar críoch an dáta sin;
- gur ullmhaíodh go cuí iad i gcomhréir le Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann; agus
- d'ullmhaigh siad de réir riachtanais Acht na gCuideachtaí 2014.

Bunús na tuairime

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (Éire) (ISAnna (Éire)) agus de réir an dlí infheidhme. Déantar cur síos a thuilleadh ar ár bhfreagrachtaí de réir na gcaighdeán sin sa chuid freagrachtaí an iniúchóra maidir le hiniúchadh na ráiteas airgeadais inár dtuarascáil. Táimid neamhspleách ón gcuideachta de réir na riachtanas eiticiúil a bhaineann lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticiúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann (IAASA), agus na forálacha atá ar fáil d'eintitis bheaga, sna cúinsí a leagtar amach i nóta 1 leis na ráitis airgeadais. Chomhlíonamar ár bhfreagrachtaí eiticiúla eile de réir na riachtanas sin. Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúchta a fuaireamar leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur ar fáil dár dtuairim.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Agus iniúchadh á dhéanamh againn ar na ráitis airgeadais, thángamar ar an gconclúid go bhfuil úsáid bhonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh ag na stiúrthóirí chun na ráitis airgeadais a ullmhú cuí.

Bunaithe ar an obair atá déanta againn, níor aithníomar aon neamhchinnteachtaí ábhartha a bhaineann le himeachtaí nó le coinníollacha a d'fhéadfadh, astu féin nó le chéile, amhras suntasach a chaitheamh ar chumas na Cuideachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta a údaraítear na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí na stiúrthóirí i leith an ghnóthais leantaigh sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Faisnéis eile

Comhdhéanann an fhaisnéis eile an fhaisnéis atá sa tuarascáil bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuarascáil ár n-iniúchóra ina thaobh. Tá na stiúrthóirí freagrach as faisnéis eile. Ní chlúdaíonn ár dtuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, seachas an mhéid a luaitear a mhalairt go soiléir inár dtuarascáil, ní léirímid aon chineál conclúid cinnteachta ina thaobh. Maidir lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais, tá freagracht orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, leis sin a dhéanamh, a mheas an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréir go bunúsach leis na ráitis airgeadais nó ár saineolas a fuarthas san iniúchadh nó atá míthuairiscithe go bunúsach. Má aithnímid na cineáil neamhréireachtaí ábhartha sin nó na míthuairiscí ábhartha soiléire, tá sé de dhíth orainn a chinneadh cé acu a bhfuil míráiteas ábhartha ann sna ráitis airgeadais nó míráiteas ábhartha in aon fhaisnéis eile. Má chinnimid, bunaithe ar an obair atá déanta againn, go bhfuil míthuairisc ábhartha ann san fhaisnéis seo, tá sé de dhíth orainn an fhíric sin a thuairisciú.

Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis seo.

Tuairimí ar ábhair eile a fhorordaítear le hAcht na gCuideachtaí 2014

Is é ár dtuairim, bunaithe ar an obair a rinneadh le linn an iniúchta:

- fuaireamar an fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad atá ag teastáil chun críocha ár n-iniúchta.
- gur leor taifid chuntasaíochta na Cuideachta chun go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go héasca agus go cuí;
- go bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta;
- go bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dTuarascáil na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe ag teacht leis na ráitis airgeadais; agus
- gur ullmhaíodh Tuarascáil na Stiúrthóirí i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí 2014.

Cúrsaí a bhfuil sé de dhualgas orainn tuairisciú orthu de réir eisceachta

Bunaithe ar an eolas agus ar an tuiscint ar an gcuideachta agus ar a timpeallacht a fuaireamar le linn an iniúchta, níor aithníomar aon mhíthuairisc ábhartha i dtuarascáil na stiúrthóirí.

Freagrachtaí na stiúrthóirí/ iontaobhaithe do na ráitis airgeadais

Mar a mhínítear a thuilleadh i Ráiteas na Stiúrthóirí/Iontaobhaithe ar Fhreagrachtaí atá leagtha amach ar leathanach 4, tá na stiúrthóirí/iontaobhaithe freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais agus as bheith sásta go dtugann siad léargas fírinneach cóir. Tá siad freagrach freisin as an méid rialaithe inmheánaigh a mheasann na stiúrthóirí a bheith riachtanach chun ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíthuairisc ábhartha, cé acu mar thoradh ar chalaois nó ar earráid.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas na cuideachta leanúint de bheith mar ghnóthas leantach, ag nochtadh, mar is cuí, cúrsaí a bhaineann le gnóthas leantach agus bonn gnóthais leantaigh na cuntasaíochta a úsáid, ach amháin má tá sé ar intinn ag an mbainistíocht an chuideachta a leachtú nó deireadh a chur le hoibríochtaí, nó mura bhfuil rogha eile aici ach an méid sin a dhéanamh.

Freagrachtaí na n-iniúchóirí maidir le hiniúchadh ar na ráitis airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn ná cinnteacht réasúnta a fháil maidir le cé acu a bhfuil na ráitis airgeadais, ina n-iomlán, saor ó mhíthuairisc ábhartha, cé acu mar thoradh ar chalaois nó earráid, agus chun tuarascáil iniúchóra a eisiúint ina bhfuil ár dtuairim san áireamh. Is ionann cinnteacht réasúnta agus ardleibhéal cinnteachta, ach ní dhearbhaíonn sé go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar de réir ISAnna (Éire) míthuairisc ábhartha i gcónaí nuair atá míthuairisc ann. Is féidir le míthuairiscí teacht chun cinn ó chalaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ar bhonn indibhidiúil nó sa chomhiomlán, go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar ar chinntí eacnamaíocha na n-úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cur síos breise ar ár bhfreagrachtaí maidir le hiniúchadh na ráiteas airgeadais le fáil ar shuíomh gréasáin IAASA ag:

https://iaasa.ie/wpcontent/uploads/2022/10/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit. pdf.

Is cuid dár dtuarascáil iniúchta é an cur síos seo.

Cuspóir na hoibre iniú-chta agus dóibh a bhfuil ár bhfreagrachtaí dlite

Déantar an tuarascáil seo do chomhaltaí na cuideachta mar chomhlacht amháin, i gcomhréir le halt 391 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Tugadh faoinár gcuid oibre iniúchta ionas go bhféadfaimis na hábhair sin a cheanglaítear orainn a lua sa tuarascáil iniúchta a chur in iúl do chomhaltaí na cuideachta, agus chun na críche sin amháin. A mhéid is mó a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid le freagracht ná ní ghlacaimid orainn féin freagracht d'aon duine seachas an chuideachta nó comhaltaí na cuideachta mar chomhlacht, as ár gcuid oibre iniúchta, as an tuarascáil seo ná as na tuairimí atá déanta againn.

Sínithe ag:

Paul Doran

Paul Doran F.C.A
Dáta: 17 Meitheamh 2026.
Ar son agus thar ceann:

Doran & Co. Chartered Accountants Coill Phiarais, Inis Córthaidh, Co. Loch Garman Y21 Y7D6.

Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais

(lena n-áirítear an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais) Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2025

		Cistí Neamhshrianta	Cistí Srianta	2025	2024
Ioncam ó:	**Nótaí**	€'000	€'000	€'000	€'000
Síntiúis agus deontais	4/5/6	-	2,386	2,386	1,698
Gníomhaíochtaí carthanúla		-	-	-	-
Gníomhaíochtaí trádála eile	7	-	133	133	116
Infheistíochtaí	8	-	-		
Ioncam eile	9	-	16	16	-
Ioncam iomlán		**0**	**2,535**	**2,535**	**1,814**
Caiteachas ar:					
Tiomsú airgid	10	-	199	199	219
Gníomhaíochtaí carthanúla	11	-	2,182	2,182	1,448
Eile		-	19	19	18
Caiteachas iomlán		**0**	**2,400**	**2,400**	**1,685**
Glanghnóthachan ar infheistíochtaí		-	-	-	-
Glanioncam		**-**	**135**	**135**	**129**
Gnóthachain/(caillteanais) aitheanta eile:					
Glanghluaiseacht i gcistí		**0**	**135**	**135**	**129**
Réiteach na gcistí:					
Cistí iomlána tugtha ar aghaidh		-	341	341	212
Cistí iomlána tugtha ar aghaidh		**0**	**476**	**476**	**341**

Clár Comhardaithe

Don Bhliain a chríochnaigh ar an 31 Nollaig 2025

		2025	2024
Sócmhainní seasta	**Nótaí**	€'000	€'000
Sócmhainní inláimhsithe	17	133	74
Infheistíochtaí		-	-
		133	**74**
Sócmhainní reatha			
Stoic		49	41
Féichiúnaithe	18	331	83
Airgead ag an mbanc agus ar láimh		1,013	845
		1,393	**969**
Creidiúnaithe: suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin	19	**(1,050)**	**(702)**
Glan-sócmhainní reatha		**343**	**267**
Sócmhainní iomlána lúide dliteanais reatha		**476**	**341**
Creidiúnaithe: méideanna dlite i ndiaidh níos mó ná bliain amháin		**-**	**-**
Soláthar do dhliteanais		**-**	**-**
Iomlán na nglansócmhainní		**476**	**341**
Cistí na carthanachta:			
Cistí dearlaice (chun críocha léirithe amháin)	22	-	-
Cistí srianta	22	476	341
Cistí neamhshrianta	22	-	-
Cúlchiste athluachála (chun críocha léirithe amháin)	22	-	-
Cistí iomlána na carthanachta	**22**	**476**	**341**

D'fhaomh an Bord Stiúrthóirí/Iontaobhaithe na ráitis airgeadais an 17 Meitheamh 2026.
Shínigh na daoine seo a leanas iad thar ceann an Bhoird:

John McCarthy

John McCarthy
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Colette Byrne

Colette Byrne
Stiúrthóir
17 Meitheamh 2026

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Beartais Chuntasaíochta

Ullmhaíonn an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta, na ráitis airgeadais seo i gcomhréir leis na caighdeáin chuntasaíochta a d'eisigh an Chomhairle um Thuairisciú Airgeadais, lena n-áirítear FRS 102, "An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann" ("FRS 102"), arna mhodhnú leis an Ráiteas ar an gCleachtas Molta, "Cuntasaíocht agus Tuairisciú ag Carthanais" (SORP na gCarthanas), atá i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019. Chuir an charthanacht SORP na gCarthanas i bhfeidhm ar bhonn deonach, ós rud é nach gceanglaítear é a chur i bhfeidhm faoi na rialacháin reatha maidir le carthanais atá cláraithe i bPoblacht na hÉireann. Meastar, áfach, gur dea-chleachtas é sin a dhéanamh. Mar a luaitear thíos, measann na stiúrthóirí gurb é glacadh le ceanglais SORP an cleachtas cuntasaíochta agus an cur i láthair is iomchuí chun gníomhaíochtaí na heagraíochta a léiriú agus a nochtadh go cuí.

Is Cuideachta faoi Theorainn Ráthaíochta é an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta agus is eintiteas leasa phoiblí é atá corpraithe in Éirinn, a bhfuil a oifig chláraithe i dTeach Ghort na Feá, Campas Thiar SETU, Cloch an Óir, Port Láirge, X91 PE03, agus arb í 730718 a uimhir chláraithe cuideachta.

(a) Bunús an ullmhúcháin

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn an ghnóthais leantaigh, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, agus comhlíonann siad caighdeáin tuairiscithe airgeadais na Comhairle um Thuairisciú Airgeadais arna bhfógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann, arna modhnú leis an Ráiteas ar an gCleachtas Molta, "Cuntasaíocht agus Tuairisciú ag Carthanais", atá i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019, agus Acht na gCuideachtaí 2014.

Gnóthas leantach

I bhfianaise leibhéal na nglanchistí atá i seilbh na cuideachta, measann na stiúrthóirí/iontaobhaithe nach bhfuil aon éiginnteachtaí ábhartha ann maidir le cumas na cuideachta leanúint de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach. Tá bailíocht an toimhde seo ag brath ar shreafaí airgid oibriúcháin leordhóthanacha a bhaint amach sna blianta atá le teacht. Níor thug príomh-mhaoinitheoir na cuideachta, an Roinn Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil, aon léiriú go dtarraingeoidh sé siar a thacaíocht airgeadais don chuideachta go ceann i bhfad. Tá na stiúrthóirí sásta, ós rud é go bhfuiltear ag súil le tacaíocht airgeadais leanúnach ó phríomh-mhaoinitheoir na cuideachta, go bhfuil na hacmhainní riachtanacha ag an gcuideachta chun leanúint de bheith ag trádáil go ceann i bhfad.

Ullmhaítear na ráitis airgeadais in euro, arb é airgeadra feidhmiúil na cuideachta é.

(b)Ioncam

Áirítear na hacmhainní uile a thagann isteach sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais nuair atá an carthanas i dteideal an ioncaim, nuair is féidir an méid a chainníochtú le cruinneas réasúnta agus nuair is dócha go bhfaighfear an t-ioncam. Cuirtear na beartais shonracha seo a leanas i bhfeidhm maidir le catagóirí áirithe ioncaim:

Faightear ioncam deonach i bhfoirm deontas, síntiús agus bronntanas agus áirítear é ina iomláine sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais nuair atá sé infhaighte.

Aithnítear ioncam ó dheontais rialtais agus ó dheontais eile, bíodh siad ina ndeontais chaipitil nó ina ndeontais ioncaim, nuair atá an carthanas i dteideal na gcistí, nuair atá aon choinníollacha feidhmíochta a ghabhann leis na deontais comhlíonta, nuair is dócha go bhfaighfear an t-ioncam agus nuair is féidir an méid a thomhas go hiontaofa. Aithnítear deontais nach bhfuil an teidlíocht ina leith ag brath ar fheidhmíocht shonrach a bhaint amach ag an gcarthanas mar chuid den ioncam ó shíntiúis agus ó thiomnachtaí. Déantar deontais a bhaineann le feidhmíocht agus le torthaí sonracha atá le baint amach a chur san áireamh sna cuntais de réir mar a thuilleann an carthanas an ceart chun comaoine trína fheidhmíocht, agus áirítear iad san ioncam ó ghníomhaíochtaí carthanúla.

Áirítear seirbhísí agus saoráidí deonaithe ar a luach cóir don charthanas, nuair is féidir an luach sin a chainníochtú. Áirítear síntiúis chomhchineáil ar a luach measta don fhondúireacht san ioncam agus sa chaiteachas araon sa bhliain ina bhfaightear iad. Áirítear saoráidí deonaithe mar ioncam agus mar chostais araon ar a luach don charthanas, nuair is féidir an luach sin a chainníochtú agus nuair atá tríú páirtí ag íoc an chostais. I gcás nach bhfuil sé indéanta luach na hacmhainne a thomhas le hiontaofacht leordhóthanach, áirítear an t-ioncam sa tréimhse airgeadais ina ndíoltar an acmhainn. Ní aithnítear sócmhainn ach amháin nuair a úsáidtear na seirbhísí sin chun sócmhainn a tháirgeadh, agus déanfar na seirbhísí a fhaightear a chaipitliú mar chuid de chostas na sócmhainne. I gcás nach féidir an luach a chainníochtú, aithnítear é tráth an díola. Níor áiríodh luach na seirbhísí a sholáthraíonn oibrithe deonacha sna cuntais seo. Áirítear stoc an tsiopa ar líne ar na hacmhainní a fuarthas ó idirbhearta neamh-mhalartaithe ar bhain an t-eintiteas tairbhe astu.

Aithnítear ioncam ó thiomnachtaí ar cibé acu is túisce de na dátaí seo a leanas: an dáta a bhfuil a fhios ag an gcarthanas go bhfuil probháid deonaithe, go bhfuil riaradh an eastáit tugtha chun críche agus go bhfuil fógra tugtha ag an seiceadóir don chuideachta go ndéanfar dáileadh; nó an dáta a bhfaightear dáileadh ón eastát. Ní mheastar gur dócha go bhfaighfear tiomnacht ach amháin nuair is féidir an méid a thomhas go hiontaofa agus nuair atá fógra faighte ag an gcarthanas go

bhfuil sé ar intinn ag an seiceadóir dáileadh a dhéanamh. I gcás ina bhfuil fógra faighte ag an gcarthanas faoi thiomnachtaí, nó ina bhfuil a fhios ag an gcarthanas go bhfuil probháid deonaithe, agus nach bhfuil na critéir maidir le haitheantas ioncaim comhlíonta, caitear leis an tiomnacht mar shócmhainn theagmhasach agus nochtaítear í má tá sí ábhartha.

Áirítear ioncam infheistíochta nuair atá sé infhaighte.

Tugtar cuntas ar acmhainní a thagann isteach ó ghníomhaíochtaí trádála carthanúla nuair a thuillteartear iad, rud a tharlaíonn de ghnáth nuair a aistrítear rioscaí agus tairbhí na húinéireachta, nuair is féidir an díolachán a thomhas go hiontaofa agus nuair is dócha go mbeidh insreafaí gníomhaíochta eacnamaíche ann amach anseo.

(c)Caiteachas

Aithnítear caiteachas ar bhonn fabhruithe de réir mar a thabhaítear dliteanas. Áirítear sa chaiteachas aon CBL nach féidir a aisghabháil go hiomlán, agus tuairiscítear é mar chuid den chaiteachas lena mbaineann sé.

Cuimsíonn costais tiomsaithe airgid na costais a bhaineann le hioncam deonach a mhealladh, costais bainistíochta infheistíochta agus na costais a bhaineann le trádáil chun críocha tiomsaithe airgid, lena n-áirítear siopa an charthanais.

Cuimsíonn caiteachas carthanúil na costais a thabhaíonn an carthanas agus a ghníomhaíochtaí agus a sheirbhísí á soláthar aige dá thairbhithe. Áirítear ann na costais is féidir a leithdháileadh go díreach ar na gníomhaíochtaí sin agus na costais indíreacha is gá chun tacú leo.

Áirítear ar chostais rialachais na costais a bhaineann le ceanglais bhunreachtúla agus reachtúla an charthanais a chomhlíonadh, lena n-áirítear táillí iniúchóireachta, costais comhairle dlí do na hiontaobhaithe agus costais a bhaineann le bainistíocht straitéiseach an charthanais, lena n-áirítear costas chruinnithe na n-iontaobhaithe.

Aithnítear caiteachas i bhfoirm deontas do chomhpháirtithe áitiúla agus do thairbhithe mar chuid de chostais na ngníomhaíochtaí carthanúla.

Leithdháiltear na costais uile idir catagóirí caiteachais an Ráitis ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais ar bhonn atá ceaptha úsáid na hacmhainne a léiriú. Leithdháiltear costais a bhaineann le gníomhaíocht ar leith go díreach, agus déantar costais eile a chionroinnt ar bhonn iomchuí, m.sh. achar urláir, líon daoine nó úsáid mheasta, mar atá leagtha amach i Nóta 13.

(d) Sócmhainní seasta inláimhsithe

(i)Costas

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a thaifeadadh ar a gcostas stairiúil nó ar a gcostas measta, lúide dímheas carntha (agus caillteanais bhearnúcháin, más infheidhme). Áirítear sa chostas an príomhchostas, forchostais agus ús a thabhaítear chun tógáil sócmhainní seasta inláimhsithe a mhaoiniú. Cuirtear deireadh le caipitliú úis nuair a chuirtear an tsócmhainn in úsáid.

Luaitear áitribh ruílse ar a gcostas lúide dímheas carntha agus caillteanais bhearnúcháin charntha.

Luaitear trealamh, daingneáin agus feistis ar a gcostas lúide dímheas carntha agus caillteanais bhearnúcháin charntha.

(ii)Dímheas

Déantar soláthar do dhímheas ar mhaoin, gléasra agus trealamh de réir mhodh na líne dírí, chun a gcostas lúide a luachanna iarmharacha a dhíscríobh thar a saolréanna úsáideacha eacnamaíocha measta.

Is iad seo a leanas na saolréanna úsáideacha eacnamaíocha measta a shanntar do mhaoin, gléasra agus trealamh:

Trealamh oifige, daingneáin agus feistis	12½ % de réir mhodh na líne dírí ar an gcostas
Trealamh ríomhaireachta	12½% de réir mhodh na líne dírí ar an gcostas

Is é beartas na cuideachta athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar na saolréanna úsáideacha eacnamaíocha atá fágtha agus ar luachanna iarmharacha maoine, gléasra agus trealaimh, agus an muirear dímheasa a choigeartú chun an tsaolré úsáideach eacnamaíoch mheasta atá fágtha agus an luach iarmharach a léiriú.

Coinnítear maoin, gléasra agus trealamh atá dímheasta go hiomlán i gcostas maoine, gléasra agus trealaimh agus sa dímheas carntha gaolmhar go dtí go mbaintear as úsáid iad. I gcás diúscairtí, baintear na sócmhainní agus an dímheas gaolmhar de na ráitis airgeadais, agus cuirtear an glanmhéid, lúide na fáltais ón diúscairt, chun dochair nó chun sochair an Ráitis ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais.

(iii) Bearnúchán

Déantar athbhreithniú freisin ar shócmhainní nach dtugtar ar aghaidh ar a luach cóir le haghaidh bearnúcháin aon uair a léiríonn imeachtaí nó athruithe ar chúinsí go bhféadfadh sé nach mbeadh an tsuim ghlanluacha in-aisghabhála. Aithnítear caillteanas bearnúcháin don mhéid ar mó suim ghlanluacha na sócmhainne ná a méid in-aisghabhála.

Is é an méid in-aisghabhála cibé acu is airde de luach cóir na sócmhainne lúide costais díola agus a luach úsáide. Sainmhínítear luach úsáide mar luach reatha na sreafaí airgid amach anseo roimh cháin agus ús is féidir a fháil de thoradh úsáid leanúnach na sócmhainne. Déantar na sreafaí airgid roimh cháin agus ús a lascainiú trí ráta lascaine roimh cháin a úsáid a léiríonn ráta reatha saor ó riosca an mhargaidh agus na rioscaí is gné dhílis den tsócmhainn. Chun bearnú a mheas, déantar sócmhainní a ghrúpáil ag na leibhéil is ísle ar féidir sreafaí airgid a aithint go leithleach dóibh (aonaid ghiniúna airgid).

Má mheastar go bhfuil méid in-aisghabhála na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) níos ísle ná a suim ghlanluacha, laghdaítear an tsuim ghlanluacha go dtí an méid in-aisghabhála. Aithnítear caillteanas bearnúcháin sa chuntas brabúis agus caillteanais, mura ndearnadh an tsócmhainn a athluacháil, agus sa chás sin aithnítear an méid in ioncam cuimsitheach eile a mhéid a bhaineann le haon athluacháil a aithníodh roimhe sin. Ina dhiaidh sin, aithnítear aon bharrachas sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais (SoFA).

Má aisiompaítear caillteanas bearnúcháin ina dhiaidh sin, méadaítear suim ghlanluacha na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) go dtí an meastachán athbhreithnithe ar a méid in-aisghabhála, ach amháin sa mhéid nach sáraíonn an tsuim ghlanluacha athbhreithnithe an tsuim ghlanluacha a bheadh socraithe (glan ar dhímheas) mura n-aithneofaí aon chaillteanas bearnúcháin i dtréimhsí roimhe sin. Aithnítear aisiompú caillteanais bearnúcháin sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais (SoFA).

(e) Airgeadra

(i) Airgeadra feidhmiúil agus tíolactha

Déantar na míreanna a áirítear i ráitis airgeadais na cuideachta a thomhas in airgeadra na príomhthimpeallachta eacnamaíche ina bhfuil an cuideachta ag feidhmiú ("an t-airgeadra feidhmiúil"). Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in euro, arb é airgeadra feidhmiúil agus tíolactha na cuideachta é agus a léirítear leis an tsiombail "€".

(ii) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta in airgeadra eachtrach chuig an airgeadra feidhmiúil trí úsáid a bhaint as na spotrátaí malairte ar dhátaí na n-idirbheart.

Ag deireadh gach tréimhse, aistrítear míreanna airgeadaíochta in airgeadra eachtrach trí úsáid a bhaint as an ráta deiridh. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta a thomhaistear ar a gcostas stairiúil trí úsáid a bhaint as an ráta malairte ar dháta an idirbhirt, agus tomhaistear míreanna neamhairgeadaíochta a thomhaistear ar a luach cóir trí úsáid a bhaint as an ráta malairte a bhí i bhfeidhm nuair a cinneadh an luach cóir.

Cuirtear gnóthachain agus caillteanais malairte eachtraí a bhaineann le hiasachtaí, airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim i láthair sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais faoi 'chostais na ngníomhaíochtaí carthanúla'. Cuirtear gach gnóthachan agus caillteanas malairte eachtraí eile i láthair sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais faoi 'chaiteachas ar ghníomhaíochtaí carthanúla'.

(f) Cánachas

Ag deireadh na bliana, ní raibh stádas carthanúil deonaithe fós don charthanas faoi Ailt 207 agus 208 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997, agus dá bhrí sin tagann muirear cánach chun cinn. Aithnítear cáin sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais, ach amháin a mhéid a bhaineann sí le míreanna a aithnítear in ioncam cuimsitheach eile nó go díreach i gcothromas. Sa chás seo, aithnítear cáin freisin in ioncam cuimsitheach eile nó go díreach i gcothromas, faoi seach.

(i) Cáin reatha

Ríomhtar cáin reatha ar bhrabúis na tréimhse Cinntear cáin reatha trí úsáid a bhaint as rátaí cánach (agus dlíthe) atá achtaithe nó achtaithe go mór faoi dháta an chláir chomhardaithe.

(ii) Cáin iarchurtha

Eascraíonn cáin iarchurtha as difríochtaí tráthúlachta, is é sin, difríochtaí idir brabúis inchánach agus ioncam cuimsitheach iomlán mar a luaitear sna ráitis airgeadais. Eascraíonn na difríochtaí tráthúlachta seo as ioncam agus costais a áireamh i measúnuithe cánach i dtréimhsí atá éagsúil leis na tréimhsí ina n-aithnítear iad sna ráitis airgeadais.

Déantar soláthar iomlán do cháin iarchurtha ar dhifríochtaí sealadacha a eascraíonn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanas agus a suimeanna glanluacha sna ráitis airgeadais. Cinntear cáin iarchurtha trí úsáid a bhaint as rátaí cánach (agus dlíthe) atá achtaithe nó achtaithe go mór faoi dháta an chláir chomhardaithe agus a mheastar a bheidh infheidhme nuair a réadófar an tsócmhainn ghaolmhar cánach ioncaim iarchurtha nó nuair a ghlanfar an dliteanas cánach iarchurtha.

Cinntear cáin iarchurtha trí úsáid a bhaint as rátaí cánach (agus dlíthe) atá achtaithe nó achtaithe go mór faoi dháta an chláir chomhardaithe agus a mheastar a bheidh infheidhme nuair a réadófar an tsócmhainn ghaolmhar cánach ioncaim iarchurtha nó nuair a ghlanfar an dliteanas cánach iarchurtha. Aithnítear cáin iarchurtha sa chuntas brabúis agus caillteanais nó in ioncam cuimsitheach eile, ag brath ar an áit ar taifeadadh an athluacháil i dtosach.

Aithnítear sócmhainní cánach iarchurtha a mhéid is dócha go mbeidh brabúis inchánach ar fáil amach anseo ar féidir na difríochtaí sealadacha a úsáid ina gcoinne.

Ní lascainítear sócmhainní ná dliteanais chánach reatha nó iarchurtha

(g) Sochair Scoir

Íoctar sochair scoir trí íocaíochtaí le plean pinsin ranníocaíocht shainithe. Cuirtear ranníocaíochtaí ar an gcuntas brabúis agus caillteanais sa bhliain ina mbíonn siad dlite Coinnítear na sócmhainní ar leithligh ó shócmhainní na cuideachta i gciste a riartar go neamhspleách. Caitear le difríochtaí idir na méideanna a chuirtear ar an Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais agus na híocaíochtaí a dhéantar le cistí pinsin mar shócmhainní nó mar dhliteanais.

((h) Stoic

Cuimsíonn stoic earraí intomhalta agus earraí atá á gcoinneáil lena n-athdhíol. Luaitear fardail ar cibé acu is ísle den chostas agus den ghlanluach inréadaithe. I gcás ina bhfaightear stoc in idirbheart neamh-mhalartaithe, déantar é a luacháil ar luach cóir an stoic a fhaightear, is é sin an praghas a bheadh ar an eintiteas a íoc dá gceannófaí an stoc sin ar an margadh oscailte. Ríomhtar costas ar bhonn 'tús isteach, tús amach' agus áirítear ann praghas an tsonraisc, dleachtanna allmhairithe agus costais iompair. Cuimsíonn glanluach inréadaithe an praghas díola iarbhír nó measta lúide na costais bhreise uile a bhaineann le críochnú nó atá le tabhú i leith margaíochta, díola agus dáileacháin. Má choinnítear earraí lena ndáileadh saor in aisce nó ar mhionchomaoin, coigeartaítear an tsuim ghlanluacha chun aon chaillteanas san acmhainneacht seirbhíse a léiriú.

Ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe, déantar stoic a mheas le haghaidh bearnúcháin. Má tá mír stoic bearnaithe, laghdaítear luach an fhardail aitheanta go dtí a phraghas díola lúide na costais chun é a chríochnú agus a dhíol, agus aithnítear muirear bearnúcháin sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais. I gcás ina n-aithnítear aisiompú an bhearnúcháin, aisiompaítear an muirear bearnúcháin suas go dtí méid an chaillteanais bearnúcháin bhunaidh, agus aithnítear é mar chreidmheas sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais.

(i) Trádáil agus féichiúnaithe eile

Aithnítear féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile ar dtús ar phraghas an idirbhirt (lena n-áirítear costais idirbhirt), mura bhfuil socrú maoinithe ann, agus sa chás sin tomhaistear iad ar luach reatha na bhfáltas amach anseo, arna lascainiú ag ráta margaidh. Ina dhiaidh sin, tomhaistear iad ar a gcostas amúchta lúide aon soláthar do bhearnú. Déantar soláthar do bhearnú infháltas trádála nuair atá fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh an chuideachta in ann na méideanna uile atá dlite a bhailiú de réir théarmaí bunaidh na n-infháltas. Is é méid an tsoláthair an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach reatha na sreafaí airgid measta amach anseo, arna lascainiú ag an ráta úis éifeachtach. Aithnítear gach athrú ar leibhéal an tsoláthair is gá sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais.

(j) Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Áirítear le hairgead tirim agus coibhéisí airgid thirim airgead ar láimh, taiscí prapéilimh agus infheistíochtaí gearrthéarmacha eile atá an-leachtach agus a bhfuil tréimhsí aibíochta bunaidh trí mhí nó níos lú acu. Léirítear rótharraingtí bainc faoi iasachtaí sna dliteanais reatha sa Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais.

(k) Trádáil agus Creidiúnaithe eile

Aicmítear creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile mar dhliteanais reatha má tá íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. Mura bhfuil, cuirtear i láthair iad mar dhliteanais neamhreatha. Aithnítear suimeanna iníoctha trádála ar dtús ar phraghas an idirbhirt agus tomhaistear iad ina dhiaidh sin ar a gcostas amúchta trí úsáid a bhaint as modh an úis éifeachtaigh.

(l) Forálacha

Aithnítear soláthairtí nuair atá oibleagáid reatha dhlíthiúil nó inchiallaithe ar an gcuideachta de thoradh imeachtaí san am atá thart; nuair is dócha go mbeidh eis-sreabhadh acmhainní ag teastáil chun an oibleagáid a ghlanadh; agus nuair is féidir méid na hoibleagáide a mheas go hiontaofa.

I gcás ina bhfuil roinnt oibleagáidí comhchosúla ann, cinntear an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ag teastáil chun iad a ghlanadh trí bhreithniú a dhéanamh ar an aicme oibleagáidí ina hiomláine. Aithnítear soláthar fiú más beag an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ann i leith aon mhíre ar leith san aicme chéanna oibleagáidí.

Tomhaistear soláthairtí ar luach reatha an chaiteachais a mheastar a bheidh ag teastáil chun an oibleagáid a ghlanadh, trí úsáid a bhaint as ráta roimh cháin a léiríonn measúnuithe reatha an mhargaidh ar amluach airgid agus ar na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an oibleagáid. Aithnítear an méadú ar an soláthar de bharr imeacht ama mar chostas maoinithe laistigh den chaiteachas ar ghníomhaíochtaí carthanúla.

(m) Cuntasaíocht Cistí

Feidhmíonn an carthanas na cistí seo a leanas:

Cistí Srianta

Is éard atá i gcistí srianta ná deontais, síntiúis agus urraíochtaí a fhaightear nach féidir a úsáid ach amháin chun críche áirithe atá sonraithe ag na deontóirí nó sna cláir urraíochta agus atá ceangailteach ar na stiúrthóirí/iontaobhaithe. Tagann na críocha sin faoi chuimsiú aidhmeanna foriomlána an charthanais.

Cistí Neamhshrianta

Áirítear cistí ginearálta agus cistí ainmnithe i gcistí neamhshrianta, agus is ionann iad agus méideanna is féidir a chaitheamh de rogha na stiúrthóirí/iontaobhaithe chun cuspóirí an charthanais a chur chun cinn agus nach bhfuil ainmnithe chun críocha eile. Féadfar cistí den sórt sin a choinneáil chun caipiteal oibre nó caiteachas caipitil a mhaoiniú.

Cistí Sainithe

Is cistí neamhshrianta iad cistí sainithe atá curtha i leataobh ag na stiúrthóirí/iontaobhaithe chun críocha áirithe. Leagtar amach aidhm agus úsáid gach ciste shainithe sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais. Níl de chuspóir leis na sainithe ach cuspóir riaracháin agus ní chuireann siad aon srian dlíthiúil ar rogha an Bhoird maidir le húsáid na gcistí.

Cistí dearlaice

Is ionann cistí dearlaice agus na sócmhainní sin nach mór don charthanas a choinneáil go buan, infheistíochtaí den chuid is mó. Is féidir ioncam a eascraíonn as na cistí dearlaice a úsáid de réir chuspóirí an charthanais agus áirítear é mar ioncam neamhshrianta.

(n) Teagmhais

Ní aithnítear dliteanais theagmhasacha a eascraíonn as imeachtaí san am atá thart (i) nuair nach dócha go mbeidh eis-sreabhadh acmhainní ann nó nuair nach féidir an méid a thomhas go hiontaofa ar an dáta tuairiscithe, nó (ii) nuair a dheimhneofar gurb ann dóibh de réir cibé acu a tharlóidh nó nach dtarlóidh imeachtaí éiginnte amach anseo nach bhfuil go hiomlán faoi smacht na cuideachta. Nochtaítear dliteanais theagmhasacha sna ráitis airgeadais mura bhfuil an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh acmhainní ann fíorbheag.

Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha. Nochtaítear sócmhainní teagmhasacha sna ráitis airgeadais nuair is dócha go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíocha ann.

(o) Sochair Fostaithe

Cuireann an chuideachta raon sochar ar fáil d'fhostaithe, lena n-áirítear socruithe saoire íoctha agus pleananna pinsin le ranníocaíochta sainithe.

Sochair ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha, lena n-áirítear pá saoire agus sochair neamhairgeadaíochta eile dá samhail, mar chostas sa tréimhse ina bhfaightear an tseirbhís.

Pleananna pinsin le ranníocaíocht shainithe

Feidhmíonn an chuideachta plean pinsin le ranníocaíocht shainithe. Is plean pinsin é plean le ranníocaíocht shainithe faoina n-íocann an chuideachta ranníocaíochtaí seasta isteach i gciste ar leith. Faoi phleananna pinsin le ranníocaíocht shainithe, níl aon oibleagáidí dlíthiúla ná inchiallaithe ar an gcuideachta ranníocaíochtaí breise a íoc mura bhfuil dóthain sócmhainní sa chiste chun na sochair a bhaineann le seirbhís fostaithe sa tréimhse reatha agus i dtréimhsí roimhe sin a íoc leis na fostaithe uile.

I gcás pleananna pinsin le ranníocaíocht shainithe, íocann an chuideachta ranníocaíochtaí le pleananna pinsin a riartar go príobháideach ar bhonn conarthach nó deonach. Níl aon oibleagáidí íocaíochta breise ar an gcuideachta a luaithe a bhíonn na ranníocaíochtaí íoctha. Aithnítear na ranníocaíochtaí mar chostas sochar fostaithe nuair a bhíonn siad dlite. Aithnítear ranníocaíochtaí réamhíoctha mar shócmhainn a mhéid atá aisíocaíocht airgid nó laghdú ar íocaíochtaí amach anseo ar fáil.

(p) Athrú ar bheartas cuntasaíochta

Tá SORP na gCarthanas curtha i bhfeidhm ag an gcarthanas ar bhonn deonach, ós rud é nach gceanglaítear leis na rialacháin reatha ar charthanais atá cláraithe i bPoblacht na hÉireann é a chur i bhfeidhm. Mar a cheadaítear le hAcht na gCuideachtaí 2014, tá na formáidí caighdeánacha atá leagtha amach san Acht sin don Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais agus don Chlár Comhardaithe athraithe ag an gcarthanas. Déantar na claontaí ó na formáidí caighdeánacha atá leagtha amach in Acht na gCuideachtaí 2014 chun ceanglais SORP na gCarthanas a chomhlíonadh, agus tá siad i gcomhréir le hailt 4.7, 10.6 agus 15.2 den SORP sin. Is í seo an chéad bhliain a bhfuil SORP na gCarthanas curtha i bhfeidhm ag an gcuideachta.

2. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla

Éilíonn ullmhú na ráiteas airgeadais seo ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar chur i bhfeidhm na mbeartas agus ar mhéideanna tuairiscithe sócmhainní agus dliteanas, ioncaim agus costais.

Déantar breithiúnais agus meastacháin a mheas ar bhonn leanúnach agus bunaítear iad ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile, lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnta sna cúinsí atá ann.

Déanann an chuideachta meastacháin agus toimhdí maidir leis an todhchaí. De réir sainmhínithe, is annamh a bheidh na meastacháin chuntasaíochta sin ag teacht go beacht leis na torthaí iarbhír lena mbaineann. Pléitear thíos na meastacháin agus na toimhdí a bhfuil baol suntasach ag baint leo go mbeidh gá le coigeartú ábhartha ar shuimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas laistigh den chéad bhliain airgeadais eile.

(a) Saolréanna úsáideacha eacnamaíocha gléasra agus trealaimh a chinntiú chun críocha dímheasa

Is cuid shuntasach de na sócmhainní iomlána iad sócmhainní fadsaolacha, ar gléasra agus trealamh iad den chuid is mó. Braitheann an muirear dímheasa bliantúil go príomha ar shaolréanna úsáideacha eacnamaíocha measta gach cineáil sócmhainne agus ar mheastacháin ar luachanna iarmharacha. Déanann na stiúrthóirí athbhreithniú rialta ar shaolréanna úsáideacha eacnamaíocha na sócmhainní sin agus déanann siad iad a leasú de réir mar is gá chun an measúnú reatha ar na saolréanna atá fágtha a léiriú, i bhfianaise na húsáide eacnamaíche a bhfuiltear ag súil léi agus riocht fisiciúil na sócmhainní lena mbaineann. Féadfaidh athruithe ar shaolréanna úsáideacha sócmhainní tionchar suntasach a imirt ar mhuirir dhímheasa agus amúchta na tréimhse. Tá sonraí faoi na saolréanna úsáideacha eacnamaíocha san áireamh sna beartais chuntasaíochta.

(b) Soláthar a dhéanamh d'fhiacha amhrasacha

Déanann an chuideachta meastachán ar luach in-aisghabhála féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile. Úsáideann an chuideachta meastacháin atá bunaithe ar thaithí roimhe seo chun leibhéal na bhfiach nach measann sí a bhaileofar a chinneadh Cuirtear tosca amhail rátáil chreidmheasa reatha an fhéichiúnaí, próifíl aoise na bhféichiúnaithe agus taithí roimhe seo san áireamh sna meastacháin seo. Bheadh tionchar dearfach ar na torthaí oibriúcháin ag aon laghdú suntasach ar líon na gcustaiméirí a mhainníonn íocaíochtaí a dhéanamh, nó ag aon fheabhsuithe suntasacha eile a laghdódh leibhéal an tsoláthair do dhrochfhiacha. Déantar athbhreithniú leanúnach ar leibhéal an tsoláthair is gá. Féach Nóta 22 le haghaidh sonraí faoin soláthar seo.

3. Ioncam

Eascraíonn an t-ioncam uile as gníomhaíochtaí i bPoblacht na hÉireann. Tá an anailís ar ioncam de réir gníomhaíochta leagtha amach go mion i Nótaí 4 go 9.

4. Ioncam ó Shíntiúis agus ó Dheontais

	2025	2024
	€'000	€'000
Urraíocht	-	-
Deontais rialtais (féach Nóta 6)	2,386	1,698
Deontais eile	-	-
Síntiúis dheonacha	-	-
Ioncam iomlán	**2,386**	**1,698**

In 2025, bhí €2,437,887 (2024: €1,757,571) de na hacmhainní a tháinig isteach ó shíntiúis agus ó dheontais srianta.

5. Ioncam ó ghníomhaíochtaí carthanúla

	2025	2024
	€'000	€'000
Deontais rialtais a bhaineann le feidhmíocht (féach Nóta 6)	2,386	1,698
Deontais eile a bhaineann le feidhmíocht	-	-
	2,386	**1,698**

In 2025, bhí €NIALAS (2024: €NIALAS) de na hacmhainní a tháinig isteach ó ghníomhaíochtaí carthanúla srianta.

6. Deontais rialtais

Cuimsíonn ioncam ó dheontais rialtais deontais a bhaineann le feidhmíocht a thugann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta / an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara chun soláthar seirbhísí carthanúla sonracha a mhaoiniú. Fuarthas €2,437,887 (2024: €1,757,571) san iomlán i ndeontais den sórt sin sa bhliain. Deontais nach mbaineann le feidhmíocht chun soláthar seirbhísí carthanúla ginearálta sa phobal a mhaoiniú. Fuarthas €nialas (2024: €nialas) san iomlán i ndeontais den sórt sin sa bhliain.

Ainm na gníomhaireachta deontais	Cineál deontais	Srianta	Coinníollacha feidhmíochta	2025	2024
				€'000	€'000
An Roinn Oidhreachta		Níl	Caighdeán	1,800	1,497
DAFM		Níl	Caighdeán	166	201
NPWS		Níl	Caighdeán	420	-
				2,386	**1,698**

Aicmíodh na deontais agus an t-ioncam uile ón rialtas a raibh coinníollacha feidhmíochta ag gabháil leo mar ioncam ó ghníomhaíochtaí carthanúla sa Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais. Ba é €2,386k (2024: €1,698k) iomlán na ndeontas a raibh coinníollacha feidhmíochta ag gabháil leo. I gcás nach bhfuil aon choinníollacha feidhmíochta ag gabháil leis na deontais, aicmítear iad mar ioncam ó shíntiúis agus ó leagáidí.
Ba é €NIALAS (2024: €2,386k) iomlán na ndeontas rialtais a bhí infhaighte sa bhliain nach raibh aon choinníollacha feidhmíochta ag gabháil leo. Ba é €2,386k (2024: €1,698k) iomlán an ioncaim shrianta ó dheontais sa bhliain.

7. Gníomhaíochtaí trádála eile

	2025	2024
	€'000	€'000
Ioncam ón Siopa ar Líne	59	62
Táillí Bainistíochta	74	54
Ioncam ó mharsantú	-	-
Ioncam iomlán	**133**	**116**

In 2025, bhí €Nialas (2024: €Nialas) den ioncam infheistíochta srianta.

8. Ioncam infheistíochta

In 2025, bhí ioncam infheistíochta €Nialas (2024: €Nialas) ann sa bhliain, ós rud é nach bhfuil aon infheistíochtaí i seilbh na cuideachta.

9. Ioncam eile

	2025	2024
	€'000	€'000
Éileamh árachais	16	-
Gnóthachan ar dhiúscairt sócmhainne seasta inláimhsithe atá á coinneáil lena húsáid féin	-	-
Gnóthachan ar dhiúscairt infheistíochta a bhaineann le clár	-	-
Aistriú ioncaim ó chistí dearlaice	-	-
Ioncam iomlán	**16**	**-**

In 2025, bhí €Nialas (2024: €Nialas) den ioncam infheistíochta srianta.

10. Costais tiomsaithe airgid

	2025	2024
	€'000	€'000
Costais margaíochta, tiomsaithe airgid agus poiblíochta	-	-
Costais stoic	41	37
Costais deisiúcháin agus cothabhála réadmhaoine	-	-
Costas riaracháin táillí ballraíochta	-	-
Costais tacaíochta (Nóta 12)	158	182
	199	**219**

In 2025, bhí €199,000 (2024: €219,000) de na costais tiomsaithe airgid srianta.

11. Caiteachas ar ghníomhaíochtaí carthanúla

	Gníomhaíochtaí carthanúla	2025	2024
Costais a leithdháiltear go díreach ar ghníomhaíochtaí	€'000	€'000	€'000
Costais na foirne	1,166	1,166	914
Costas Pinsin Foirne	49	49	40
Earcaíocht	60	60	47
Oiliúint foirne	29	29	12
Costais tacaíochta (féach Nóta 12)	860	860	350
Dímheas	13	13	7
Costais rialachais (féach Nóta 12)	5	5	11
Costais Deontas	-	-	-
Iomlán	**2,182**	**2,182**	**1,448**

12. Costais tacaíochta

I gcás ina mbaineann costais tacaíochta le gníomhaíocht ar leith, leithdháiltear na costais sin ar an ngníomhaíocht sin. I gcás ina dtabhaítear costais tacaíochta chun níos mó ná gníomhaíocht amháin a chur chun cinn, déantar iad a chionroinnt idir na gníomhaíochtaí ábhartha ar bhonn na dtomhas seo a leanas:

	Bonn leithdháilte	2025	2024
Costais 2025		€'000	€'000
Foireann ghinearálta oifige agus airgeadais	Am foirne	305	92
Cumarsáid	Am foirne	333	169
Comhairleoireacht	Úsáid		
Seirbhísí dlí	Rialachas	-	-
Úsáid ghairmiúil	Úsáid	183	61
Dímheas	Úsáid	-	
Táillí iniúchóireachta	Rialachas	5	11
Costais chruinnithe na n-iontaobhaithe	Rialachas	-	
Táillí cuntasaíochta	Rialachas	10	10
Tuarascáil bhliantúil	Rialachas	-	
Costais ghinearálta oifige	Achar urláir	1 5	7
Costais teicneolaíochta	Úsáid	12	10
Táillí Bainc	Idirbhearta	2	1
Iomlán		**865**	**361**

13. Luaitear an barrachas oibriúcháin tar éis na nithe seo a leanas a chur de mhuirear/(do shochar):

	2025	2024
	€'000	€'000
Bearnú/aisiompú bearnúcháin ar shócmhainní seasta inláimhsithe	-	-
Bearnú/aisiompú bearnúcháin ar stoic	-	-
(Brabús)/caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe	(-)	-
(Gnóthachan)/caillteanas malairte airgeadra eachtraigh	(-)	-
Ús ar gach iasacht eile	-	-
Dímheas	13	7
Íocaíochtaí cíosa iníoctha faoi léasanna oibriúcháin	-	-
Luach saothair iniúchóirí		
Iniúchóireacht	4	11
Seirbhísí dearbhaithe neamhiniúchóireachta	-	-
	17	**18**

14. Líon na foirne agus costais foirne

Ba é 25 meánlíon na bhfostaithe lánaimseartha sa bhliain agus ba é nialas meánlíon na bhfostaithe páirtaimseartha.
Ba é seo a leanas meánlíon coibhéiseach lánaimseartha na bhfostaithe uile:

	2025	2024
	€'000	€'000
Bainistíocht	4	4
Riarachán	1	1
Soláthraithe Seirbhísí	20	16
Iomlán	**25**	**21**

Áirítear na stiúrthóirí feidhmiúcháin sna líonta sin. Ba iad seo a leanas costais phárolla chomhiomlána na bhfostaithe sin:

	2025	2024
	€'000	€'000
Pá agus Tuarastail	1,041	825
Cánacha agus Costais Leasa Shóisialaigh	115	89
Sochair Scoir – scéim pinsin le ranníocaíocht shainithe	49	40
Costais chúitimh eile – costais iomarcaíochta (féach (i) thíos)	-	-
Costais chúitimh eile – íocaíochtaí ex gratia (féach (i) thíos)	-	-
	1,205	**954**

Bhí 3 fhostaí (2024: 2) ann ar tháinig a sochair iomlána fostaithe don bhliain (gan costais pinsin an fhostóra a chur san áireamh) faoi na catagóirí seo a leanas:

	2025	2024
€70,000-€80,000	2	2
€80,000-€90,000	1	0
€90,000-€100,000 srl. srl.	0	0
	3	**2**

15. Luach saothair agus idirbhearta na stiúrthóirí

Ní bhfuair aon stiúrthóir ná iontaobhaí aon luach saothair i rith na bliana (2024: €NIALAS). Aisíocadh costais €184 leis an Stiúrthóir James Moran agus costais €150 leis an Stiúrthóir Tom Medlycott in 2025. Ní raibh aon leas pearsanta ag aon iontaobhaí ná ag aon duine eile a bhaineann leis an gcarthanas in aon chonradh ná idirbheart a rinne an carthanas i rith na bliana (2024 – Nialas).

16. Cáin ar bharrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí

Ní thagann aon mhuirear cánach reatha ná iarchurtha chun cinn toisc go bhfuil stádas carthanúil deonaithe don charthanas faoi Ailt 207 agus 208 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997.

17. Sócmhainní inláimhsithe

	Trealamh Oifige	Iomlán
Costais	€'000	€'000
Ag tús na bliana	84	84
Breiseanna sa bhliain	73	73
Diúscairtí sa bhliain	(2)	(2)
Athluacháil	-	-
Ag deireadh na bliana	**155**	**155**
Dímheas		
Ag tús na bliana	10	10
Ar dhiúscairtí	(1)	(1)
Muirear don bhliain	13	13
Athluacháil	-	-
Bearnúchán	-	-
Ag deireadh na bliana	**22**	**22**
Glanluach de réir na leabhar		
Amhail 31 Nollaig 2025	133	133
Amhail 31 Nollaig 2024	74	74

18. Féichiúnaithe

	2025	2024
	€'000	€'000
Féichiúnaithe trádála	-	14
Féichiúnaithe eile	294	53
Ioncam fabhraithe	-	-
Réamhíocaíochtaí	37	16
	331	**83**

Tá luachanna córa na n-infháltas trádála agus na n-infháltas eile gar dá suimeanna glanluacha. Luaitear féichiúnaithe trádála tar éis soláthairtí do bhearnú de €Nialas (2024: €Nialas) a chur san áireamh.

Áirítear i bhféichiúnaithe eile ioncam infhaighte de €228,760 (2024: €52,556) agus táillí bainistíochta de €54,878 (2024: €Nialas).

19. Creidiúnaithe: Suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin

Tá suimeanna atá dlite do chreidiúnaithe trádála agus do chreidiúnaithe eile iníoctha ar dhátaí éagsúla sna 3 mhí atá le teacht, de réir ghnáth-théarmaí agus théarmaí seanbhunaithe na soláthraithe.

Tá cáin agus ranníocaíochtaí slándála sóisialta iníoctha ar dhátaí éagsúla sna míonna atá le teacht, de réir threoirlínte na n-údarás cánach.

Creidiúnaithe eile: ioncam iarchurtha de €902,908 (2024: €624,831), lúide Cáin Shiarchoinneálach Seirbhísí Gairmiúla (P.S.W.T.) atá coinnithe ar cuntas.

	Trealamh Oifige	Iomlán
	€'000	€'000
Iasachtaí bainc agus rótharraingtí	4	2
Creidiúnaithe trádála	85	48
Ioncam iarchurtha (féach Nóta 20)	903	624
Fabhrú	20	18
Creidiúnaithe eile	2	1
Fabhruithe i leith deontais iníoctha	-	-
ÍMAT/ÁSPC	25	26
Cáin Chorparáideach	11	(17)
	1,050	702

20. Ioncam Iarchurtha

	2025	2024
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	624	398
Breiseanna	2,386	1,437
Costais maoinithe a muirearaíodh	-	
Scaoilte chuig an Ráiteas ar Ghníomhaíochtaí Airgeadais sa tréimhse	(2,107)	(1,211)
Amhail 31 Nollaig	**903**	**624**
Miondealú ar ioncam iarchurtha:	903	624
Suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin	-	-
Méideanna dlite i ndiaidh níos mó ná bliain amháin	-	-
Amhail 31 Nollaig	**903**	**624**

Baineann an t-ioncam iarchurtha le deontais a fuarthas ach nach raibh na coinníollacha feidhmíochta a ghabhann leo comhlíonta ar an dáta tuairiscithe.

21. Anailís ar ghlanchistí

	Cistí Ginearálta	Cistí Sainithe	Cistí Srianta	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000
Amhail 1 Eanáir 2024	-	-	212	212
Glanioncam don bhliain	-	-	129	129
Glanioncam/(glanchaiteachas) don bhliain	**0**	**0**	**341**	**341**
Aistriú idir cistí	-	-	-	-
Gnóthachain agus Caillteanais	-	-	-	-
Amhail 31 Nollaig 2024	0	0	341	341
Ar an 1 Eanáir 2025	-	-	341	341
Glanioncam don bhliain	-	-	135	135
Aistriú idir cistí	-	-	-	-
Gnóthachain agus Caillteanais	-	-	-	-
31 Nollaig 2025 (Nóta 22)	-	-	476	476

Is ionann an cúlchiste ginearálta agus saor-chistí an charthanais nach bhfuil sainithe chun críocha áirithe.

22. Gluaiseachtaí i gcistí

	Cistí Ginearálta	Cistí Sainithe	Cistí Srianta	Iomlán	Cistí Srianta	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Cistí Srianta:						
Deontais Rialtais	341	2,386	2381	0	0	346
Cistí srianta iomlána	**341**	**2,386**	**2,381**	**0**	**0**	**346**
Cistí neamhshrianta						
Ciste sainithe um athchóiriú caipitil	-	-	-	-	-	-
Ciste athluachála	-	-	-	-	-	-
Cistí Ginearálta	-	149	19	0	0	130
Cistí neamhshrianta iomlána	**-**	**149**	**19**	**0**	**0**	**130**
Cistí Iomlána	**341**	**2,535**	**2,400**	**0**	**0**	**476**

Cuspóirí na gCistí Srianta

Is ionann cúlchiste na gcistí srianta agus cistí srianta an charthanais atá sainithe chun críocha áirithe.

Críocha na gCistí Sainithe

Tá cistí sainithe an charthanais ann chun cuspóirí an charthanais a chur chun cinn.

Cistí ginearálta

Is ionann an cúlchiste ginearálta agus saor-chistí an charthanais nach bhfuil sainithe chun críocha áirithe.

23. Ionstraimí airgeadais

Ní raibh aon ionstraimí airgeadais i seilbh an charthanais ag deireadh na bliana, an 31 Nollaig 2025 (2024: €nialas).

24. Réiteach idir glanioncam agus glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin

	2025	2024
	€'000	€'000
Glanioncam don tréimhse	135	129
Dímheas	13	7
(Gnóthachan)/caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní seasta	(-)	-
(Gnóthachan)/caillteanas ar infheistíochtaí	(-)	-
Díbhinní ó infheistíochtaí	(-)	(-)
Ioncam úis ó infheistíochtaí	(-)	(-)
Cíos faighte ó infheistíochtaí	(-)	(-)
(Méadú)/laghdú ar stoc	(9)	(21)
Laghdú/(méadú) ar fhéichiúnaithe	14	(14)
Méadú/(laghdú) ar chreidiúnaithe	37	3
Glan-airgead ginte ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	190	104

25. Anailís ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim

	Amhail 31 Nollaig 2024	Sreabhadh airgid	Míreanna neamhairgid eile	Amhail 31 Nollaig 2025
	€'000	€'000	€'000	€'000
	€'000	€'000	€'000	€'000
Airgead ag an mbanc agus ar láimh	845	168	-	1,013
Rótharraingt Bainc	(2)	(2)-	-	(4)
Oibleagáidí faoi léasanna airgeadais	-	-	-	-
	843	166	-	1,009

26. Scairchaipiteal agus dliteanais na gcomhaltaí

Is cuideachta faoi theorainn ráthaíochta í an chuideachta, gan scairchaipiteal aici, agus dá bhrí sin tá dliteanas na gcomhaltaí teoranta, faoi réir gealltanas ó gach comhalta cibé suim is gá, nach mó ná euro amháin (€1), a ranníoc le glansócmhainní nó dliteanais na cuideachta ar í a fhoirceannadh.

27. Ceangaltais chaipitil agus ceangaltais eile

Ní raibh aon cheangaltais chaipitil ann ag deireadh na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2025 (2024: €nialas).

28. Faisnéis faoi shochair scoir

Feidhmíonn an carthanas scéim pinsin le ranníocaíocht shainithe a mhaoinítear go seachtrach agus a chumhdaíonn beagnach gach fostaí de chuid an charthanais. Tá sócmhainní na scéime dílsithe d'iontaobhaithe neamhspleácha chun tairbhe na bhfostaithe sin amháin.

29. Imeachtaí Iar-Chláir Chomhardaithe

Ní raibh aon imeachtaí suntasacha a ndeachaigh i bhfeidhm ar an gcarthanacht ó dheireadh na bliana.

30. Idirbhearta Páirtithe Gaolmhara

Ní raibh aon idirbhearta le páirtithe gaolmhara i rith na bliana ar ghá iad a nochtadh.

31. Máthairchuideachta agus páirtí rialaithe deiridh

Meastar go bhfuil an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta mar an páirtí leasa urlámhais deiridh. Tá maoirseacht ar an gcuideachta tarmligthe ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta chuig an gComhairle Oidhreachta. Meastar gurb iad stiúrthóirí na cuideachta na húinéirí tairbhiúla ar Chlár na nÚinéirí Tairbhiúla ina gcáil mar oifigigh shinsearacha bhainistíochta.

32. Sonraí faoin deontas agus faisnéis eile

Maoiniú iomlán a fuarthas ón 1 Eanáir 2025 go dtí an 31 Nollaig 2025

Ainm na Gníomhaireachta	Ainm an deontais	Cuspóir	Dáta a Fuarthas	25: Iomlán na bliana go dtí seo
An Chomhairle Oidhreachta	Bunmhaoiniú	Pá agus Riarachán Ginearálta	Ráithiúil	1,800,000.00
DAFM	Oifigeach Pailneoirí Talún Feirme	Soláthar Seirbhíse	Samhain-25	54,645.10
DAFM	Acmhainní Phlean Uile-Éireann um Pailneoirí	Soláthar Seirbhíse	Samhain-25	15,000.00
DAFM	Monatóireacht Feirmeoirí ar Leamhain	Soláthar Seirbhíse	Samhain-25	95,756.88
GCC	Oifigeach Eolaíochta Saoránach arna mhaoiniú ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	32,491.60
GCC	Fiosraigh Do Chladach! Tionscadal	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	2,705.96
GCC	Tionscadal Snáthaidí Móra Éireann	Soláthar Seirbhíse	Nollaig-25	2,806.89
Músaeim Náisiúnta Thuaisceart Éireann (CEDaR)	Ladybirds of Ireland	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	5,800.00
NIEA	NIEA Speicis Ionracha an Oileáin Chomhroinnte	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	58,554.87
NPWS	Oifigeach Rannpháirtíochta agus Pobal	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	43,753.19
NPWS	Scéim Náisiúnta Monatóireachta ar Phailneoirí	Soláthar Seirbhíse	Feb-25	14,124.28
NPWS	Oifigeach Rannpháirtíochta Speiceas Ionrach	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	37,988.06
NPWS	Scéim Monatóireachta Fritileán Réisc	Soláthar Seirbhíse	Feb-25	2,042.50
NPWS	Monatóireacht ar Phlandaí Neamhchoitianta trí Eolaíocht Saoránach	Soláthar Seirbhíse	Feb-25	3,500.00
NPWS	Speicis Ionracha Forbairt Acmhainní	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	5,196.75
NPWS	Oifigeach um Speicis Ionracha Muirí	Soláthar Seirbhíse	Iomadúil	48,602.14
NPWS	Speicis Ionracha an Oileáin Chomhroinnte	Soláthar Seirbhíse	Nollaig-25	265,000.00
Maoiniú Iomlán				**2,487,968.22**

Téarma: Deonaíodh na deontais ghníomhaireachta uile ar bhonn bliantúil.

Baineann acrainmneacha na Gníomhaireachta a úsáideadh leis na heintitis seo a leanas

DAFM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara
GCC	An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil
NIEA	An Ghníomhaireacht Comhshaoil Thuaisceart Éireann
NPWS	An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

33. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomh na stiúrthóirí/iontaobhaithe na ráitis airgeadais an 17 Meitheamh 2026.

Tá an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta lonnaithe ag Teach Ghort na Feá, Campas Thiar Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt, Cloch an Óir, Port Láirge. Tá foireann fhormheasta aige de 21 dhuine faoi stiúir an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, an Dr Liam Lysaght.

Is é príomhról an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, mar atá leagtha amach ina Bhunreacht, sonraí faoi bhithéagsúlacht na hÉireann a fháil, a thiomsú, a bhainistiú, a bhailíochtú agus a chur ar fáil d'fhonn acmhainní fiadhúlra a dhoiciméadú agus monatóireacht a dhéanamh ar athruithe le himeacht ama agus iad a thaifeadadh. Agus an ról sin á chomhlíonadh aige, tá sé mar aidhm ag an Ionad tacú le tionscnaimh náisiúnta chun bithéagsúlacht a chothabháil agus a fheabhsú, lena n-áirítear faisnéis a thaifeadadh faoi speicis agus gnáthóga a bhaineann leis na timpeallachtaí talún, fionnuisce, mara agus bogaigh.

Is é seo an chéad Phlean Straitéiseach de chuid Ionaid, lena sainítear ar ardleibhéal an méid a fhéachann sé lena bhaint amach agus a shainordú á chomhlíonadh aige le linn na tréimhse 2024 – 2028. Tacófar leis an bPlean Straitéiseach le plean cur chun feidhme níos mionsonraithe, agus tuairisceofar an dul chun cinn i ngach ceann de Thuarascálacha Bliantúla an Ionaid.

Is é an tIonad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta Nód na hÉireann chuig an tSaoráid Faisnéise Domhanda maidir leis an mBithéagsúlacht (GBIF).

GBIF Global Biodiversity Information Facility | Ireland's GBIF Node

An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council

NPWS An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra National Parks and Wildlife Service

An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta
Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht